

БЕСПЛАТАН ПРИМЕРАК

РИЧАРД РОЦЕРС

ОТКУПЉЕНИ

Ричард Роџерс

ОТКУПЉЕНИ

Коментар на Посланицу Римљанима

Ова књига је поклон Источноевропске мисије
(Eastern European Mission) [www.eemeurope.org]
захваљујући даровима верника широм света.

Ова књига није на продају.

Иконос, 2018.

Richard Rogers, *Romans, Paid In Full: A Commentary on Romans*
Copyright © 2002 Sunset Institute Press

Издавачка права за ово издање: © 2018 Eastern European Mission
Издавач: ИКОНОС, ПП 37, 11060 Београд

За издавача: Драшко Ђеновић
Уредник: Биљана Долић
Преводац: др Бранко Бјелајац
Лектор: Биљана Дукић
Дизајн корица: Ивана Перошевић
Техничка припрема: Дејан Перошевић
Штампа: Euro Dream, Нова Пазова
Тираж: 3.000 ком.

ISBN: 978-86-83661-47-3

У овој књизи коришћена је Студијска библија, издање Библијске лиге 2008: Стари завет у преводу Ђуре Даничића, ревидирани Нови завет у преводу др Димитрија Стефановића.

Ова књига је посвећена сећању на Ричарда Роџерса, дугогодишњег предавача на Библијском институту Сансет.

CIP - Каталогизација у публикацији Народна библиотека Србије,
Београд

279.13-248.48-277

РОЦЕРС, Ричард, 1936-2000

Откупљени : коментар на Посланицу Римљанима / Ричард Роџерс ; [преводац Бранко Бјелајац]. - Београд : Иконос, 2018 (Нова Пазова : Euro Dream). - 240 стр. ; 20 cm

Превод дела: Paid in Full / Richard Rogers. - Тираж 3.000. -
Биографија Ричарда Роџерса: стр. 238.

ISBN 978-86-83661-47-3

а) Свето писмо. Нови завет. Посланица Римљанима - Тумачења
COBISS.SR-ID 268629004

САДРЖАЈ

Увод.....	5
1. Подела и основни појмови.....	7
2. Уводна разматрања.....	17
3. Теза посланице.....	29
4. Грешно стање интелектуалца и моралисте.....	40
5. Грешно стање религиозне особе.....	50
6. Коначна пресуда.....	62
7. Оправдан, а не хвалисав.....	73
8. Библијски доказ – Авраам.....	84
9. Шта проиходи из оправдања.....	93
10. Оправдање и грех.....	104
11. Оправдање и закон.....	114
12. Немогућност тела.....	123
13. Светост је могућа.....	133
14. Привилегија светости.....	143
15. Подстицај на светост.....	153
16. Победа кроз светост.....	163
17. Шта у вези са Израелом?.....	169
18. Божије одбијање Израела.....	177
19. Израел, садашњост и будућност.....	186
20. Основа хришћанског живљења.....	194
21. Живети хришћанским животом.....	202
22. Хришћанин и грађанске дужности.....	212
23. Волети братство верних.....	222
24. Павле и браћа.....	230
Биографија Ричарда Роцера.....	238

Увод

Први пут сам Посланицу Римљанима проучавао под вођством Ричарда Роџерса још 1966. године, и то као студент Сансет школе проповедања. То проучавање од пре неколико деценија променило је моје размишљање и остало је као један од темеља на којима су засновани моја вера, мој приступ служби и однос према Богу и његовој цркви.

Ричард Роџерс је, без сумње, један од значајнијих проповедника Светога писма у другој половини XX века. Био је страствени предавач који је користио стил говора обичног човека и који је слушаоце наводио на практичну примену користећи своја изузетна размишљања, фотографско памћење и велики број прочитаних књига. Све то заједно утицало је да његова предавања буду стручна, библијска и надахнута.

Посланица Римљанима била је Ричардова омиљена библијска књига, и вероватно да је о њој најбоље предавао. Садржај књиге пред вама настао је на основу предавања које је Ричард држао у последњим годинама живота, после толиких година проучавања и десетина одржаних предавања о Римљанима, пред хиљадама студената, и после личне одисеје која је даље продубила његову захвалност за Божију благодат.

Ойкуиљени садржи понешто за сваког читаоца. Озбиљном студенту Библије нуди дубину разумевања и представља изазов за ум. За проповедника овде се налази уткано

обиље материјала за проповеди, на начин на који је наш дивни брат припремао своје проповеди и држао своја предавања. За учитеља у недељној школи, овде се налази детаљно објашњење библијског текста праћено практичном применом. За посвећеног читаоца, овде се налази прича о Божијем Духу који позива гладне душе да ходају заједно са Њим. За евангелизатора, овде је систематско представљање Божијег плана радосне вести за спасење, динамичне силе која спасава изгубљено човечанство. За црквеног вођу, овде се налази мноштво података о томе какви би требало да буду односи у телу верника – цркви.

Посланица Римљанима заиста представља причу о односу сваког хришћанина са Богом кроз Христа. У њој се налази много охрабрења, подршке, поука, а када је потребно и критике. Међу страницама књиге *Ойкуљени* налази се духовни благослов за оне чије срце је спремно да га прихвати.

Труит Адар
Извршни директор Сансет библијског института

Подела и основни појмови

Добродошли

О Посланици Римљанима написано је више књига и коментара него о било којој другој библијској књизи. Сви се, углавном, слажу да је Посланица Римљанима једна од најбољих библијских књига.

Преглед

У Посланици Римљанима апостол Павле говори о Божијој љубави која је кроз Христа допрла до човека, како би га оправдала. Павлово разумевање Бога је овде вероватно најдубље од свих посланица које је написао. У Посланици Римљанима се говори о животу који је вечан и пун изобиља. Тај живот настаје као резултат вере, а не активности. Унутрашњи мир са Богом је прави мир, који се не стиче човековим несавршеним делима, већ на основу савршеног дела које је Христос учинио на Голготи. Ништа не може да науди благословеној сигурности коју смо ти и ја пронашли у Христу. У Римљанима видимо да смо више од победника. Ова посланица нам говори да можемо да живимо онакав живот каквим Бог намерава да живимо. Из тог разлога, једини закључак и одговор који је потребно да дамо јесте: „Нека је Богу сва слава!“

Одређење основних појмова

У овом поглављу говоримо о неким уводним стварима. Погледајмо значење неких од појмова који се користе у овој посланици.

1. Праведност

Једна од речи која се користи у посланици је праведност. Постоји неколико аспеката праведности које видимо у тексту, а на које треба да обратимо пажњу:

Прво: праведност је потребна читавом људском роду зато што су сви људи грешни (Рим. 1–3,20). **Друго:** ту праведност нам је обезбедио Бог који нас воли (Рим. 3,21–26). Ту праведност не можемо да стекнемо својим настојањима, већ тако што нам је обезбеђује Бог. **Треће:** праведност примају они који верују (Рим. 3,27–4,25). Једини услов да примимо праведност јесте да верујемо. Човек вером добија дар од Бога. **Четврто:** праведност се доживљава у души, односно у унутрашњем бићу. Не доживљава се у човековим активностима, већ у правом човеку који борави изнутра (Рим. 5,1–8,17). **Пето:** ова праведност је осигурана у Божијој вечној намери (Рим. 8,18–39). Та праведност није примљена на неко извесно време, привремено, у тренутном хиру. Она је осигурана јер јој је Бог дао намеру још пре почетка времена. **Шесто:** јеврејски народ је ову праведност одбацио (Рим. 9–11). Одбацили су је јер су желели праведност која је могла да се стекне делима. Желели су да имају осећај да томе допринесе, да су је стекли и заслужили. И на крају, **седмо:** праведност се изражава кроз праведно живљење. Начин на који живимо показује да знамо да је Бог био у праву када је учинио то што је учинио. Праведност је оно што је потребно, што нам је обезбеђено, што смо примили и доживели, и што нам је осигурано. Праведност је била одбачена а сада се указала нама.

Има и неких других речи и израза у Посланици Римљанима које неће бити лако разумети. У овој књизи желимо да вам помогнемо да те речи правилно разумете, тако да бисмо могли да увидимо како их је Павле користио, и како можемо и ми да их користимо.

2. Закон

Како апостол Павле користи реч „закон“? У изворном језику, грчком, када испред те речи стоји члан (у смислу речце: тај¹), скоро увек се то односи на Мојсијев закон, односно првих пет књига Старог завета. Ако нема члана, онда је смисао речи „закон“ општији.

Дефиниција закона је „легализовани систем правила који захтева послушност или потчињеност, а кажњава непослушност или непотчињеност“. То се лако види у нашем систему закона. Ево примера:

Брзина кретања је ограничена на 30 или 40 km на сат. Ако прекорачим ту брзину и ако ме ухвати представник закона, бићу кажњен. Добићу решење којим сам проглашен за прекршитеља закона. Потом морам да се појавим пред прекршајним судијом. Ако судија потврди да сам прекршио закон, мораћу да платим казну коју закон захтева.

Исти принцип може да се примени и на духовни закон. У Посланици Галатима, Павле наводи из Књиге поновљених закона / 5. Мојсијеве 27,26 где се каже да Божији закон захтева потпуну послушност и изриче проклетство већ због првог прекршаја. Особа је проклета ако се не придржава свега што је написано у књизи Закона. Закон је систем који захтева послушност и осуђује онога који то прекрши већ код првог пута.

1 Прим. прев.

У Римљанима 10,5 Павле каже да је једино што закон обећава – живот заснован на држању законских прописа. У Посланици Галатима 3,13 Павле пише следеће:

Христос нас је искупио од проклетства Закона њоставши за нас проклетством – јер је записано „Проклет је сваки који виси на дрвету“.

А у Галатима 3,14 Павле даље каже:

(Отикупио нас је) да на незнабошце дође Авраамов блајослов у Исусу Христу, да обећање Духа њримимо кроз веру.

Галатима 3,13.14 и Римљанима 10 говоре исто оно што Павле говори у Галатима 3,10 а то је да је закон систем који захтева потпуну послушност и тренутно кажњавање за сваку непослушност. У Галатима 2,15.16 Павле понавља исти израз три пута како би нагласио да, пошто закон кажњава већ за први прекршај, нико не може да се оправда држањем закона. Павле каже:

Ми смо рођени Јудеји, а не ѡрешници од незнабожаца, али, знајући да се човек не ојравдава (ѡрви ѡуѡ користи израз) делима закона, неѡ само вером у Исуса Христа, и ми смо ѡверовали у Исуса Христа, да се ојравдамо (друѡ ѡуѡ) вером у Христа, а не делима закона, јер се делима закона нико неће ојравдати (ѡреѡ ѡуѡ).

Ово је дословно исто оно што ће Павле написати у Посланици Римљанима, у трећем поглављу, као што ћемо даље видети у нашем проучавању.

У Римљанима 3,19.20 Павле пише да се нико не оправдава делима закона зато што закон само указује људима на њихове грехове. У Римљанима 3,23 даље каже: ...*сви су ѡрешили и удаљени су од Божије славе.* Реч *удаљени* је у прошлом

глаголском времену у грчком језику, и буквално значи да је неко „удаљен“, да је померен у даљину. Зашто су сви удаљени? Зато што су сви згрешили. Прекршили су закон. Због само једног јединог греха, човек је удаљен од Божије славе. Без Исуса ће сви бити удаљени од Божије славе. Без вере у Христа биће удаљени од Божије славе.

Значи, када користимо реч „закон“ – користићемо је увек у смислу како је Павле користио, као законски систем у коме већ први прекршај доводи до осуде прекршиоца.

3. Легализам

Реч „легалizam“ се не налази у Светом писму, али је саставни део концепта закона. У Новом завету, уместо речи легализовање, употребљен је израз „живети по јудејски“, у Галатима 2,14. Дефиниција легализма је „чињење дела и понашање као начин спасења“. Другим речима, легализам није само покушај да се буде у складу са законом, већ је то и веровање да је неко оправдан зато што је по закону. Због оног што чиним оправдан сам пред Богом. Али, кроз читаво Свето писмо, Бог никада није објавио да је ово начин како се неко оправдава. Погледајмо у старозаветне пророчке књиге, нарочито у Књигу пророка Михеја. У 6,6 налазимо: *Са чиме ћу доћи њред Госјода да се њоклоним Боју Вишњем?* Легалиста се неће зауставити на овом питању. Биће даљих питања, као што видимо даље у овом стиху, а по овим питањима схватамо да народ није веровао да ће умилостивити Бога неким мањим даровима.

У Михеју 6,8а Бог нам каже пита од нас тражи: *Показао њи је, човече, њиња је добро; и њиња Госјод њишће од њебе...* Ово је одлично питање. Ако добијемо одговор на то питање боље ћемо разумети Бога. Па пита то Господ тражи од тебе? Три ствари: *да чиниш њишо је њраво и да љубиш милосји и да ходаш смерно с Бојом својим* (Михеј 6,8б). Што се тиче мене, треба да

живим сагласно са Божијом речју. Што се тиче других особа, треба да живим у складу са милошћу. Што се тиче Бога, треба да ходам с њим смерно, у понизности.

Ово је све што Бог од нас тражи. Он не тражи многе жртве. Све што жели јесте да човек праведно живи, да делује у милости, и да хода у понизности.

Давидов пример

У 51. псалму видимо како је Давид суочен са својим грехом, за који га је пророк Натан осудио у вези са његовим понашањем везано за Витсавеју и Урија Хетејина (2. Самуилова 11 и даље). Грех је био двоструки. Давид је прво обљубио удату жену Витсавеју, а онда је дао да Урија Хетејин буде убијен. Можда је Давид мислио да то нико не зна осим њега самога. Али, Бог је видео Давидова безбожна дела. Када је био суочен са својим греховима, Давид је плакао и молио само једно: да га Бог поново прихвати.

Погледајмо Давидов захтев у Псалму 51,1: *Смилуј се на ме, Боже, по милости својој, и по великој добротти својој очисти безакоње моје.* У 51,2 Давид даље моли: *Очисти ме добро од безакоња мојих, и од грехова мојих очисти ме.* У 51,3 Давид изјављује: *Јер ја знам пресветује своје, и грех је мој једнако преда мном.* Он није имао одговор за све што је починио. Једино што је могао да каже јесте да му је била потребна мудрост. А онда, у 51,7 каже: *Покройи ме исойом, и очистићу се.* У 51,8а Давид каже: *Дај ми да слушам радост и весеље...*, а онда у 51,9 даље каже: *Одврати лице своје од грехова мојих, и сва безакоња моја очисти.* У 51,10: *Учини ми, Боже, чисто срце...* У 51,11: *Немој ме одвртнути од лица својих...*, у 51,12: *Врати ми радост спасења својих...* А у 51,15 каже: *Господе! Отвори уста моја, и она ће казати хвалу Твоју!* У 51,16 Давид изјављује да Бог не мари за жртве. Када би Бог за њих марио, Давид би му их приносио. Одговор на то

шта Бог жели налази се у 17-том стиху. Бог заправо жели дух скрушен, и срце скрушено и пуно смерности.

У Псалму 51,18 Давид каже да се одговор налази у Божијим делима. Давид каже Богу да жели да иде на гору Сион, да подигне јерусалимске зидове. Ако би Бог дозволио ове ствари да се догоде онда би народ Богу принео дарове, жртве паљенице и бикове на олтаре. Давид каже да ће народ да принесе жртве како би добио опрост од Бога. Давид даље каже да ништа од тих дела и жртава неће задовољити Бога. Једино што ће Бога задовољити јесу скрушен дух и скрушено срце.

Један Јеремијин пример

У Јеремији 7,21–24 читамо да када је Бог тражио животињске жртве, он је уствари желео да види да се томе потчињавају и да види њихову послушност. Када би се то догодило, Бог би био задовољан.

Један Амосов пример

У Амосу 5,21–23 видимо да Бог заправо није марио за жртве које је народ приносио. Оно што је стварно желео од њих била је њихова праведност. Бог није обраћао пажњу на све ствари које су људи радили, јер за тим Бог није имао никакву потребу. Уместо тога, Бог им говори шта треба да учине, у Амосу 5,24: *Нека суд шече као вода и њравда као силан њошок.*² Зар то није дивна мисао? Ово је идеја која представља основу за дискусије о легализму.

4. Оправдање

Реч „оправдање“ једноставно значи „ослобођење од оптужбе“. Павле ће користити ову реч поново у Посланици Римљанима како би нагласио да смо оправдани вером, а не

2 Правилније би било рећи: Нека правда тече као вода, и праведност као силан поток. - Прим. прев.

законом. Павле у Римљанима 3,21.22 пише да сада постоји праведност од Бога, која је потпуно одвојена од Закона. Ова праведност је описана у Закону и у пророцима, и до ње се досеже верниковим веровањем у Исуса. Та вера у Христа доводи до оправдања верника (види Римљанима 3,22–25б).

Ове речи нам говоре не само да смо ослобођени оптужби, већ и *како смо* ослобођени оптужби. Све долази кроз Божију благодат. Бог је то учинио са разлогом, и то га је коштало. Али, ни тај разлог ни цена нису били наши. У Римљанима 3,25 Павле пише да је Бог платио цену за наше грехове као и за грехове претходних генерација. Учинио је то тако што је Христа дао као жртву откупљења и тако показао своју правду. То откупљење нам долази кроз веру у Исусову крв. Да поновимо, Бог је платио ту цену. Он је омогућио да се све то догоди.

5. Благодат

Благодат је реч која се углавном погрешно разуме и користи. Благодат заправо значи „поклон који је бесплатан“. У Светом писму благодат је описана као Божији начин спасења кроз веру у Христа. То је бесплатан дар, баш као што читамо у Римљанима 3,24а. Ово оправдање је бесплатно зато што је то слободан и савршен дар од Бога. То је благодат. У Римљанима 6,23 читамо да заслужујемо смрт због греха, али добијамо живот због слободног дара, благодати, од Бога. У Ефесцима 2,8 Павле пише да смо благодаћу спасени кроз веру. А та благодат је Божији дар, то није нешто што сам човек може некако да прибави. Овај стих јасно говори, као и многи други стихови у Светом писму, да човек није разлог за овај дар, и није га заслужио, односно платио. Све је то Божије дело. Постоје услови да би се примио тај дар, али ти услови не негирају бесплатност самог дара. Када Он каже да сам спасен благодаћу кроз веру, тај услов са моје стране је вера.

Али, када ја поверујем то не доприноси мом спасењу, исто као што не негира да је дар и даље бесплатан (види Посланицу Титу 3,4–7).

Видимо у Ефесцима 2,8 да смо спасени благодаћу кроз веру. У Титу 3,4 видимо да смо благодаћу спасени кроз воду нановог рођења и обновљењем Светим Духом. Али, услови не негирају бесплатност дара. И даље је спасење благодаћу.

6. Вера и веровање

Ове две речи дословце значе „веровати, ослонити се, бити посвећен“. Вера и веровање су начини на који се долази до Божије благодати. Зато што верујем у оно што је Исус учинио на Голготи, оправдан сам вером. Спасен сам вером, и спасен сам у веру. Ово видимо у Павловој мисли у Римљанима 1,16. Вера у крст даје том крсту силу за мене. То је основа и резултат мог спасења.

7. Слобода, ослобођење

Слобода, или ослобођење, у Посланици Римљанима односи се на три ствари: закон, грех и смрт. Павле пише да не може да настави да греши. Грех није више мој господар јер ја више нисам под законом, већ под благодаћу. Све док сам под законом где сам осуђен већ за први прекршај, грех је мој господар. Али, зато што сам под Христовом благодаћу, нисам осуђен за грех. То не значи да сада имам дозволу да слободно грешим, али значи да сам ослобођен од система у коме сам осуђен већ за прву погрешку. У Римљанима 6,18 читамо о слободи од греха. Ово ми говори да, не само да сам слободан од закона, слободан сам и од чињења греха и од казне за грех. Ослобођен сам од склоности ка греху и могућности да грешим. У мом животу грех није добродошао, и то зато што сам сада роб праведности.

У Римљанима 8,1–3 Павле нам пише да, зато што смо ослобођени у Христу, нема више никакве осуде над нама.

Слободни смо од закона, јер је Христос испунио закон. Сада живимо у сили Духа. Ови стихови ми говоре да сам жив. Жив сам јер сам ослобођен од закона и од греха. Бог ме је ослободио од осуде закона.

Закључне напомене

У Посланици Римљанима помиње се десет речи: **грех**, **кривица** и **осуда** се налазе у Римљанима 1,18–3,20. То је стање у коме се човек данас налази. Човек је изгубљен. **Откупљење**, **благодат**, **вера**, и **оправдање** су Божије активности. **Посвећење** је човеково посебно стање. **Прослављење** је човекова садашња слава. **Ослобођење** од осуде доказује да је Бог показао да је праведан у свим својим делима.

Практична употреба овог учења јесте човекова морална одговорност. У Римљанима видимо да је човек дубоко у греху, али нам затим открива Божију спасавајућу благодат коју примамо кроз веру. То доводи до живота који је слободан од греха и пун праведности. Праведност је исправно стање према Богу, који је по себи праведан, и исправно стање према човеку. Ово је заиста највеће откривење које је Бог икада објавио човеку. Исус је дошао како би нам донео живот, и то у изобиљу. О томе Павле говори у својој Посланици Римљанима.

Уводна разматрања

РИМЉАНИМА 1,1–13

Писац – Павле

Посланицу Римљанима је написао Павле, велики апостол незнабошцима, нејеврејима. Павле је био веома школован човек који је премостио празнину између два света првог века наше ере: јеврејски свет и римски свет. Био је јеврејског порекла. Говорио је течно школованим јеврејским језиком, што није могао да учини сваки Јеврејин у првом веку. Многи Јевреји су тада само знали грчки језик који је био доминантан у познатом свету тадашњице.

Павле је рођен у граду Тарсу, у слободном граду, а то је значило да је рођен као римски грађанин. Држављанство Рима је било изузетно пожељно и цењено у првом веку због предности које је доносило. Павла су школовали равиви још од раног доба, што је значило да је био припреман да буде религијски радник. Његов учитељ (рави) био је Гамалило, који је био главни учитељ тадашње јеврејске религије. Павлова култура је у основи била грчка. Познавао је грчке игре, језик, и културу, и то је било дубоко укорењено у његовом интелекту. Али, веома важно је било то што је био природно надарен, интелигентан. Волео бих да знам колики је био његов коефицијент интелигенције, јер ми се чини да

је био „као код куће“ у сваком окружењу. Јеврејима је био Јеврејин, а Римљанима Римљанин. Онима који су поштовали закон он је могао показати да поштује закон. Онима који нису били под законом, он је био као да није под законом. Био је бритког ума и високе интелигенције и то му је омогућавало да се у свакој ситуацији у животу осећа као да је у својој кући. (види 1. Коринћанима 9,22).

Време и место настанка посланице

Посланица Римљанима је написана негде између 55. и 57. године наше ере, скоро 30 година после Исусове смрти. Писана је у Коринту, у једном од најпорочнијих градова првог века. Знамо да је посланица писана у Коринту на основу имена људи који се ту спомињу. У Римљанима 16,1.2 говори се о Фиви, која је послуживала у цркви у Кенхреји, а то је било име луке града Коринта. У 16,23 спомиње се Гај, а он се исто тако спомиње и у 1. Коринћанима 1,14 и Делима апостолским 20,3. Ераст се спомиње у Римљанима 16,24, као и у Делима 19,22 и 1. Коринћанима 1,14. Павле је ову посланицу написао током једног од својих боравака у порочном Коринту, док се тамо интензивно бавио евангелизацијом.

Прилика и околности

Прилику за посланицу, као и околности, лако је увидети зато што је Павле природно био опчињен Римом, и као римски грађанин и као апостол нејеврејима. Већ је дуго планирао да их посети. У Римљанима 1,9–11 Павле пише о тој својој жељи да их посети. Богу се већ неко време молио како би могао да дође у Рим и обиђе верне, а један од разлога због којих је желео да иде био је да браћи удели неки од духовних дарова како би ојачали.

У Римљанима 15,20–22 видимо да је Павле више пута покушавао да дође до Рима. Он им каже да је сваки пут био

спречен јер је његова намера била да проповеда тамо где о Христу још никада нису ни чули. Ову посланицу пише како би објаснио то што није са њима, знајући да неће још неко време моћи да их посети. Она ће послужити да припреми Павлову будућу посету, и у међувремену ће им понудити поуку коју би он желео да проуче.

Карактер писања

Какав је карактер Посланице Римљанима? Ова посланица је приватно писмо, али је и више од тога. Исто тако је и теолошка расправа. То је есеј о Богу и о начину на који Бог спасава човека. Павле је још од самог почетка своје службе схватио значај Римског царства као инструмента за ширење еванђеоске поруке. Он је знао да ће еванђеље досећи читав свет ако досегне Рим, зато што су тада сви путеви водили у Рим.

Сврха посланице

Пошто Павле пише ово писмо, није тешко увидети која му је сврха. И док ми желимо нешто да постигнемо својим проучавањем ове посланице, Павлова намера је била да читаоцима представи три ствари. **Прво**, Павле је представио еванђеље у прва два поглавља. Ово еванђеље које је Павле примио, усвојио и које је сада припадало њему, желео је да пошаље тој римској браћи, како би га имали и они. **Друго**, Павле је представио Божију силу која доводи до спасења. Он не само да је желео да говори о добрим вестима од Бога, већ је желео да говори и о сили која је била у тим добрим вестима. **Треће**, Павле је представио Божију праведност. Павле овде не говори о Божијем карактеру. Да, када каже да је Бог праведан, он представља и његов карактер, али овде је то праведност коју Бог нуди. Павле говори о еванђељу, о његовом еванђељу. Он говори о сили, о Божијој сили. Он говори о томе како

Бог човека чини праведним, и то путем вере. Павле се тога не стиђи.

Општа подела

Добро ће бити да погледамо како је посланица подељена. **Прво** иде увод, у Римљанима 1,1–5. **Друго**, зато што је ова посланица као есеј, у Римљанима 1,16.17 имамо постављену тезу. **Треће**, ова теза каже да је еванђеље та Божија сила која спасава човека, засновано на његовој вери, и да ће довести до вере. О овим доктринама Павле ће касније објашњавати у посланици.

Дакле, имамо **под један** увод, **под два** тезу, а **под три** расправу о доктрини греха у Римљанима 1,18–3,20. Грех је змија. Грех је ужасан, грех разара. Грех је свуда. И мада Павле не мора то да учини, он ће ипак говорити о томе да је читав свет под упливом греха. Говориће о томе шта је грех, говориће о томе шта грех чини, и онда ће говорити о томе ко су ти који чине грех.

Под четири имамо доктрину оправдања. Како Бог уклања грех и како човек долази до тога да буде такав као да никада није згрешио? Ово је расправа у Римљанима 3,21–5,21. Све то може да се стави под један наслов: чини се вером. Тако то ради Бог. Са своје стране Бог то чини благодаћу, и на основу тога што му човек верује и што жели да то Бог учини.

Под пет је доктрина посвећења. Посвећење представља чин када неко постаје исправан. Посвећење представља одвајање некога од греха тиме што неко постаје исправан. Ми не само да смо спасени, ми смо и посвећени. Ми не само да смо оправдани, ми смо и одвојени од греха. О томе се говори у Римљанима, у поглављима 6, 7 и 8. Посвећени смо на исти начин на који смо и оправдани: вером у Бога. У Римљанима 9 – 11 долазимо до тачке **број шест**, до доктрине ослобађања од казне за грех. Како је Павле описао Божију праведност

у спасавању човека, када су Јевреји, они којима је Бог обећао спасење, били изгубљени и проклети, будући да су се одрекли Христа? У овоме је кључ. Они немају ту једну особину коју Бог захтева, а то је да верују, и да се вера покаже скрушеним животом.

Седма тачка у овој подели говори о практичној примени, у одељку који говори „тако дакле...“ Грешник сам, али сам оправдан благодаћу кроз веру. Одвојен сам од својих грехова. Нисам се одрекао Христа. Казна ми је опроштена не зато што сам се одрекао Христа, већ зато што сам га прихватио. И шта то онда значи за мој живот? О томе се говори у Римљанима 12 – 15,3. Шта то значи за мене лично? Шта то значи у заједници, у братству верника? Шта то за мене значи у овом свету неверника? Шта то значи у односу према римској власти? Шта то значи за мене у односу према браћи са којом се не слажем, које бих могао да убројим у слабију браћу? Како да се опходим према њима? То треба да чиним по вери, и због Божије благодати, прихватањем у љубави.

Потом долазимо до закључка, што представља **осми део** поделе. У Римљанима 15,14–16,27 Павле даје неке закључне напомене о Божијој благодати и о људима који су уз њега, као и о драгим људима у Риму које познаје.

Павлов увод

Хајде да почнемо са проучавањем саме посланице. Павлове уводне напомене су непоходне за оно што жели касније у посланици да каже. Запамтимо овде да је посланицу написао Павле, апостол незнабошцима (нејеврејима), онима који су у главном граду свих незнабожаца, а намера му је да им објасни о том јеврејском Спаситељу. Посланица започиње тако што Павле прво каже нешто о себи у Римљанима 1,1:

*Павле, слуџа Христџа Исуса, љозван да буде апостџол,
изабран за Божије еванђеље, које је Бој унаиџред обећао
љреко својих љророка...*

Павле, слуга

Првих петнаест стихова служе као увод о Павлу. Приметите шта Павле говори у овом уводу. Прво, шта говори о себи: док говори о свом карактеру он каже да је слуга, а потом и да је апостол. Приметите шта наводи као прво. Ако је Павле као Христов слуга под бројем један, онда је то што је апостол под бројем два, друго по значају. Слуга овде значи лични слуга, роб, особа коју неко поседује, и која има само једну сврху, а то је да служи онога ко је њен власник. У 1. Коринћанима 6,20 Павле каже: *Јер сџе скујо куйљени. Прославиџте, дакле, Боја својим џтелом!* Павле је био потпуно лојалан свом господару. Роб је био дужан да буде лојалан свом господару. Сам по себи није имао никакву вредност без господара кога је служио. Значај неког роба био је у томе у чијој је служби био. Павле је служио Господа.

Онда Павле каже да је био позван да буде апостол. Његова дужност је била да буде апостол, то је био његов посао. То што је био апостол није много значило према људским мерилима, јер то није ни био неки положај међу људима. Опет да кажемо, значај тога што је био апостол није био у његовом чињењу, већ у томе за кога је то чинио. Апостол значи „онај који је послат“ или „онај који долази од некога“. Ко је послао Павла? Исус. Од кога је онда долазио? Од Исуса. За кога је Павле ишао? За Исуса. Зашто је ишао? Да представља Исуса. У чему је онда Павлов значај? У Исусу.

Јер је мени да живим Христџос, а да умрем добиџиак (Филипљанима 1,21). Размишљајмо о те две речи које описују његову каријеру и карактер: слуга и апостол. Током своје службе Павле је био позван и одвојен за службу. „Позван“

значи да је био овлашћен. Био је позван још од рођења. У Галатима 1,15 Павле каже да је био позван да буде апостол још у мајчиној утроби. Током свог обраћења, био је позван у буквалном значењу те речи. У Делима 9,16 Павле каже да је био позван да пропати. Али, исто тако био је позван да служи. У Делима 13,2б каже се да је Свети Дух са небеса изјавио: ... *одвојте ми Варнаву и Савла за дело на које сам их њозвао*. Тајна Павловог успеха била је у томе што је био овлашћен, а његово овлашћење било је у томе да је био позван, позван на спасење, позван у службу, и позван на патњу. Али, Павле није само рекао да је био позван, већ и да је био одвојен за ту службу.

Павлова порука

Овде се ради о сабирању. Ако се сунчеви зраци проспу по великом пашњаку, они нас греју и осећамо се лепо. Али, ако ове зраке саберемо кроз стакло за увеличавање и усмеримо на само једну тачку, убрзо ће то место да изгори зато што су зраци ту концентрисани. Све Павлове способности и сви његови дарови од Бога сабрани су на његово одвојење за Божије еванђеље. На то је Павле усмерио све своје деловање. Усмерио се на објављивање радосне вести Исуса Христа. То је била његова порука. У следећих пет стихова, Римљанима 1,2–6, он говори о тој поруци, и каже да је та порука проречена и обећана још у Старом завету. Еванђеље се налази у свим пророштвима Старог завета, и у свим књижевним врстама у Старом завету, кроз историју у Старом завету, и у свим неуспесима и пропастима у Старом завету. Гласна порука Старог завета је да не можемо да нађемо оправдање у себи самима. Оправдање ће се наћи у семену жене које је семе Авраамово и кроз Давидов род. Та особа ће испунити сва Божија обећања.

Павле каже да је његова порука пророкована и обећана порука. Али, Павле исто тако каже да је персонификована.

Своди се на једног појединца, Христа Исуса нашега Господа. Његово човечије порекло је царско. Телесно гледано, он је из Давидовог рода. Али, оно што је најважније да сазнамо јесте да је он проглашен за Божијег Сина. Он је проглашен да је Син Божији са силом, са силом васкрсења из мртвих. Добро ће бити да проучимо силу Христовог васкрсења, и то ћемо учинити када будемо говорили о шестом поглављу посланице, и у неким другим деловима ове књиге. Међутим, оно што је најважније а што је Павле рекао било је да је Христос нама доступан, јер је истовремено и човек и Бог – Богочовек. Павле нам открива да је овај јеврејски Спаситељ доступан и незнабошцима, само ако буду имали послушности која долази са вером. То је оно што незнабошци желе да знају. Они желе да чују да Божији план није само за старозаветне људе, Јевреје, већ да је Бог одувек намеравао да спасење да свим људима.

Павлова публика

Када је Павле стигао до ове тачке, сада жели да расправља о својој публици. Шта то Павле говори о онима који ће посланицу чути први пут? То видимо у Римљанима 1,7–9. Пре свега, у стиху седам, он каже да су позвани да буду свети. Бог их воли, и то је баш охрабрујуће. Тепши их да знају да су позвани да буду свети. То је њихов карактер. Реч „свети“ једноставно значи да су одвојени за нешто. Није то повезано са неким изузетним резултатима у чињењу добра. То само значи да је неко позван из света ка Богу, и да је одвојен од својих мртвих идола да служи правога и живога Бога. То је прави карактер браће која су у Риму, они су Божији свети. Павле у осмом стиху каже да се о њиховој вери говори по свему свету. Ово је прави карактер тих хришћана. Они су верујући у Бога. Онда, у деветом стиху, каже се да су Божије слуге, и то је исправна хришћанска активност.

Овде треба да напоменемо да Божија порука није била послата цезару, зато што они који су Риму доносили спасење нису били они који су Римом владали. Та порука није била послата магистратима или сенату, зато што посредници спасења Рима нису боравили по дворовима. Ова посланица није била послата њиховим учитељима, јер се спасење Рима није налазило по школама. Нити је ова порука била послата филозофима, јер спасење Рима није било у људској мудрости. Ова посланица била је послата групи сиромашних светих који су се у страху скривали по катакомбама и пећинама. Били су то људи који ће владати светом, и који ће спасење донети чак и до цезаровог домаћинства. О томе ће Павле још говорити.

Павлова намера

Приметите шта Павле каже о својим намерама. Шта га је нагонило? Шта је преокренуло Павла ка Богу и довело до тога да напише ову посланицу? Пре свега, у десетом стиху, у његовом животу видимо божанско усмерење. Он каже: „Желео сам да дођем код вас толико пута, али све до сада сам стално спречаван“. Каже им да се молио да му Бог омогући да дође у Рим. Овде је кључна реч Божије провиђење. Павле није сам доносио одлуке за себе. Трудио се да доноси одлуке засноване на Божијој вољи и оном што је Бог желео да буде учињено. Свој живот и деловање потпуно је подредио Божијем вођству и усмеравању. У Причама Соломуновим 3,5.6 се каже:

Уздај се у Госиода свим срцем својим, а на свој разум не ослањај се. На свим њушењима својим имај ја на уму, и он ће ујрављајти стазе твоје.

Павле је био мотивисан. Надахњивао се тиме што је видео да је сваки корак који је предузео био одабран и вођен од стране Бога. И ми треба да усвојимо ту идеју.

У 1,11-13 Павле говори и о другој мотивацији, или сврси свог живота, а то је несебична брига за друге. Овде говори о братству верника, о свом односу према њима као према браћи. Прво што овде каже јесте да жарко жели да буде са њима. Он им каже да је сврха заједништва да имају заједништво у коме ће се охрабривати у вери. Заједно су веровали па је Павле могао да их духовно ојача тиме што би они видели његову веру. Павле је желео да види и њихов бројчани раст. Није намеравао да Рим посети туристички. Није желео да посети Рим и од тога има само личну корист. Желео је да дође у Рим како би изразио своје несебично занимање за њихов раст у вери, као и њихов бројчани раст. Могуће је да је најважнија сврха његовог живота, уз жељу да види браћу у Риму, исказана у стиховима 14 и 15. Можда је то снажна потреба да испуни своја животна ишчекивања. Надахнуће је проналазио у томе што је имао божанско вођење у животу, и тиме што се искрено и несебично интересовао за њих. Имао је и обавезу да испуни своје животне одговорности. У Римљанима 1,14 каже се: *Обавезан сам и Грцима и варварима (незнабошцима), и мудрима и неразумнима.*

У оригиналу на грчком употребљена је јача реч од „обавезе“, говори се о „дугу“. Дуг је јача реч од обавезе. Можда имам обавезу да будем љубазан. Можда имам обавезу да будем милостив. Можда, чак, имам обавезу да будем веран. Али, понекад не видим те обавезе тако стриктно, као када бих имао дуг према свим овим стварима. Када сам некоме нешто дужан, постоји потреба да се тај дуг измири, плати, тако да сам ослобођен од дуга, и као што Павле каже у тринаестом поглављу своје посланице – да никоме ништа не треба да дугујемо, осим да једни друге волимо. Без обзира на њихово порекло, Јеврејин или Грк, без обзира на друштвени статус, на образовање или необразовање, Павле је осећао да је дужан

овим људима. Овај стих би могао овако да гласи: „Дужан сам Богу“. То је истина. Павле је Богу дужан, али он не говори о томе у овом стиху. Истина је, Богу сам дужан за спасење, али сам дужан и људима да им објавим еванђеље Христово. Павле каже да је жељан да то учини. Његова жеља била је да проповеда у Риму. Поново прочитајте Римљанима 1,14.15 као да је овако написано: „Дужник сам, и Грцима и негрцима. Дужник сам и мудрима и онима који то нису. Зато сам толико реван да еванђеље проповедам у Риму.“ Павле овако мисли: „Кад бих само могао да дођем до Рима и тамо проповедам Христово еванђеље, онда би се еванђеље проширило по целом свету“. Јер тамо ће еванђеље доживети свој највећи тест, у том граду толико прожетом паганизмом. Тамо ће еванђеље доживети свој највећи политички испит и због римског политичког и владарског система чији је центар био у Риму. Тамо ће еванђеље бити на друштвеном тесту због велике разноликости порекла народа. И тамо ће бити на највећем моралном тесту због огромне стопе криминала који је владао градом.

Павле је био онај који је крчио стазу, као пионир, јер пионири иду тамо где су најтежи испити. Они желе да прокрче нове путеве и превазиђу неке нове препреке. Павле је мислио да ако икада дође до Рима, његово еванђеље би било на испиту против најјачих оруђа највећих непријатеља које ђаво има против Бога. Био је уверен у своју победу. Зато је ова посланица толико омиљена. Посланица Римљанима показује Бога у најбољем светлу против сотоне који је у најгорем светлу. Осмо поглавље се завршава са Богом као потпуним победником. У осмом поглављу видимо да над нама нема више осуде, ни одвојености, ни ђаволске победе.

Закључак

Иако је разумети зашто је Павле желео све ово да каже пре него што отпочне са самом поруком, пре него што дође до разлога због ког пише ову посланицу, и пре него што дође до теме спасења по вери. Желео је да браћа знају да би он био са њима, само када би могао. Али, пошто није могао да дође, он им шаље посланицу како би их упутио у то какав треба да имају став и оружје за битку. Желео је да знају да је хришћанство бојно поље, а не игралиште. И стога Павле пише ову посланицу: да би им пружио сведочанство о Божијој љубави за њих, о Исусовом дару за њих, и о помоћи коју им пружа Дух, да схвате да су више од победника кроз Христа који их воли, и да у том великом граду могу да живе живот у чистоти. Иста таква порука је потребна и данас, јер људи треба да су спремни да живе чистим и часним животом пред Богом. Нека нам Бог да свој мир и благодат у нашој вери у Њега.

Теза посланице

РИМЉАНИМА 1,14–17

Преглед и увод

Завршили смо са уводом у коме смо видели да је ова библијска књига веома цењена у религиозном свету, и да је на ову посланицу написано више коментара него на било коју другу библијску књигу. Видели смо да је Павле био изузетно поносан на браћу у Риму: *...зайшо шћо се о вашој вери говори ѿ свем светиу* (Римљанима 1,8б). Представљали су светли пример онога што Бог може да учини у тако порочном граду. Сам Рим је био град који је веома био поносан на своју улогу и моћ. Еванђеље је у њега дошло из Јерусалима, главног града једног мањег народа који је Рим освојио. У то доба, хришћани нису представљали највише слојеве становништва. Били су то обични људи, често робови. У Риму је било много филозофа и разних учења, зашто би се они бавили неком бајком о Јеврејину који је устао из мртвих? Хришћани су гледали једни на друге као на равноправне себи, као на браћу и сестре, све једнаке пред Христом. Такво учење било је против саме суштине римског поноса и значаја. Било је смешно чак и помислити да ће неки тамо јеврејски произвођач шатора ићи у Рим како би проповедао о разапетом јеврејском Месији. Људски гледано, Павле је имао добре разлоге да се

стиди и свог положаја и своје поруке. Али, Павле се није стидео еванђеља. Имао је поверење у ту поруку, и навео нам је неколико разлога који објашњавају зашто се није стидео.

Како бисмо правилно описали ово поглавље, погледајмо стихове у 1,14–17 где видимо како Павле изјављује ко је он. Каже, ја сам вам дужан (обавезан). Даље каже: ја сам жељан, и онда: не стидим се! Ово су храбре изјаве.

Два разлога зашто се Павле није стидео еванђеља

Павле је пружио два разлога зашто се није стидео еванђеља: **прво**, због силе еванђеља, и **друго**, због његове праведности.

Реч „сила“ у Римљанима 1,16 долази од грчке речи *дунамис*, од које смо добили израз „динамит“, „динамо“, и „динамично“. Све ове речи свој корен имају у грчкој речи *дунамис*. Погледајте у неки приручник са набројаним упредним местима у Светом писму и утврдите колико пута је ова реч употребљена. У Римљанима 1,4 се каже да је Исус постављен у сили за Сина Божијег својим васкрсењем из мртвих. Ту се, значи, ова реч користи како би говорила о Исусовом васкрсењу. У Римљанима 1,20 говори о вечној Божијој сили. У Римљанима 15,13 говори о сили Духа Светога. У 1. Коринћанима 1,18 говори о томе да је порука крста заправо Божија сила. У 1. Коринћанима 2,4 Павле изјављује да Бог није дошао у слабости, већ у показивању силе Духа. У Ефесцима 1,19.20 Павле се моли да познамо ту неизмерну величину силе која је Исуса васкрсла из мртвих, то васкрсење у које верујемо по деловању моћи његове силе. У Ефесцима 3,20 Павле каже: *А Ономе, који њо својој сили која ради у нама, мноћо више може да учини нећо све шћо љражимо или замишљамо...* У Филипљанима 3,10 Павле је желео да позна силу Христовог васкрсења. У 1. Солуњанима 1,5 Павле каже да, када је дошла Божија реч, она није дошла само у речи већ и у сили. У 2. Тимотеју 1,7 Павле пише Тимотеју, који је

био плашљиви млади евангелизатор, да нам Бог није дао духа страха, већ силу, љубав и разборитост. Павле се није стидео еванђеља, јер је еванђеље било „дунамис“ – сила од Бога. Био је то Божији динамо који је доносио живот и силу у животе људи. Био је то и Божији динамит који ће уништити све зле мисли и поганство овога света и који ће победити и самог ђавола. Не чуди, због тога, што је Павле желео да дође у Рим. Рим је пркосио свакој сили, а Павле је желео да дође са једином силом која је могла да промени човека. Као што смо видели у претходном поглављу ове књиге, сила промене није била у рукама цезара, нити на дворовима, ни у учионицама, нити међу филозофима, ни у римском сенату. Једина сила која је могла да промени живот човека налазила се у еванђељу Исуса Христа, и то је разлог зашто је Павле желео да иде у Рим. Зато се није стидео еванђеља. Зашто би се ико стидео најсилније ствари на свету?

Праведност еванђеља

Постоји и други разлог зашто је Павле рекао да се не стиди еванђеља, а то је да његова праведност не представља праведност Божијег карактера (1,17а). Праведност еванђеља представља пут којим Бог човека чини праведним. Божији карактер је обзнањен, али Павле се посебно занима за начин на који праведни Бог чини човека праведним. Реч „праведност“ употребљена је више од 60 пута у овој посланици. Преводи се као „праведан“, „праведност“, и „оправдан“. Није се стидео еванђеља зато што је оно говорило не само о Божијем праведном карактеру, већ и о томе како се та Божија праведност објављује човеку. Божија праведност је виђена у казни за човеков грех, у Христовој смрти, у његовом васкрсењу, али нарочито у томе да је грешнику који поверује омогућено спасење.

Још један разлог зашто је Павле желео да иде у Рим био је у томе што је Рим био септичка јама света. Чак су и његови писци тако говорили. Сенека, као и други, писао је о порочности Рима. Један од њих је написао да је Рим одвратна канализација у коју се слива све ђубре Римског царства. Писао је да је у Риму мноштво злих људи чије су очи биле пуне масних подочњака, и који су само мислили о томе шта ће следеће појести или када ће имати следеће сексуално искуство. Био је то град у који је Павле тако желео да оде јер тај град ништа више није могло спасити, осим поруке коју је он носио. Зато је био толико захвалан за цркву у Риму, и што пре је желео да и сам тамо оде.

Седам речи о Павловом еванђељу

Римљанима 1,16.17 су два најважнија стиха у Посланици Римљанима. Приметимо седам ствари у овим стиховима због којих се Павле није стидео еванђеља. Ово је наша теза посланице, јер су то речи о којима ћемо говорити у наставку ове књиге.

Под један, он говори **о пореклу еванђеља**. Каже: *Јер се не сћидим еванђеља, јер је оно Божија сила...* (Римљанима 1,16). Ово еванђеље није настало као резултат Павловог проучавања када је био у Арабији. Нити је резултат Павлових размишљања о томе шта је потребно овом свету. Није ту због неколико добрих савета. То еванђеље говори саму Божију реч. Павле није могао да се стиди нечег што је долазило од самог Бога. Зато је он поносан на еванђеље, јер долази од Бога, из Божијег дубоког знања, дубоке љубави, и Божије велике добротe. Свемогући Бог је тај који је испунио садржајем извориште еванђеља.

Под два, Павле говори и **о природи еванђеља**. Он каже да је то Божија сила на спасење. Већ смо говорили о грчкој речи *дунамис* као о корену наших речи динамо, или

динамично. Јевреји су се стидели еванђеља, за њих је то био камен спотицања због верског поноса. Они су веровали да је њихова сила била у закону и држању закона. Зато су се стално стидели еванђеља. Извор њихове силе налазио се у држању религиозних обичаја. О томе ће Павле говорити почевши од стиха 2,17. Еванђеље, Божија сила, Грцима је било глупо, јер су се дичили људском мудрошћу. Веровали су да се сила налази у њиховом интелекту. Мислили су да је сила у њиховом учењу и образовању. Павле ће о томе расправљати од стихова 1,18 у Римљанима. Римљани су еванђеље сматрали слабошћу. Римљани су били пркосни у односу на силу свог царства. Пркосили су сили коју су имали цезари и римске легије. Али, чак и када су били на врхунцу своје силе, Сенека и Јувенал, као и неки други писци, писали су о очајним моралним слабостима које су видели у Риму. Њихова сила је заправо била њихова слабост, а оно што су они рачунали у слабост, заправо је била Божија сила. Павле се није стидео еванђеља јер његова сила никада неће згаснути. Његова сила ће победити све људске религије, сву човекову моралност и сву његову војну надмоћ!

Под три, Павле је проповедао о сврси еванђеља. Сврха еванђеља је спасење. Павле каже да је еванђеље Божија сила на спасење. Како је то дивно! „Спасење“ је била реч коју су сви Римљани знали, јер је основ те речи у речи „ослобођење“. Римљани су је увек употребљавали у смислу народног ослобођења од стране њихових војсковођа. Када би неки од тих војсковођа дошао кући после ослобађања Рима од неких непријатеља, јахао би на прелепом белом коњу, а иза њега би ишла војска на коњима других боја, а иза њих пешадија, а иза њих би ишли заробљеници које су довели. Народ би узвикивао хвале због ослобођења, због спасења које је донето Римском царству. Наш Спаситељ је јахао на

магарету, младунцу магарета, а народ је полагао палмине гране на пут. И шта су узвикивали? Спаси нас сада! (види Матеј 21,9–11; Марко 11,9.10; Лука 19,37–39; Јован 12,12–15; Псалом 118,25.26). Исто су мислили као и Римљани. Спаси нас од наших непријатеља! Павле се није стидео еванђеља јер је оно спасавало грешнике од казне, од силе, и од грешне склоности. Ако људи желе да се спасу, то мора бити кроз веру у Христа, онако како је објављено у еванђељу које је Павле проповедао.

Под четири, Павле се није стидео еванђеља **због његове ширине**. Еванђеље је било за свакога. Било је Божија сила на спасење свима. Реч коју преводимо као „сви“ може се превести и као „сваки“. Сви је свеобухватна реч. Сваки је још свеобухватнија реч. Нема никога ко није обухваћен силом овог еванђеља. Еванђеље није било ексклузивна порука онако као што је то био Мојсијев закон. Тај закон је био дат само Јеврејима. Еванђеље је дато свим људима, и то из једноставног разлога. Сви људи треба да се спасу. Римљанима 3,23 каже: *Сви су зрешили и удаљени су од Божије славе...*

Исус је рекао:

... Идиће њо свему свету и проповедаће еванђеље свакоме створењу. Који поверује и крсти се, биће спасен, а који не буде поверовао, биће осуђен.

Марко 16,15.16

То је оно што ће Посланица Римљанима говорити. Павле каже да је ово еванђеље Божија сила да се спасе свако у читавом свету, или сви на свету. Он каже да је то еванђеље које спасава, да је на спасење дато прво Јеврејину али и незнабошцима. То што су Јевреји први примили еванђеље не сугерише да су нешто бољи од незнабожаца. Овде се једноставно ради о историјској чињеници, да је еванђеље прво дошло Јеврејима, а онда је дошло и незнабошцима.

Занимљиво је, као што ћемо видети у неком даљем поглављу наше књиге, да је ова књига, Свето писмо, јеврејска књига. Читав Стари завет су записали Јевреји, као и читав Нови завет осим две посланице.

Стари завет говори о јеврејском Спаситељу, а на самом почетку цркву су чинили само Јевреји. Можда их је то навело да помисле да су поново били у привилегованом положају. Али, Павле овде каже: ма не, ради се само о томе да је еванђеље прво дошло до вас. Овако се догодило према времену догађања. У хришћанству нема поделе по расној или националној основи. У Галатима 3,26–28 се каже:

Јер сīе сви ви Божији синови вером у Исуса Христїа: јер који ѿд се у Христїа крстїио, у Христїа се обукао. Нема више Јудејина ни Грка, нема више роба ни слободној, нема више мушко ни женско: јер сīе сви ви једно у Исусу Христїу.

У Ефесцима, у другом поглављу, Павле говори о рушењу зида који је делио Јевреје и Грке, како би од њих створио новог човека, и тако донео мир. Било ко да доноси неке националистичке поделе и понос, расне предрасуде, или гради било какве зидове подела у хришћанству, противи се самом Исусу. У Ефесцима 2,14.15а читамо:

Јер је он наш мир; он је састїавио оба дела у једно и срушио њреїраду која је раздвајала, неїријатїељсїиво у своме шїелу. Закон зайоведи у њройисима обеснажи...

У царство Христово нико не сме да уноси предрасуде.

Под пет говоримо о ономе **што еванђеље тражи**. Оно је Божија сила на спасење сваком ко поверује. Ево те речи: веровање. Реч која је у Светом писму преведена са вера или веровање, у буквалном смислу речи, у оригиналном језику значи да имамо потпуно поверење, да се ослањамо, и да себе обавезујемо на нешто. Ту је много више од самог знања

и менталног прихватања. То је један утврђени став који је прихваћен. На томе човек стоји јер не може другачије. Докази су несумњиви. Човек мора да верује. Занимљиво је да Бог од човека не тражи одређено понашање да би се спасао, већ тражи да верује и онда му обећава да ће моћи да се добро понаша. Када би људи само веровали у Исуса, та вера би им мењала живот. Павле ће још говорити о овој теми. Како пролазимо кроз Посланицу Римљанима он ће је довести до краја од 12,1–15,13 уз велику изјаву о животу који происходи из ове праведности.

Под шест, приметимо да је еванђеље ефикасно. Објављује Божију праведност. Овај израз налазимо седам пута у посланици. Било би добро записати га. У 3,5.21-23.26; наведен је толико пута да је потпуно јасно да ово поглавље говори о Божијој праведности. А у 10,3 овај израз проналазимо два пута. Проучавање ових одломака ће нам показати да је овај израз једнак исказу да је то Божији начин да оправда безбожнике. Божији начин да пружи ослобођење је кроз његову љубав, док он велича свој закон. О томе се ради. Не ради се о превођењу Божије праведности, већ о објашњењу. О Божијој праведности и његовом оправдању грешника знамо више него о било ком другом Божијем делању.

Под седам, и то је последње, **исход еванђеља** јесте да га се Павле не стиди, и то је најважнија ствар. На крају крајева: шта је резултат еванђеља? Шта је резултат свега овога? Одговор је живот! Павле каже да ће праведни живети од вере. Односно, да ће праведни живети због своје вере. Овај израз је навод из Авакума 2,4. Стари завет се у Новом завету цитира три пута: овде у Римљанима 1,17, потом у Галатима 3,11 и у Јеврејима 10,38.³ Овај израз једноставно значи да су људи

3 Могуће да се овде ради о некој речи која недостаје, рецимо *Павле* цитира Стари завет... будући да у Новом завету имамо и друге примере цитата из Старог завета, тако да је њихов број заправо већи. – Прим. прев.

добили оно што има Бог. Бог има живот, Бог је живот. Људи су добили оно што Бог има због Христовог еванђеља, и то су добили, како овде каже текст, на основу вере, сви – од првог до последњег.

Резултат еванђеља је живот

На овај начин човек постаје праведан „због вере“ и „за веру“. Реч преведена са грчког би овде говорила о „излазу“. То је пут којим се излази. Глаголски облик који је овде употребљен говори о додавању, одржању, и опстајању. Како је онда дошло до тог живота и спасења које имамо? По вери. Како је додано? По вери. Како се одржава? По вери. Како опстаје заувек? По вери.

Шта је онда циљ свега тога? Овде је употребљена речца „за“ која долази из исте грчке речи. Видимо је и у Делима 2,38 где се каже: *Покајте се...* за (због тога, да до тога дође) *ойрошићење ваших греха*. Та реч буквално значи „имајући то на уму“. Говори о коначном исходу неке активности коју чинимо.

Шта је сврха живота? Вера у Христа. То је као нека стална активност, као машина која се никада не зауставља. Зато што видимо доказе у Христовом еванђељу, вера нам кроз то доноси живот. А живот који је Бог проузроковао у мени, који је отпочео у мени, и који се у мени врти, доводи до тога да даље растем, ствара моју веру. Моје спасење започиње вером. Наставља се у вери, и свршава у вери. Ово је изузетна расправа!

Развој тезе

Павле ће ову тезу даље да разрађује у посланици. Када почнемо да проучавамо Посланицу Римљанима, то је као да смо ушли у судницу. Суди се Исусу, суди се Исусовом еванђељу, али и више од тога, суди се читавом свету. Еванђеље ће победити, а свет ће изгубити. Павле ће позивати и Јевреје

и Грке да иступе напред, у Римљанима 1,18–3,20, и они ће бити проглашени кривим пред Богом. Биће криви упркос свом њиховом образовању. Биће криви упркос свој својој моралности, и биће криви упркос свој својој религиозности. Када је човек изгубљен, и када погледа на оно шта зна, или шта би могао да зна, увек се ту ради о његовим интелектуалним настојањима, и он ће научити све што може да научи. Али, образовни систем му каже: „ја не могу да помогнем, у мени помоћи нема, не могу да те спасем од тог изгубљеног стања“. Онда се човек окреће ка моралности и почиње да се исправно понаша, зато што је исправно бити добар, и ништа што није добро неће својевољно да учини. Постаје исправна и праведна особа. Али, на крају моралност каже: „у мени нема помоћи, ни ја не могу да те спасем. Сва та добра дела која сада чиниш само увеличавају сва зла дела која си већ починио.“ Онда се човек окреће религији, и почиње да приноси жртве, почиње да чини добра дела за Бога, долази на причест, почиње да проповеда околу, почиње да поучава људе, пева, моли се, и чини све што га религија учи. Али, на крају, и религија каже: „Не могу да ти помогнем, од мене нема помоћи. Не могу да ти донесем спасење!“ Јер ништа што човек зна, или што практикује моралност, или религиозност коју исповеда, не могу вечно да га спасу, осим вере у Христа. После тога Павле објашњава Божији изузетни пут спасења, оправдање вером. Он каже да је оно што Бог од њих тражи заправо да престану да верују у себе и да почну да верују у њега. Тешко је у то поверовати, зар не? Звучи превише добро. Све што Бог тражи од мене јесте сломљен и понизни дух који верује у њега и заиста жели да чини оно што је његова воља. На овом месту Павле одговара онима који га нападају и брани Божији пут спасења. Његови тужиоци кажу да овај план спасења наводи људе на грехове, и вичу да је то против самог Божијег закона.

Нападају Павла да тако од закона чини нешто што није свето. А Павле им у одговору каже: „То нипошто!“ Онда им једноставно објашњава да као хришћанин може да доживи слободу и победу, и сигурност у својој вери, у поглављима од шест до осам.

Поглавља девет до једанаест нису тек неке заграде у тексту где Павле расправља о стању јеврејског народа. Ова поглавља једноставно оправдавају, и осликавају, и од казне ослобађају деловање Божије благодати кроз векове. У тим римским локалним црквама било је јеврејских верника који би с правом питали: „А шта је са Израелом? Како се према њима односи Божија праведност у овом новом добу цркве?“ У ова три поглавља Павле оправдава Божију способност да спасе грешника у било ком раздобљу времена, и то по вери коју има у Христа.

Закључак

Павле потом даје закључак практично описујући Божију праведност у животу верника. Овај закључак отпочиње са посветом Богу у Римљанима 12,1.2 и наставља се са службом у цркви и свету у Римљанима 12,3–21. Павле онда говори о послушности властима у поглављу 13. А у веома лепом одељку Римљанима 14,1–15,13 говори Јеврејима и нејеврејима, јаким и слабим, како треба да живе заједно у складу и радости. Јаки треба да помажу слабима, а слаби не треба да осуђују јаке зато што су јаки. Павле потом објашњава своје планове и поздравља пријатеље по имену, у последњим стиховима Римљанима 15. и 16. поглављу. Ово је изузетна расправа о изузетној благодати у једној изузетној посланици.

У следећем поглављу ове књиге отпочећемо са расправом о доктринама које представљају позадину Божијег великог дела спасења човека. Нека вам Бог да силни мир у веровању у Исуса.

Грешно стање интелектуалца и моралисте

РИМЉАНИМА 1,18–2,16

Преглед и увод

Павле је овај део посланице могао да започне следећим речима: „Суђење може да почне“. Овако је могао да почне зато што се од овог места у посланици порука односи на човекову грешност. Тема посланице је Божија праведност. Али, Павле отпочиње човековом неправедношћу, јер све док човек не схвати да је грешник, неће бити спреман да прихвати Божије благодатно спасење у Исусу Христу. У овој посланици Павле следи основни библијски образац. Прво ће говорити о закону и о човековој осуди под законом. Онда ће говорити о благодати и о спасењу које та благодат доноси.

Доктрина греха

У нашем проучавању сада ћемо се усмерити на доктрину греха. Ова доктрина је описана у Римљанима 1,18–3,20. Има три тачке и закључак, а закључак почиње са „шта дакле?“... Пре свега Павле говори о интелектуалцу и о чињеници да живи у стању греха. У Римљанима 1,18–32 читамо да нам образовање не помаже, односно не чини да избегнемо грех. Потом Павле говори о моралисти, о особи која чини ствари на

исправан начин, и о његовом стању греха. У Римљанима 2,1–16 видимо да моралност не ослобађа од греха. Павле говори о религиозној особи, нарочито о Јеврејима, и о њиховом стању греха. У 2,17–3,8 држање религиозних обичаја не уклања грех. Павле онда каже „шта дакле?“ и закључује „сви су под грехом“. Интелектуална особа, морална особа, и религиозна особа, сви су под грехом.

СТАЊЕ ГРЕХА КОД ИНТЕЛЕКТУАЛЦА

Неоправданост греха

У Римљанима 1,18–20 видимо стање греха код интелектуалца и неоправданост неверовања.

Божије откривење

Запазимо у овим стиховима троструко Божије откривење о самом себи. **Прво**, објавио је свој гнев. Божији гнев се објављује са неба против свих безбожника и против човекове неправедности. Ово се објављује у осудама које Бог доноси на земљу. Без обзира да ли особа верује у Јахву или не, без обзира да ли чита Свето писмо или не, човек гледа у небо. Човек размишља о створитељу. Човек размишља о тамо неком љутом богу. Зато пророк Исаија у 26,9б каже: *...јер кад су судови Твоји на земљи, уче се њравди који живе у васељени.*⁴ Видимо да је Бог објавио свој гнев и свој суд.

Друго, ради се о урођеном знању. Према стиху 19 то је природно знање које се објављује у свести човека. Павле каже да оно што се зна о Богу људима је познато зато што је то Бог њима обзнанио. Зато што је Бог објавио човеку свој карактер од постања света, у човеку постоји незасита потреба за Богом. А ако не познаје јединог правог Бога, себи ће стварати лажне богове. Почеће са собом, и ићи ће даље, све док не почне да

4 Овде је смисао да се уче правди сви на свету када су Божији судови на земљи. – Прим. прев.

слави инсекте и бубе овог света. Човек ће увек наћи нешто да прославља. Соломун је рекао у својој књизи Проповедник 3,11 да је Бог човеку у срце ставио вечност. Ми то можда не разумемо, можда ни не морамо да разумемо. Ради се о Божијој речи, можда нећемо ни схватити како је то Бог учинио. Оно што знамо јесте да било где на овом свету срећемо људе који верују у нешто друго осим у себе. Морају да имају божанство, јер се Бог објавио у човековом срцу.

Треће, Божија вечна сила и божанска природа, његово божанство, објављени су у процесу стварања. Откривено је то у стварању. То им је расветљено. Шта је расветљено? Божија сила и свезнање, Божији ред, и његова мудрост су објављени. Када су објављени? Приликом стварања света. Како су објављени? У Његовим делима. Није разумно неверовати јер је сам Бог на тај начин објавио себе.

Последице неверовања

У Римљанима 1,21–23 видимо незаобилазне последице таквог неверовања. У стиху 21 Павле говори о разграђивању њихове религије. Знају Бога, али га не прослављају као Бога. Нису му захвални као Богу. Срца су им се стегла и затамнила. Човек није почео као многобожац и напредовао до веровања у једног Бога, постао следбеник и слављеник једнога Бога. Он је почео као следбеник једнога Бога, и развио се у следбеника многих богова, у политеисту. Ово је закон реверзибилности. Не ради се овде о еволуцији. Није у питању то да се човек са дна попео на нешто више. Овде се ради о томе да је човек почео високо, а онда је ниско пао. У стиховима 22 и 23 Павле говори о покварености људске интелигенције, људског ума. На пример, Адам је био тако паметан да је био у стању да животињама додели њихова биолошка имена. Био је Божији сарадник. Али, када је пробао ту воћку и кренуо у живот греха до кога је дошао својом памећу, морао је да бежи од Бога. Од

тада није прошло много времена а човек је почео да унижује Бога, како видимо у 23. стиху. Заменили су славу бесмртнога Бога за ликове које су начинили да личе на смртнога човека, птице, животиње и гмизавце. Видимо то у историји паганских религија. Људи су прослављали човека као што је то био случај са фараоном у Египту, или у данима када је писана Посланица Римљанима, славили су римског цезара или бога и ратника Аполона у Грчкој. Људи су славили птице, римског орла; животиње: бика у Индији, створења која гмижу, змије у Асирији; па све до скарабеје, главног бога у египатском пантеону богова, мале бубе, инсекта. Можете ли да замислите докле је човек дошао да је почео да прославља бубе? У данашње време човек слави свој ауто или кућу, или свој посао, дрогу коју узима или цигарете које пуши. Спали смо од велике вере у Бога до невере у Бога до те мере да сада верујемо у све и свашта.

Заборављање на божанско због невере

Када је човек дошао до овог стадијума само је једно могло да се догоди, а то је да заборави на божанско због невере, као што Павле говори у Римљанима 1,24.25. У овим стиховима видимо да их је Бог препустио идолопоклонству, љубави према погрешним стварима. Променили су Божију истину за лажи, прослављали су и служили створењима радије него Створитељу. Заборавили су на то кога би требало да славе. То је трагично али Бог их је у томе на крају оставио. Када се препустимо тако нечему Бог ће нас томе и оставити. Не ради се о томе да је страшно љут, мада је могуће да јесте љут. Ради се о томе да је он Бог који нас воли. Бог жели да се људи покају, а понекад ће се људи покајати једино онда када дођу до самога дна, јер само онда могу да поверују у Бога, не преостаје им ништа друго. Значи Бог нас воли, али нам и суди. Бог који нас воли је ове незнабошце препустио

њиховим интелектуалним, умним, настојањима и то је довело до чињенице да су заменили Божију славу за прослављање грешних ствари. Препустио им је да воле погрешне ствари.

У 1,26.27 видимо да их је Бог препустио телесним страстима и погрешном животу. Оно што волимо на крају утиче на начин на који живимо. Зато што су волели погрешне ствари, зато што су живели у идолопоклонству, почели су да живе на погрешан начин, телесно, у срамним страстима. То што су волели погрешне ствари довело је до тога да погрешно живе. Павле се овде осврће на најгоре од ових ствари како би показао докле човек, препуштен себи, може да се спусти. Ако то што човек може да ме научи, представља све што могу да научим, ако је то што учим по школама и међу филозофима данашњице све што имам, онда ћу се препустити вољењу погрешних ствари и живећу на погрешан начин.

У 1,28–32 Павле говори о чињеници да је Бог такве људе препустио њиховој неправедности, односно да их је препустио њиховим грешним мислима. Када мислимо грешно, то је онда крај свега. Када волимо грешно, и када константно живимо грешно, онда нас то доводи до тога да и мислимо грешно. Зато што су одбили да знају за Бога и нису желели тога да се сећају, Бог их је препустио том поквареном уму, да чине оно што не сме да се чини. Овде Павле у тексту набраја 21 такву ствар. Постоје и други спискови, у Галатима 5 и у Јакову 1, уз још многе одломке где се говори о појединачним греховима човека.

Али, ствар је у томе да их је Бог препустио таквом стању свести у коме нису могли да доносе исправне моралне одлуке. Данас, када некога питамо зашто су дозволили себи да живе тако злим начином живота, или зашто им се живот распада, обично добијемо одговор: „Не знам, не схватам што сам то учинио“. Говоре нам истину, јер их је Бог препустио њиховом

поквареном уму и не могу да доносе морално исправне одлуке. Ово је стање сваке особе која жели да буде исправна својим интелектуалним настојањима.

СТАЊЕ ГРЕШНОСТИ МОРАЛИСТЕ

Десет принципа Божије моралне осуде

Има, међутим, људи који нису неморални, и међу Јеврејима и нејеврејима, и они се поносе и зависе од својих моралних дела. То су људи о којима се говори у Римљанима 2,1–16. Из овог одломка није лако поучавати јер је баш одурно, одбојно, мислити о посрнулом стању човека. Чак изгледа да Павле овде говори много ствари на брзину само да би коначно дошао до места где може да објави добре вести. У овом одломку ради се о лошим вестима, а то је да је интелектуални човек изгубљен. Лоша вест је и да су моралисти исто тако изгубљени. Лоша вест је и да су они који практикују религију изгубљени, а Павле, баш као и сви ми, не воли да се задржава при злим вестима. Због тога он све ово објављује врло брзо.

У ових 16 стихова Павле говори о десет принципа Божије моралне осуде над онима који би да буду праведни, и који теже да буду праведни на основу онога што чине, на основу своје моралности, и на основу своје моралне праведности и коректности.

Под један, ако сам под осудом без Христа и ако покушавам да се оправдам својим моралним ставовима (судећи другима), осуда ће се тицати моје личне кривице. У Римљанима 2,1 се каже: *Зашто немаш изговор, о човече...* Интелектуална особа нема изговор. Ко год да је, нема изговор. *...који судиш. Јер судећи другоме, себе осуђујеш јер ти, судија, чиниш то исто!* Морална особа је осуђена још више јер чини исто оно због чега осуђује друге.

Под два, ова осуда је у складу са стварним стањем ствари. У Римљанима 2,2 се каже: *А знамо да Бој њо њравди суди онима који њако раде*. Ово бисмо могли другачије да преведемо са: „засновано на стварном стању ствари“. Када осуђује друге, моралиста објављује: „ја сам безгрешан“, и тако осуђује самог себе јер је лажов како Јован каже: *Ако кажемо да нисмо зјрешили, њравимо ња лажовом и његова реч није у нама*. (1. Јованова 1,10).

Под три, у Римљанима 2,3 се каже да ако стојиш у осуди без Исуса, ефекту те осуде нећеш моћи да умакнеш. *Или мислиш, човече, који судиш онима који њако раде, а сам чиниш њо истјо, да ћеш њи да њобећнеш од суда Божијег?* Не могу да избегнем Божију осуду. Тај тренутак је неизбежан. У Посланици Јеврејима 9,27 се каже: *... људима (је) одређено једанјуџ да умру, а њојом долази суд...* Без Исуса и његове праведности, дан суда је управо и само то, судњи дан.

Под четири, ако стојим у осуди без Исуса, урачунаће се чињеница да је Божија доброта увек била приступачна. У Римљанима 2,4 се каже:

Или њи није стјало за бојџистјиво његове добротје, њодношења и стјирљења, и не знаш да ње Божија добротја води до обраћења?

Највећи испит није у чињеници да се нисам придржавао праведности, већ да сам презрео милост. Када стојим пред Богом без вере у Христа која ми је омогућена, стојим тамо и Богу кажем следеће: „Није ме брига за твоју доброту, није ме брига за твоју љубав, није ме брига за твоју милост. Стојим овде и захтевам оно што сам заслужио.“ А ради се о томе да ћу добити управо оно што сам заслужио.

Под пет, овде видимо принцип осуде. Не само да се овде говори о будућој осуди, већ и о садашњој. У Римљанима 2,5 се каже:

Али својом тврдоглавошћу и срцем које се не каје сабираш себи њев за дан Божијеј њева, када ће се њоказати Божији њраведни суд.

Осуда је трајни процес. Догађа се већ сада, а свој врхунац ће достићи у вечности. Одбачен сам јер стојим овде без Исуса као моје праведности, без вере као мог иметка. Одбачен сам у вечни пакао. То је будућност која чека моралисте.

Под шест, овде видимо још један принцип осуде. У Римљанима 2,6 се каже да је осуда заснована на божанској правди. Ако стојим ту у осуди без Исуса који је моја праведност, и без вере која је мој иметак, онда ће ми Бог дати у складу са оним што сам чинио. Ако нам се суди без Исуса, онда ће нам се судити према нашим делима. А то значи да ће нам се досудити вечност у складу са оним што заслужују наша дела. О овом се воде велике расправе, и има много неслагања, али ми знамо да ће тако бити јер је тако речено. Ако на суђење идемо без Исуса као наше праведности, и без вере као нашега иметка, онда ћемо бити осуђени на оно што су наша дела заслужила.

Седми принцип видимо у Римљанима 2,7–10. Према њему ова осуда ће имати и награду и казну. Биће много награда за оне који су у свом животу трагали за Богом. Те награде примамо вером. Зар то није једини начин на који можемо да тражимо Бога? Видимо да не можемо да га тражимо интелектом. Видимо да не можемо да га досегнемо моралношћу. У Римљанима 2,17 видећемо да до Бога нећемо стићи ни религиозношћу, ни делима, ни по закону. Али, ако Бога тражимо по вери, од Бога добијамо славу, част, непропадљивост, мир и вечни живот. То су одличне награде. Али, ако га тражимо према себи, ако тражимо радије ствари које нама одговарају а не тражимо Божије ствари, ако одбацимо истину и следимо зло, ако следимо своје жеље, пороке и задовољства, то ће довести

до Божијег огорчења и гнева и нама донети мучење и бол. Божији гнев и огорченост према нама биће исказани кроз муке и боли кроз које ћемо вечно трпети.

У Римљанима 2,11 видимо, **под бројем осам**, да се ова осуда односи на све, без разлике. Павле каже: *Јер Бој не гледа ко је ко*. Ова осуда, или ове награде, доћи ће прво Јеврејима а онда и нејеврејима. Бог не гледа ко је ко. Бог нема миљенике. Ова осуда ће стићи на све, без разлике. Није битно ко си. Неће бити важно одакле си. Неће бити важно које си религије. Ништа од тога није важно. Једино што ће тог дана бити значајно јесте да ћеш тамо стајати у осуди, а без Исуса који би био твоја праведност.

У Римљанима 2,12–15 налази се принцип **број девет** који каже да је осуда свеобухватна. Тешко је ово читати. Павле овде једноставно каже да осуда долази на оне који су без закона јер су грешили, као и на оне који су под законом зато што је грех то што их осуђује а не закон. Када говори о нејеврејима, он каже да ако они чине ствари које су по закону и не знајући закон, онда тиме доказују да је закон исписан у њиховим срцима. И они стоје не само у осуди, већ су осуђени заједно са Јеврејима којима је закон објављен а који нису били ништа бољи у поштовању закона него нејевреји. Овај свет је изгубљен. Потпуно је изгубљен. Сваки онај који нема Исуса као своју праведност и веру као мотив и стварност у животу биће осуђен. То не значи да таква особа није под Божијим законом. Свако на овом свету је под Божијим законом. Нема таквога на свету коју није учинио нешто погрешно. Учињено можда није према библијској дефиницији крађе или неверства, али опет, свако од нас зна да је то погрешно. На свету постоји универзално схватање о добру и злу.

Под десет, у Римљанима 2,16 видимо да је осуда мерена заправо према Исусовом еванђељу. Осуда ће бити изречена

оног дана када ће Бог судити људским тајнама кроз Исуса Христа, као што је то објављено у еванђељу. Када дође до суђења, неће то бити само једноставно питање о греху као што је овде наведено. Биће речи и о Сину. Какви смо били према Исусу? Да ли смо нашли нови живот у Господу, Исусу Христу?

Закључак

Какав је тон поруке у овим стиховима? Апостол овде говори о стварима које ће се сигурно догодити, без икакве сумње. Прва од тих ствари је свакако сама **осуда**. На то можемо да рачунамо са сигурношћу. **Друго**, осуда ће бити **универзална**, свеобухватна. Читаво човечанство ће бити под том осудом. Сигурни су и **принципи те осуде** који кажу да ће осудити човека због свега, без изузетка, а **резултат те осуде** биће или коначна награда са Исусом, или казна у паку.

Ова истина би требало да звони на узбуну у свачијој савести. Показује да нема места самолагању када се ради о питањима исправног и погрешног. Ова истина ће водити и ако се правилно разуме, довешће нас до осуде за грех и покајања пред Богом. То објављује Римљанима 2,4. Овде се ради о ужурбаној поруци. Не заборавимо да је посланица и написана да буде читана донекле у журби и трци, тако да запамтимо тон којим је написана и Павлову намеру у ономе што је хтео да им поручи. Поновно читајмо овај одломак, Римљанима 1,18–2,16, и пронађимо још детаља о човековим греховима због којих стоји осуђен, о томе да се та осуда не може заобићи било чиме у човековом знању или карактеру. А религијом? Можда религија може да помогне да заобићемо осуду? О томе ћемо говорити у наредном поглављу ове књиге. Дао Бог да се ослободите греха и нађете мир са Исусом.

Грешно стање религиозне особе

РИМЉАНИМА 2,17–29

Преглед и увод

Пошто је изнео принципе божанске осуде у Римљанима 1,18–2,16, апостол Павле од 17. стиха у другом поглављу надаље, прозива Јевреје како би им доказао значај њихове неправедности. Сваки Јеврејин је био подучаван у томе да никакве посебне привилегије не могу да га заштите од Божије осуде, ако настави да буде слуга неправедности.

У Римљанима 1,18–32 Павле показује како су нејевреји под осудом због њихове неправедности. У Римљанима 2,1–6 он каже да то исто следи самоправедним моралистима, без обзира да ли су Јевреји или нејевреји. У овом одељку, Римљанима 2,17–29, он без икакве сумње даље показује да Јевреји нису успели да држе сав закон. Јевреји о којима овде говоримо су они који верују у свој религиозни положај, односно своје религиозне активности. Јевреји су имали већа сазнања о Богу, али њихов понос и самодовољност нису ни од какве користи. Не само да су некорисни, чак су озбиљно опасни. Подстичу даљу осуду и на крају воде до тога да се Божије име не поштује међу нејеврејима.

Тврдње о јеврејским привилегијама

У Римљанима 2,17.18 видимо шест тврдњи о привилегијама Јевреја.

Прва тврдња односи се на сам назив „Јеврејин“. Павле пише: *...ако се називаш Јеврејином.* Била је ово националистичка и расистичка тврдња, јер су веровали да је бити Јеврејин био супериорнији положај над онима који су били нејевреји, зато што су били прихваћени од стране Бога. Заборавили су шта их је Језекиљ подучавао стално и изнова, посебно у стиху Језекиљ 18,20. У овом стиху он каже да се праведност не може наследити. Син не наслеђује ни праведност ни грешност свога оца. Тако да то што смо Јевреји, или Американци, или Кинези, или Руси, или Срби са собом не доноси никакве привилегије на суду Божијем. Можда ће нам донети неке привилегије у земаљском животу због окружења, природних богатстава или економске снаге, али припадање некој одређеној нацији или друштвеној класи не доноси никакве религиозне привилегије у вечности.

Друга тврдња односи се на документ. Јевреји су тврдили да се они ослањају, да стоје, да се држе и да се придржавају закона. Истина је да им је закон дат да их потпомогне, али не да их учини праведним. Видећемо опет и поново, као што смо управо видели, да се праведност не може стећи држањем закона. Закон им је помагао у томе да су могли да виде и буду свесни греха, и да открију грех, и на тај начин им је помагао да одбаце грех. За онога који крши закон чиста је лудост да се ослања на тај исти закон. Не можеш се ослонити на нешто што си управо прекршио. Јевреји су прекршили закон, тако да је бесмислена тврдња да је тај исти закон сада њима ослонац.

Трећа тврдња односи се на божанско. Јевреји су се хвалили својим односом са Богом. Мислили су да је Јахве само њихов. Треба рећи да је истина да су Јевреји имали

посебан однос са Јахвом. Јахве их је одабрао као народ кроз кога ће његово семе, Исус Христос, доћи. Из тог разлога Бог им је дао закон који није дао никоме другом. Слао им је пророке које није слао никоме другом. И благословио их је благословом који није дао никоме другом. Због свега тога Јевреји су закључили да им је он био наклоњен, да су били Божији миљеници, и да је Бог био њихов и само њихов и ничији више. Исто тако се понашају неки људи данас. Они тврде да је Бог само њихов и само за њих. Они негирају могућност да Бога познаје небројено мноштво душа. Тако је било и са Јеврејима. Они су тврдили да је Бог само њихов, и због тога нису сматрали за потребно да тог Бога представе и другима, да га објављују другима.

У суштини, све ове изјаве су истините. Имају све те ствари и привилеговани су. У Римљанима 3,1 поставља се питање: *Од какве је користи, онда, бићии Јеврејин...?* а Павле даје и одговор *Од велике користи, ѿдано на сваки начин. Пре свега, њима су дајте Божије речи, објаве* (Римљанима 3,2). Значи, Јевреји су били привилеговани и њихове изјаве су тачне. Видећемо, међутим, да нису успевали да живе у складу са тим и да су због својих изјава о привилегијама били криви.

Четврта тврдња односи се на знање. У Римљанима 2,18а видимо да Павле говори о томе да је важно не само да знамо чињенице, већ и да познамо Божију вољу. Да ли је то истина? Могуће је, јер кад погледамо у Стари завет, читамо не само историјске чињенице, већ видимо и Божије реакције на то што је Израел чинио, и кроз то учимо о Божијој вољи. Ако су знали шта је била Божија воља и ако је ова јеврејска тврдња тачна, онда то само доноси на њих још већу осуду јер нису били успешни у томе да изврше Његову вољу.

Пета тврдња односи се на распознавање, јер у другом делу стиха 3,18 видимо да су Јевреји говорили како су у стању

да виде разлику између исправног и погрешног а према Божијој вољи. Каже се да су били поучени у целости. Могли су да препознају шта је било важније, значајније. То им је давало способност да виде разлике у тоновима праведности и неправедности. Да поновим, и ова тврдња је могуће истинита зато што је закон говорио о одређеним злочинима где би кривац био осуђен само да надокнади нешто, или у другим случајевима када би га то коштало живота, или када би за одређене грехове требало да се церемонијално опере. Бог јасно говори о томе да није све што је грешно – једнако грешно у Његовим очима. Све што је грешно јесте грешно, али није грешно на исти начин. Када би било грешно на исти начин, особа која би дотакла мртво тело била би каменована до смрти, баш као што би и убица био каменован до смрти. Јевреји су у закону имали могућност да распознају не само праведно од неправедног, већ и нивое те праведности, односно неправедности. Зар то онда не доводи до још веће кривице? Ако особа може да разликује не само између доброг и злог, већ и између два добра и види оно што је боље, а од два боља види оно што је најбоље, зар онда не би требало да сама буде обавезана да чини оно што зна да је најбоље?

Шеста тврдња односи се на поседовање нарочитог знања, као што се види у Римљанима 2,18, у другом делу. Јевреји су тврдили ово јер су били поучавани о закону. Реч „поука“ употребљена овде је основа за израз катехизам. Катехизам је списак ствари које се чине и које се не чине. То је списак закона, правила и прописа, списак ствари које нас чине саставним делом неке религије или мање верске групације. Јевреји су свој катехизам добро познавали, али су заборавили да тај високи стандард у поучењу тражи од њих и високи стандард живота – придржавање закона. Да поновим, нема никакве сумње да су Јевреји имали ове посебне

привилегије. Ових шест набројаних су им припадале због односа који су имали према Божијем закону. Али, поента је у томе да им тај однос није пружао могућност да за себе присвајају Божију наклоност или прихватање. Пре него што будемо стекли Божију наклоност, од свих нас тражи се нешто друго.

Тврдње о јеврејској надмоћности

У Римљанима 2,19–21 Павле говори о јеврејским тврдњама о надмоћности. Не само да су тврдили да су привилеговани, већ су због тих привилегија мислили и да су надмоћнији у односу на друге народе.

Пре свега, тврдили су да имају вођство, видимо то у стиху 19. Јевреји су веровали да они треба да воде слепе. Та реч „водити“ говори о томе да су тврдили да знају пут на основу онога што су проучавали. Примили су реч од Бога, нису били као ти слепи нејевреји. Видели су пут, и пошто су то имали, тврдили су да су они вође онима који си били на том истом путу. Али, они у ствари нису били ничије вође. Знали су пут. Чак је и Исус потврдио да су Јевреји знали пут, али да нису ходали тим путем. Говорили су оно што је исправно, и другима су стављали до знања шта је исправно, али сами нису следили тај пут. Није довољно само показати, указати на пут. Морамо и ходати тим путем. Пастир не показује овцама где треба да иду. Он хода у правцу где жели да овце крену. Не показује пастир овцама на воду како би ишле на појило. Он иде сам на воду и пије. Не показује пастир овцама где треба да оду да би одмориле. Он сам оде тамо и прилегне. Када је Петар питао шта треба да чини у Јовану 21,19, Исус му је рекао само једно: *Хајде за мном*. Није показао прстом и рекао „Петре, иди тамо“. Рекао му је: „ходај тамо где си мене видео да ходам. Иди тамо где си мене видео да идем.“ Значи, Јевреји су тврдили да су вође, што је иначе требало да буду зато што

су имали све оно што је неопходно да буду пастири. Уместо тога, они су се хранили овцама које је требало да воде.

У другом делу стиха Римљанима 2,19 видимо да су Јевреји тврдили да су доносиоци светла. Не само што су тврдили да су вође слепима, већ и да су донели светло онима који су били у тами. Опет да кажемо, и ова тврдња је истинита али делимично. Ко нам је дао пророке? Јевреји. Ко нам је дао псалме? Јевреји. Ко нам је дао Стари завет? Јевреји. Од кога је дошао Христос? Од Јевреја. А шта је са књигама Новог завета, осим са два његова дела? Писали су их Јевреји. Значи, заправо смо захвални Јеврејима што су донели светло на свет. Али, ти Јевреји којима је Павле говорио нису били светло у тами. Нису помагали другима. Тако да та њихова тврдња о надмоћности није истинита. Имали су право да тврде да су доносиоци светла. Имали су право да тврде да су вође. Ипак, иако је требало да буду вође и светло у тами, то нису били.

У првом делу стиха 2,20 видимо да су Јевреји тврдили да су учитељи нејачи и васпитачи неразумних. Та реч „васпитач“ односи се на неког ко се стара о младој деци и који децу води кроз серију поука и обуке што ће довести не само до знања већ и дисциплине. Реч преведена са „учитељ“ односи се на тврдњу да су Јевреји главни учитељи односно равији. Обе ове тврдње су истините донекле, као и све тврдње до сада. У поучавањима Старог завета и Исусовим учењима стекли су ту могућност да буду васпитачи младежи и учитељи нејачи. Али, оно што треба да разумеју јесте да је тим младима потребније да имају пример у пракси од саме поуке. Слично оном песнику који је изјавио да би радије видео проповед него што би је слушао свакодневно. Мислио је на то да неко хода с њим а не само да му покаже где је пут. То је проблем Јевреја. Они желе да седе изнад других људи зато што мисле о себи да су нешто више од других људи. Они желе да седе

негде изнад нас других и да показују правац: „тамо треба да идете“, „овако треба да живите“. И све то време себе сматрају господарима туђих душа.

Међутим, највећи проблем је њихова тврдња у другом делу стиха 2,20 где **тврде да су зрелији од других због закона**. У стиху 20 се каже да су износили све те тврдње зато што су у закону имали отелотворење истине и знања. Веровали су да се у закону налази сва истина што постоји. Веровали су да у закону имају свеобухватно знање и истину. Оно што нису схватили, а што је Павле објавио Тимотеју у 2. Тимотеју 3,5 јесте да је закон само форма. Нису разумели оно што је Павле поручио у 2. Тимотеју 3,14–17, да је закон само део Божијег откривења. Исуса знамо не само по томе шта је о њему написано, већ и по животу који је живео.

Много пута данас хришћанство предуго сматрамо само за форму. Ово доводи до легализма, као што смо расправљали у првом поглављу. Хришћанство сматрамо за форму како бисмо могли да је поновимо, да је визуелизујемо, да певамо о томе, да научимо напамет, и да цитирамо. Треба да постане форма која ће нас мењати и променити нашу материјалистичку цивилизацију тако да будемо више налик Исусу. Ово су тврдње које нису неистините. Свака од ових тврдњи је истинита. Заиста су имали велике привилегије. Дато им је право да буду вође другима и доносиоци светла и учитељи. И у закону су имали форму истине и представе шта значи бити Божији човек. Да су само веровали и чекали на даље откривење од Бога, то би их довело до тога да поверују у Исуса као Месију, Спаситеља, и имали би спасење које је у Светом писму.

Тврдње су одбачене Божијим захтевом за одговорношћу

У Римљанима 2,21–24 видимо Божији позив на одговорност. Када ја тврдим да сам надмоћнији, и Бог ме чује

(не само људи), и то треба да запамтим. Понекад заборавим да ме Бог чује па кажем доста ствари које не би требало да кажем. Ови Јевреји су исказали неке тврдње које није требало, јер сада их је Бог позивао на одговорност. Другим речима, пошто сада знаш неке ствари, време је да их и учиниш.

Бог је изнео своју **контра-тврдњу у форми иримене**, и тако је ове Јевреје оптужио да су погрешили у етичком смислу. Нема ту много разлике између оног што им је рекао и што је рекао нејеврејима у првом поглављу посланице у 1,28–32. Размишљање нејевреја је било погрешно. И размишљање Јевреја је било погрешно јер су закључили да им је довољно то што Бога познају. Павле каже да, док су друге учили да не краду, сами су крали. Поучавање о исправности само повећава одговорност учитеља. Запамтимо шта Јаков каже у својој посланици: *Не итражити многи, браћо моја, да будете учитељи, јер знаће да ћемо бити стирожје суђени* (Јаковљева 3,1). Зашто је на учитељу већа одговорност и осуда? Зато што он поседује веће знање. Исус је рекао ово у Луки 12,48: ... *Коме је многа дајо, од њога ће се многа и итражити, и коме је многа доверено, од њога ће се још више итражити*.

Павле је онда дао своју **контра-тврдњу о чистоћи** у Римљанима 2,22а. Оптужио их је за телесност, за исто грешно живљење за које је оптужио и нејевреје у 1,26.27. Он каже Јеврејима да, упркос свим њиховим тврдњама, нису ништа бољи од нејевреја јер и сами до одређене мере практикују оно исто за шта њих оптужују. Можда ће Јевреји да се успротиве и да кажу: „сачекај мало, ми ипак нисмо тако велики грешници као они. Не чинимо те ствари које чине они“. Али, починити грех када имамо тако дубоко и потпуно знање представља још већи грех. Највећи доказ праве религије је чисти живот који из тога произилази. Ако религија не доноси чистоту у живот, то није религија од Бога.

А онда, у Римљанима 2,22б, Павле пружи **контра-тврдњу о свейосџи**. Ово је можда тешко за разумети, али овога пута оптужба је због идолопоклонства, односно љубави према погрешним стварима. Није довољно само да не волимо грех. Бога морамо поштовати у срцу. Ми не знамо како су поткрадали храмове. Можда су остваривали зараду од продаје идола. Можда су одлазили у напуштене храмове и крали злато. Шта год да су радили, поента је да нису подносили грех али су, у ствари, од њега имали користи. Бога морамо да поштујемо не само са оним што чинимо, већ и у нашим срцима.

У Римљанима 2,23 видимо **контра-тврдњу о њошњеном слављењу**. Бог их је оптужио за лицемерје. Оптужио их је да једно говоре а друго раде. Бога поштујемо тако што водимо поштен живот, а не поштујемо га ако водимо непоштен живот. Приметите овде исход религиозног греха. Када безбожни идолопоклоник чини грех, он тиме не доводи до ситуације да се не поштује Божије име. Али, када нека особа која је добила све ове привилегије и због којих се осећа надмоћном чини грех, шта се онда догађа? *Јер се на Божије име збој вас хули међу незнабошцима, као што стоји најисано* (Римљанима 2,24). Њихов грех је довео до још веће штете над свим јер је тај грех свет наводио не да поштује Бога, наводио их је да хуле на Бога.

Спољашњи знаци нису доказ праведности

У Римљанима 2,25–29 видимо супротност између спољашњих и унутрашњих знакова праведности. Ови стихови показују да спољашњи знаци нису доказ праведности, нити су доказ Божијег прихватања. У 2,25–27 видимо **обавезу без њослушносџи**.

Овде се говори о обрезању као о нечему што је Богу мило. Павле каже да је држање закона важније од било ког другог

спољашњег знака. Ако Јеврејин прекрши закон, постаје као необрезани нејеврејин, изгубљен и безбожан. Нејевреји без знања које су поседовали Јевреји а који су живели истим животом као и Јевреји, на крају ће судити Јеврејима. Ти нејевреји нису имали закон, нити су имали исти однос са Богом какав су имали Јевреји, а опет су живели животом којим је Бог желео да живе и Јевреји.

Исус користи сличну аргументацију у Матеју 11,20–24 када осуђује градове у којима се највише видело Божије дело: Кафарнаум, Хоразин и Витезда. Рекао им је да је Содом видела оно што су они видели, да су градови нејевреја видели оно што су они видели, већ би се одавно покајали и били посути пепелом у одећи жалости. Исус им је рекао да ће ти градови бити њихове судије. Та лекција нам је стварно потребна у данашњем друштву где видимо да је много вредности усмерено према односу неке особе са групом људи, или са одређеном религијом, или са одређеним скупом особа. То не доноси ништа друго већ још већу осуду. Ако сам ја од оних који су били благословени од Бога а живим као сав остали свет, онда је мој проблем већи у односу на оне који Бога не познају.

Унутрашње и спољашње обрезање

У Римљанима 2,28.29 Павле говори о *релијији без додиром са стварношћу*. Он каже да неко није Јеврејин ако је то само наизглед и споља, нити је обрезање само оно што је споља и на телу. Обрезање је обрезање срца које чини Свети Дух а не због написаног правила. Такву особу препознаје Бог а не људи. Као што Павле каже, ту се види да ли је особа Јеврејин или није. Намера је да се пронађе неко ко је прави Јеврејин, стварни Јеврејин, онај који је Богу прихватљив. Присетимо се њихове тврдње. Себе су називали Јеврејима. Павле им није рекао: „Ако си Јеврејин...“, већ „Ако себе

називаш Јеврејином...“.

Постоје такозвани Јевреји према старозаветним правилима, и постоје стварни Јевреји. Постоје прави Израелци, они који су заиста обрезаани. Ако погледамо у Стари завет пронаћићемо да се многи делови тела могу обрезаати: писало је да треба да обрежу и уши, стопала, срца и руке. Ово значи да нечије обрезање значи да имамо потпуни однос са Богом. Постоји право обрезање, и оно које је преварно. Обрезање које је само на телу, које се врши одсецањем дела коже, није право обрезање. Обрезање је знак и симбол онога што се догодило или што ће се догодити у нашој унутрашњости. Постоји и духовни закон и писани закон који треба да се поштује. Погледајмо у Римљанима 2,29. Павле овде врло поједностављено каже да обрезање није само на телу по писаним правилима, већ и у срцу од стране Духа. Божији Дух је тај који обрезује људе унутра. У Колошанима 2,11.12 Павле каже да је његово срце било обрезаано зато што је био умивен у води крштења. Када се неко крсти, Божији Дух онда обрезује читаво биће. Старо срце се вади и пречишћава пред Богом. Према Старом завету, прави Јеврејин је био онај који је био обрезаан не само на телу, већ и у срцу. Павле ће даље о томе говорити у Римљанима 3,1–8.

Закључак

У закључку овог поглавља видимо да постоје две опасности које се тичу религиозних изјава. Свако треба да се спасе, зато је Исус умро. ... Неће да било ко пропадне, већ сви да се покају. Ово је изјава коју је записао Петар у 2. Петровој 3,9б. Бог од нас жели много више од пуког изјављивања. Он жели да хришћанство буде наше исповедање. Он жели да смо одушевљени хришћанством а не само да изјављујемо да смо хришћани. Али, ако је наш однос са Исусом заснован само на изјавама, прете нам две опасности.

Прва је опасност претпостављања, када претпостављамо да смо исправни пред Богом зато што смо религиозни, зато што смо се религиозно одредили и то изјавили. Што је веће знање, то је већа опасност да будемо задовољни тиме што смо хришћани само по имену, номинално. Читајмо Исусове поуке Јеврејима у Матеју 7,22.23 и Луки 13,26.27, и видећемо да се тражи нешто много више од пуког одрађивања неког ритуала.

Друга опасност долази од формализма. Стално смо у опасности да пронађемо неку спољашњу активност са унутрашњим духовним значењем. Крштење је прелепо новозаветно учење, ради се о рођењу детета Божијег које ступа у заједништво са Исусом. Али, ако нагласак ставимо на сам спољашњи чин крштења, а не на оно што се догађа у души, доћи ћемо до исте грешке као и код обрезања. Неко је рекао: печат ритуала и духовна стварност се могу одвојити једно од другог. Одвојени су. Можемо да их раздвојимо. Можемо да раздвојимо сам чин од стварности. Али, требало би да су заједно. Не само што треба да смо религиозни споља, требало би да смо религиозни и изнутра. Христос снажи наше унутрашње биће тако што јача срце Светим Духом.

У следећем поглављу видећемо примедбе на то како Бог некога чини праведним. Дао нам Бог мир и благодат због наше вере у њега.

Коначна пресуда

РИМЉАНИМА 3,1–20

Преглед и увод

Сада долазимо до последње осуде, која се налази у Римљанима 3,1–20. Читаво поглавље има само један циљ и показује важну промену у односу на главну тему, како би показао библијску осуду Јевреја. Ово ће учинити у Римљанима 3,1–9. Павле ће им допустити да се жале. Прихватиће да се чују и други ставови. У 3,1–8 он ће говорити о свим њиховим протестима и примедбама на оно што је рекао. А онда ће се поново вратити на чињеницу да су изгубљени. Њихов протест односиће се на наизглед Божију неверност. Ова тема ће бити разрађена у потпуности у поглављима од 9 до 11. Павле је, иначе, познат по томе да у својим посланицама прво говори о неким темама уопштено, које касније разрађује детаљно. Погледајмо прво све те примедбе у стиховима 3,1–8. Ове примедбе можемо да схватимо као одбрану Јевреја против онога за шта их је Павле оптужио у 2,17 и даље, наиме, да нису ништа научили и да су изгубљени.

Примедбе

Прва јеврејска примедба јесте да, према Павлу, *немају иредности* што су Јевреји. Павле, међутим, говори супротно у 3,1.2. Њима су ове оптужбе сасвим логичне. Бог је у Старом

завету обећао да ће Јевреји примити велики Авраамов благослов, да ће наследити земљу, да ће бити на благослов свем човечанству, и да ће скршити главу змији. Имаће свог верног цара у свом верном граду, и владаће царством које ће бити по свем свету. Тако су Јевреји говорили: „Ако је то што говориш о Јеврејима истина, да су Јевреји изгубљени исто као и нејевреји, незнабошци, и ако Бог гледа на Јевреје исто као што гледа на нејевреје, објасни нам онда сва ове старозаветне благослове. Ти кажеш да Јевреји немају благослове, немају предност, никакве привилегије.“ Али, Павле им је одговарао: „Не никако. Мислим да имају много предности. Мислим да су у предности на сваки начин.“

У Римљанима 9,1–5 Павле говори о предностима које имају Јевреји. Он покушава да им наброји све привилегије које имају – усвојени су као народ, имају са собом славу, имају завете и закон, имају прослављање Бога и његова обећања. Имали су патријархе и из њих ће Христос бити изнедрен. Ово су велики благослови.

Ипак, Павле каже, њихова главна привилегија је то што су благословени Божијим поверењем јер су постали они који су примили и који и даље објављују његову Реч. Павле им каже да, у ствари, њихове примедбе нису основане зато што је Бог благословио Израел и наставља да благосиља Израел. Проблем је у томе што су чинили грех упркос свим тим благословима. Нису следили Бога.

Друга јеврејска примедба налази се у 3,3.4 где тврде да **Јевреји без блајослова доказују Божију неверност**. Ако Бог не благосиља Јевреје, зар то није неверни Бог? Павле их у трећем стиху пита да ли кажу да Бог неће испунити своја обећања? Иде онда даље и у четвртном стиху им одговара. Неблагословени Јевреји не доказују да је Бог неверан, јер је Божији циљ био да Јевреји приме благослов (стихови 1 и

2). Али, Бог мора да остане сам себи веран, чак и догле да прокуне оне људе које заиста жели да благосиља. Божија намера и његова жеља била је да благосиља Јевреје, а то што их није благословио заправо је знак њихове неверности. Ако Бог не осуди Јевреје због њихове неверности, онда не може никога да осуди због неверности. Бог мора да буде способан да суди онима који нису као Он. Бог жели да их благослови, али мора да остане веран самом себи.

Трећа јеврејска примедба је следећа: ***зар Бої не іреши шїю је љуї на ірех, ако іїај ірех на крају исїуњава њеїову вољу?*** Ако човекови грехови испуњавају Божију вољу, зар није погрешно да се онда Бог љути? Можда ово нама данас нема много смисла, али је стварно имало смисла Јеврејима јер су они веровали да циљ оправдава сва средства. Ако се чини Божија воља, што би се он љутио на њих када испуњавају његову вољу (3,5.6)? Ако наша неправедност доноси на видело Божију праведност, шта ћемо рећи? Бог је неправедан ако на нас излије свој гнев. Павле им каже да овде користе људску аргументацију, јер је то начин на који људи мисле. Павле на све ово каже: *Боже сачувај! Јер, иначе како би моїао Бої да суди свеїу?* (Римљанима 3,6).

Павле овде, врло једноставно, каже да је позадина ове примедбе Христово распеће. „Ако је наше разапїњање Христа донело спасење на овај свет, како можемо бити осуђени што смо Христа разапели?“ Одговор на ову примедбу је заправо чињеница да њоме тврде да је погрешно да Бог суди било кога за било шта, јер у коначном исходу ствари све то Бога прославља. Особа која је највише зла, најгори демони, чак и сам ђаво, једнога дана ће признати: „Исус је Христос“. То ће бити Богу на славу. Значи, на крају крајева, све ће прославити Бога. А ако Бог не суди ономе што га прославља, онда не може да суди ничему.

Четврта, и последња примедба, налази се у 3,7.8. **Пошто грех доноси Богу славу, зар људи не би требало још више да греше?** Зар не треба да се старамо да Бог добија највећу могућу славу? Пошто грех доноси Богу славу, хајде да грешимо и грешимо све више. Ово је скандалозна примедба, како Павле ускоро доказује. Према овој примедби, Павле грешник не треба да буде осуђен зато што Павле грешник доводи до тога да људи славе Бога. Ако водимо друге до тога да славе Бога, онда не треба да нам се суди, хиљаде људи славе Бога због Павлове службе. И не само то, ова примедба их изједначава са нејеврејима који кажу „Хајде да чинимо још више зла како би дошло добро.“ Павле каже: „Било ко тако поучава људе, заслужио је своју осуду.“

Ствари које треба запамтити о Богу

Приметимо у овом тексту неколико ствари о Богу које би требало да запамтимо. **Прво**, Павле у 3,2 говори о самим Божијим речима, о Божијим откривењима које је предао Јеврејима. Они је требало да обрате пажњу на њих како не би после имали такве глупаве људске примедбе. **Друго**, на Божију верност се алудира у 3,3 када се каже да је Бог веран себи и свом карактеру без обзира на то шта чини човек. **Треће**, у 3,5 говори се о Божијој праведности и о томе да ће Бог остати праведан. И када би сваки човек на земљи био зао, Бог и даље намерава да спасе оне људе који прихватају његову праведност и начин на који он људе оправдава. **Четврто**, о Божијој осуди се говори у стиху 3,6. Сви треба да будемо свесни, и да останемо свесни, чињенице да ћемо сви пред Бога на суђење једнога дана. **Пето**, Божија истинитост се спомиње у 3,7. Бог никада не лаже. Бог никада неће окренути леђа истини свог карактера. **Шесто**, о Божијој слави говори се у стиху 3,7. Бог ће се прославити без обзира на то шта човек радио или мислио. Ове ствари треба имати на уму пре

него што кренемо са примедбама на то како се Бог односи према човеку.

Човекова одговорност

У овим стиховима се говори и о одговорностима људи. **Прво**, исто као што су Јеврејима била предата Божија откривења, тако су предата и нама. Вера је била једном заувек предата светима (Јудина 3). Божија реч је нама поверена. Црква је стуб и ослонац истине (1. Тимотеју 3,15). **Друго**, без обзира што су нам дате Божије објаве ми смо непрестано у опасности да не верујемо. О томе треба да водимо рачуна, као што каже писац Посланице Јеврејима у 3,12 да ни у коме од нас не буде корен горчине који може да нарасте и проузрокује неверу и испуни наше срце и наш живот. **Треће**, сазнали смо да Божију благодат можемо и да злоупотребимо. То се јасно каже у Римљанима 3,8. Можемо да тврдимо, као што неки тврде, да треба да чинимо зло како би дошло добро. Они тврде: Бог нас, у ствари, не посматра, Богу заправо није стало. Треба да запамтимо шта је Павле говорио у Римљанима 2,4 да ће Бог бити веран самом себи, својој Речи и својој вољи. А онда, **четврто**, можемо да будемо сигурни у Божију осуду. Павле о томе говори у Римљанима 3,6.8. Бог ће доћи да суди (Јеврејима 9,27).

Примедбе Јевреја њима самима су логичне, али Павле им каже да би те примедбе онемогућиле Богу да буде Бог. Њихов проблем лежи у томе да је њихово разумевање закона искварило њихово разумевање Бога. Они верују да је закон најважнија ствар за Бога. Али, на крају, Богу су најважнији људи. „Закон је начињен због човека“ Исус је рекао, „а није човек начињен за закон“ (парафраза Марка 2,27).

Ово је веома важан принцип који морамо да запамтимо. Човек није створен како би држао закон. Човек је створен како би имао богат живот који наликује вољеном Оцу.

Закон човека штити од греха и од греха других. Павле је дао одговоре на њихове примедбе. Судија их је све одбацио. Није прихватио ниједну примедбу коју су адвокати одбране понудили на суђењу.

Коначна пресуда

Приликом изрицања коначне пресуде говориће судија. Порота је судији предала лист папира на коме је писало шта су одлучили, и сада ће судија да изрекне коначне пресуде за нејеврејина интелектуалца, моралисту, као и за религиозну особу. Пресуда се налази у Римљанима 3,9 где Павле пита да ли смо ми, Јевреји, бољи од њих, нејевреја, или да ли смо ми, ко год да смо, бољи од њих, ко год да су они? Павле онда закључује и говори Јеврејима да ни на који начин нису бољи од других. Пресуда је изречена; пресуда је изговорена. Сви су под грехом. Сви су изгубљени. Сви су осуђени.

Карактер осуде види се у речи „грех“. У енглеском или српском језику, када се ова реч изговори, као да се чује шиштање змије. Наравно, Свето писмо није написано на енглеском језику, али сваки пут када чујем ту реч „грех“, помислим на змију у рајском врту која је покварила однос човека и жене са Богом. То чини грех. Квари. Грешити је промаштити циљ. Грешити значи не успети поравнати се. То је прекорачење закона. То је не чинити оно што је исправно. То значи да ствари нису онакве какве би требало да буду. Грех квари. Пресуда гласи да је читав свет покварен.

Ова пресуда односи се на све људе, сви су под грехом. То говори о свезаности, говори о затвору. То говори о томе да нисмо у стању да чинимо оно што желимо. Када нисмо оно што би требало да будемо, онда је то грех. А под грехом не чинимо оно што би требало да чинимо. Исто онако како су Јудеји били у египатском ропству, сада су били у заточеништву својих грехова. Зато је дошао Исус. Он је дошао да нам каже:

Тада ћете знати истину, и истина ће вас ослободити (Јован 8,32).

Јевреји би одмах помислили на физичку слободу, па им је Исус рекао да свако ко почини грех постаје роб греху (Јован 8,34). Значи, пресуда је не само да су покварени. Пресуда је да су и пријемчиви на грех. То је ширина те пресуде.

Докле та пресуда досеже? То видимо одмах у првој речи. Сви су под грехом, сви су згрешили. Сви? Мислите свако од нас? Да, Павле баш то мисли. Сви су згрешили осим онога који је умро да не будемо под грехом. Свако је грешан, осим Исуса Христа (Римљанима 3,23). У овој осуди по којој су сви под грехом, Павле мисли на Свето писмо. Свето писмо говори првенствено Јеврејима, јер нејевреји никада нису ни негирали да је човек изгубљен. Моралиста, када погледа на свој живот у односу на закон који жели да следи, никада не признаје да је изгубљен. Са друге стране, религиозна особа, зато што пева псалме, говори молитве, полаже жртве, долази на богослужења, и уопште испуњава ритуалне обавезе, мисли да је то чини бољом од свих других. Тако да Павле цитира неколико библијских стихова како би показао да су Јевреји заправо изгубљени. Значи, цео свет је изгубљен.

Пре свега, Павле описује грех у људском карактеру у 3,10–12. Старозаветни стихови на које Павле овде обраћа пажњу налазе се у Псалму 14,1–3; Псалму 53,1–3 и у Проповеднику 7,20. Павле каже да Свето писмо говори о томе да нема ниједног праведног. Приметите ово „ниједан“. Нико није праведан, никога нема ко разуме, никога ко Бога тражи или тужи за Богом, и нема никога ко чини добро. Нема никога, ниједнога, када погледамо према Божијем закону, и према Божијем карактеру. У карактеру човека налази се грех, и нема ниједнога који испуњава закон за који тврде да га толико воле. У Римљанима 3,13–18 Павле говори о греху и људском

понашању. Павле иде од главе до пете и назад до главе у овим стварима. Он пита: „А шта је у њиховом грлу? Оно је отворен гроб.“ Ово значи да зао говор излази из њихових грла, као кад би духови прошлих грехова дизали свој глас из њих. „Својим језицима варају, баве се преварама. Уста су им пуна отрова као уста змија“. Ради се овде о причању иза леђа и о оговарању које убија људе. Уместо да оговарамо некога и уништавамо му репутацију, боље би било да га одмах убијемо, јер када уништимо нечију репутацију онда та особа живи под проклетством оптужби наших лажи, ако не успе да докаже супротно. Значи, својим устима су говорили лажи и оговорали. Њихова уста су пуна хуљења. Хуле на Бога. Говор им је насилан, говоре лажи, уснама шире неистине, устима хуле, а ноге су им брзе да пролију крв. Спремни су да иду тамо где је прилика да нешто разоре. Њихови путеви су пустош и беда. Не познају пут мира. А извор тог немира је то што немају страх од Бога.

Однос између греха и закона

Павле се сада враћа на битност са којом је и започео. Нејевреји се нису бојали Бога, и сетићете се да смо читали у првом поглављу, нису ни сматрали за значајно да мисле о Богу или знају нешто о њему. Не само да су у томе грешили, већ су и подржавали оне који су тако радили. У 1,32 Јевреји су могли да кажу: „Да, све то је сасвим тачно. Драго ми је да то видиш. За све окриви нејевреје“. Али, Павле им каже: „Ви сте исти као они. У вашим очима нема страха Божијег“. Павле им ту наводи један старозаветни стих како би доказао своју тврдњу: Псалом 36,16. Замислите људе који у рукама имају Божији закон, који тај закон имају на својим уснама (говоре га), а у својим умовима немају страх Божији. Такви су били Јевреји. Они са Павлом нису могли да се расправљају о овој теми. Нису имали аргументе против онога што је Павле

доказао да су чинили свакодневно. Он им је то доказао када је одговарао на њихове примедбе, и то је чинио наводећи њихове библијске стихове. Павле је употребио управо оно на шта су се они ослањали, библијске стихове, и тиме их је оптужио. Њихово чињење, размишљање, и њихови стихови – све то је Павле употребио како би им свима показао да су Јевреји под грехом.

Нејевреји незнабошци и интелектуалци нису имали проблема са тим што се нису стриктно држали закона. Моралисти, када би стварно погледали у правила којих су се држали, видели би да се нису држали закона. Само су религиозне особе имале однос са Богом за који су веровале да их спасава. А заправо би требало да схвате да је оправдан онај који чини по закону, а не само онај који закон чита. Последња два стиха у овом разматрању су у 3,19.20 и показују однос између греха и закона. Ови стихови представљају закључак пресуде. Павле овде каже да је основна сврха закона двојака. **Прво**, закон треба да заустави хвалисање, јер ти људи се нису држали закона. „Праведан сам због оног што чиним“. Како може онај који криши закон да се хвали тиме да држи закон?

Друго, закон доноси осуду читавом свету. Оно што је записано у Мојсијевом закону било је записано и у срцима нејевреја, као што видимо у другом поглављу. У 3,20 Павле говори о двојакој слабости закона. Испуњена је сврха закона. Али, закон има слабост у односу на грех. **Прва слабост** закона је та што не може човека да учини праведним. О томе Павле поучава од 1,18 па све до овог места. Ниједан човек се неће оправдати законом, из једноставног разлога што ниједан човек тај закон не може да одржи у целости.

Друга слабост закона је што он човека само може да учини свесним греха. Закон може да значи, али не може да укине грех. Јаков каже да је закон као огледало (Јаковљева

1,23). Када се погледамо у огледало и видимо да нам је лице прљаво, огледало је своје одрадило. Не можемо да узмемо огледало и њиме обришемо лице у очекивању да ћемо очистити прљавштину. Закон је једноставно као огледало. Грех одстрањујемо Божијом благодаћу.

Закључак

Поука овог одломка може се сажети у само једној речи: осуда. Овај одломак је написан како би се осудио свет. Написан је како би осудио човека за грех на основу искуства људског живота. Како би осудио човека на основу Божије речи. Како би га осудио за одговорност за грех. Како би га осудио за кривицу пред Богом. Написан је како би осудио због људске немоћи када се ради о праведности. Исто тако, написан је како би осудио због апсолутне потребе за савршеном праведношћу пред Богом. Све то је написано, цео тај одломак од 1,18 до 3,20, само због једног разлога, да се увиди да бити човек значи бити осуђен. И интелектуалац, и моралиста, и религиозна особа доведени су у судницу и пред судије, и чекају на Божију пресуду. Павле им то приказује на тај начин да би слушали. Онда им говори о њиховом животу. Пружа им доказе, не од неког другог, већ на основу самог огледала њихове душе. На светло износи све њихове агоније, све што су погрешно учинили, све њихове грехове, и на њих показује да их виде не само они, већ како их виде Бог, анђели и читав свет. И може се закључити само једно: интелектуална стремљења не могу да уклоне грех. Морално понашање не може да уклони грех. Религиозно понашање не може да уклони грех. Само једно може да уклони тај грех. О томе ће се говорити у Римљанима 3,21. Једино што може да уклони грех је крв Исуса Христа, и једини начин на који можемо да дођемо до Христове крви јесте кроз веру. Сви људи су згрешили, значи свима је потребан Христос. Христос је дошао, како пише у 1. Тимотеју

4,10 Спаситељ свих људи је дошао нарочито због оних који верују. Његова жеља је да спаси све. Он ће спасти оне који верују! Ја у то верујем. Ти у то верујеш. Нађимо наду верујући у то.

Оправдан, а не хвалисав

РИМЉАНИМА 3,21–31

Преглед и увод

У овом поглављу Павле се окреће од доктрине греха ка доктрини оправдања. Овде ће Павле нагласити да смо оправдани, али не зато да бисмо се тиме хвалисали. Да бисмо разумели следећи одломак, морамо у потпуности да разумемо шта је речено до сада.

У својој тези која се налази у Римљанима 1,16.17 Павле каже да је еванђеље објавило Божији начин на који се човек оправдава. Праведност се стиче веровањем. Потом Павле говори о чињеницама људског живота, у 1,18 – 2,29. У том одељку Павле је показао да нема никакве помоћи у безбожничкој филозофији, људском моралу, или јудејској религији. Павле тако поништава изговоре оних који су настављали да буду неправедни а хтели су да се извуку пред Божијом осудом. У 3,1–18 он је одбацио све јудејске примедбе. Закључно је тако што је доказао да је самом човеку потпуно немогуће да до праведности дође било којим деловањем, и да је то тачно и у складу са Божијим законом. У Римљанима 3,19.20 видимо да су, према Божијем закону, сви људи криви и под осудом. То су лоше вести.

Сада ће Павле расправљати о доктрини оправдања (или спасења), и то нарочито у Римљанима 3,21–31. Овај одломак слободно можемо да назовемо срцем читаве посланице. То је кључна тачка Павловог доказивања, а започиње речима: „А сад се...“ Како се овде окрећемо од расправе о греху ка расправи о спасењу, Павле ће говорити о неколико суштинских карактеристика Божије праведности, као и о оправдању, што је пут којим ће Бог оправдати човека.

Особине Божије праведности

Пре свега другог, погледајмо које су особине праведности у Римљанима 3,21–26. Ради се о прилично техничком аргументу, о техничком читању, па ћемо текст поделити у неколико одломака и видети шта Павле заправо говори о Божијој праведности.

Прва суштинска особина, како је бележи Павле, јесте да је ово она ***йраведностй која је била објављена, која се „јавила“ и која је „йосведочена“***. Ова реч „посведочена“ заправо значи да је доспела у јавност, односно да се о њој јавно говорило. Како то функционише? Једноставно, ево примера: рецимо да се шетате по доковима, у близини бродова, и кад приђете једном од њих, тамо стоји табла на којој је запис, или белешка, о томе шта се налази на том броду. То се зове бродски манифест. Тамо је, јавно, објављен списак свега шта се налази на том броду што је за декларисање.

Тако је и са Богом. Његова праведност је представљена јавно. Можемо да прочитамо и пронађемо све што се тиче Божије праведности само ако потражимо, и прочитамо о животу Господа Исуса Христа. И док то читамо, увиђамо да је то Божија праведност. Заснива се на делу учињеном од стране Бога пре 2000 година. Заснива се на делу које је Исус завршио на крсту. Та праведност не долази од човека и његове мудрости, његове памети или филозофије. Исто

тако, видим да је ова праведност одвојена од закона. Није заснована на томе да ли се неко придржава списка правила или не. Уствари, сам текст каже „одвојено од закона“ јер наша праведност није никако заснована на закону. Сад, истина је да је закон ту да регулише човеков живот, да му стави до знања шта је исправно а шта погрешно, и да га чува од злих људи, али праведност не долази од тог закона. Праведност није заснована на нечијем придржавању правила, чак ни Божијих правила. Праведност је заснована на том једном делу којег је Исус учинио на крсту. „Посведочена“ је у прошлом глаголском времену што говори о активности која је завршена у прошлости али чије се последице осећају и у садашњости. Где је та Божија праведност „посведочена“? На крсту распећа, оном који се још увек види, који још увек стоји. Павле каже: *Јер сам био одлучио да док сам међу вама знам само Исуса Христѡа, и ѿо разайейѡѡа* (1. Коринћанима 2,2). У овом стиху у Коринћанима користи се исто прошло глаголско време и каже се: „Проповедам о Христу који је био распет и о крсту који још увек стоји“. До крста се још може доћи. Човек данас може да стигне до тог крста и да га види како стоји у јавности⁵. То је начин на који Бог жели да се људи оправдају. Ако верујеш у то, онда та праведност припада теби.

У другом делу стиха 3,21 видимо да је праведност не само објављена, већ и да се о њој посведочило. Сви смо ми и даље у оној судници, зар не? А пошто су сви људи у судници, у каквом су стању? Видимо да су сви без праведности. Онда доводимо Исуса у судницу. У судницу доводимо Божију праведност. Ко ће бити Исусов сведок? Ко ће посведочити о праведности вером? Закон и пророци ће посведочити. Божији закон и пророци Старог завета су добри сведоци.

5 У пренесеном смислу аутор овде говори о Христу до кога се и данас може доћи. – Прим. прев.

Али, о чему они сведоче? Пре свега, они говоре о томе да се праведност не налази у њима. Нећете наћи праведност у закону и пророцима. Читајте Псалам 51 и видећете да је Давид молио за милост, очишћење, опроштење и заједницу са Богом. Давид тамо каже да Бог не жели понуде и жртве, јер да их је Бог желео, Давид би их принео. Оно што Бог заиста жели је сломљено и скрушено срце (види у Михеју 6,6–8). Шта, дакле, закон и пророци сведоче о праведности? То да се праведност у њима не налази.

Друга суштинска особина њихови о њиховом сведочењу о њиховој праведности. У Књизи пророка Јеремије 23,6 видимо да се Господ назива *Господ правда наша*. Ово је у сагласности са Првом Коринћанима 1,30 где је Исус назван Божијом праведношћу. Шта закон а шта пророци сведоче о праведности? Они сведоче у складу са оним што Павле овде каже: да праведност долази по вери.

У Постању / 1. Мојсијевој 15,5 Бог је извео Авраама напоље и рекао му да преброји звезде на небу, односно да покуша да их изброји. А када је Авраам дигао своје очи до звезда, Бог му је рекао да колико је звезда на небу, толико ће бити Авраамових потомака. Када је ово чуо, Авраам је поверовао у то што му је Бог рекао, и та вера је била разлог зашто га је сам Бог рачунао у праведнике (види Авакум 2,4б).

О чему, онда, сведоче закон и пророци? Они су сведоци тога да праведност долази по исповедању, а и да оправдање греха долази када исповедамо наше грехове. У Псалму 32,3.4 Давид каже да, када је одбио да призна и исповеди свој грех, да је тада његово тело пропадало и да није имао снаге (енергије). Али, када је исповедио свој грех пред Богом, било му је опроштено и одмах је ојачао (Псалам 32,5). Имамо, тако, овај Псалам који говори о томе да се постаје праведан исповедањем. Закон и пророци сведоче управо о ономе што

Павле говори, а то је да је праведност одвојена од закона, да се до ње стиже веровањем и исповедањем. У 2. Тимотеју 3,15 Павле, мало пре своје смрти, говори Тимотеју о сведочењу Старога завета. Он говори о чињеници да је једино Свето писмо које је Тимотије могао да зна од детињства било Стари завет. А када узмемо старозаветне пророке и старозаветни закон, и томе додамо веру у Исуса, видимо да једини начин на који човек може да се оправда јесте да Богу понуди своје сломљено и скрушено срце.⁶ У Римљанима 4 ова изјава се потврђује на основу Авраамовог примера и Давидовог псалма.

Трећа суштинска особина нам показује *да се до њраведности може доћи*. Праведност од Бога долази свима који верују, а кроз веру у Исуса. Шта то Бог захтева како би човек стекао праведност? Постоји само један захтев. Ко може да стекне ту праведност? Свако може да је стекне, али захтева се вера. Све што Бог захтева јесте вера, и Он не прави никакву разлику међу људима, ко год да су. Било ко да верује, ослања се на Исуса и њему је посвећен, чини оно што Бог каже да треба да чини и стећи ће Божију праведност.

У Римљанима 3,23 налазимо **четврту суштинску особину**. Она гласи *да је њраведности њишеба*. Павле пише о томе да су сви згрешили, и да су због тог греха, изгубили Божију славу. Тај израз *сви су згрешили* у глаголском времену значи да су починили једном то дело у прошлости. А израз *удаљени су* (изгубили су) у глаголском времену значи да су стално, у непрекидном трајању, удаљени. Сви људи су, једном у животу, згрешили и због тог греха су умрли, и пошто су умрли од тог дана су удаљени од Божије славе.

Приметите то што овде видимо. Почињено је једно дело од стране свих људи само једном, а довело је до трајног неуспеха

6 Псалм 51,17 у преводу Ђ. Даничића говори о „срцу скрушеном и поништеном...“ – Прим. прев.

у досезању Божије славе. Божија намера је била да буде прослављен од свег створења. А човеков грех то онемогућава. Са грехом се морамо разрачунати, а то не можемо преко филозофије, не можемо то нити моралношћу, не можемо ни религијском праксом. Како се, онда, можемо разрачунати са грехом?

У Римљанима 3,24 налазимо **пету суштинску особину**, а та је **да се њраведносѝ стѝиче**. Стих 24 говори о томе да су сви људи згрешили, али да су сви бесплатно оправдани благодаћу кроз откупљење које је дошло кроз Исуса Христа. Праведност је већ обезбеђена, у историјском смислу у прошлости, не треба сада да се обезбеђује. Обезбеђена је у прошлости, на крсту распећа. Бог је једном обезбедио човеку да добије праведност преко старог чворноватог крста распећа. Праведност не долази кроз наша искуства. Праведност свакоме долази по вери у крв на том крсту. Не само да верујемо у Бога, ми верујемо и у Божија дела. Верујемо да је човеку било опроштено тада када је Бог деловао на Голготи. Човек мора да поверује да је на крсту проливена крв. Човек мора да поверује у добробити које стиче због те крви и због Господа Исуса Христа.

Приметимо овде да стичемо оправдање. Оно се стиче без људског уплитања. Ми смо бесплатно оправдани. Та реч „бесплатно“ буквално значи „без разлога“. Нема људског разлога који би објаснио наше оправдање. По човека нема, нити је било, цене за то. Видимо то у изразу „благодаћу“. Божански разлог и цена виде се у речи „откуп“. Разлог за све ово налази се у Богу. Цена је Христова крв. Праведност долази због откупљења које имамо у Исусу.

Шеста суштинска особина јесте **да је њраведносѝ објављена**. Ово се види у првом делу стиха 3,25. Бог говори о Исусу као о жртви откупљења кроз веру у његову крв. Божије жртвовање самог Исуса објавило је Божију праведност. Била

је то јасна назнака да Бог има начин како да човека учини праведним. Бог је задовољнио самог себе. Понудио је Исуса као жртву откупљења за добијање милости. Откупљење и стицање милости су религијски изрази. Они једноставно значе да је Бог приказао Исуса као оног кроз кога ће се одвратити његов гнев. Моралиста је понудио своја дела, али то није одвратило Божији гнев. Јевреји су понудили своје религијске обреде, али ни то није одвратило Божији гнев. Онда је Бог понудио Исуса, и тиме јесте одвратио свој гнев. То је радосна вест. У томе је Божија лепота. Бог је љубав. Божија праведност је објављена и тиме што је вера једина ствар која је затражена. Бога не морам ничим да задовољим. Он је већ задовољан. Не морам да умирујем његов гнев. Тај гнев је умирен. Вера је све што Бог захтева од мене. Само се на то ослањам. Тај ослонац значи послушност као што смо видели у Римљанима 1,5 где Павле говори о послушности вере. Нико не може да каже да верује докторима а да не узима лекове које они преписују. Нико не може да каже да верује у Бога, а да не чини оно што Бог каже. Послушност је замотана у веру, мада вера не мора да буде замотана у послушност. Јевреји су доказ за то.

Седма, последња, суштинска особина коју Павле описује када говори о праведности налази се у Римљанима 3,25.26. То је **праведност која је задовољена**. Овај начин на који је човек учињен праведним задовољава са аспекта праведности, правде, и Бога. Он је то учинио како би показао, објавио, и доказао своју правду јер је у својој толерантности допустио да већ почињени грехови прођу некажњено. Бог је то учинио како би приказао своју правду у садашњем тренутку и то као онај који је праведан и онај који оправдава оне који верују у Исуса.

Бог је праведан знали ми то или не, рекао нам он то или не. Бог је праведан, то је његов карактер. Његова праведност

је објављена. Он је дао Исуса на крст како би објавио, приказао, доказао и задовољио своју праведност. Бог ће бити праведан. Његова љубав је задовољена у опроштењу грехова и у прошлости и у садашњости. Опростио је грехове који су још раније почињени. Аврааму је рекао да је праведан. Давиду је рекао да му је грех опростен. Бог је био праведан у прошлости, праведан је и у садашњости, и једино захтева веру.

Овде треба да дамо једну изјаву о Богу. Бог је праведан. Када Бог не би нашао начин да опрости човеку, онда човеку не би било опрштено јер Бог не може да буде неправедан. Како је то Бог праведан када нам опрашта грехове? Није то због онога што знамо, нити је то због онога што чинимо. Није чак ни због онога у шта верујемо. Ради се о томе у кога верујемо. Исус чини Бога праведним (види Другу Тимотеју 1,12). Када је Бог дао Исуса као жртву он је платио пуну цену која је била потребна да остане праведан у опраштању грехова. Када Бог не би опростио ономе који верује и послушан му је, тада би био неправедан, јер је Бог дао Исуса као довољну жртву и тако је задовољио своју праведност.

Божија праведност искључује хвалисање

У Римљанима 3,27–31 имамо један диван одломак који говори о томе да начин на који Бог оправдава човека искључује било какво хвалисање. И ово је један од материјалних доказа, али је веома леп. **Под један**, како се искључује хвалисање? Павле пита да ли се хвалисање искључује радом, а одговор је негативан. Хвалисање се искључује вером. Ово се првенствено односи на Јевреје који су се хвалили законом, али су ту били и нејудеји који су се хвалили својим моралним понашањем и делима. Али, човек није оправдан и хвалисање се не искључује делима. Закон дела ствара хвалисавце који тврде да чине управо оно што закон каже да чине. Закон дела

указује на човека, указује на људе уместо на Христа. Закон дела говори више о заслугама а мање о милости. Закон дела доводи до испразности а не до испуњености. Закон дела доводи гнев а не спас. Закон дела уздиже и указује част човеку и човековим активностима и доводи не само до хвалисања, већ ствара и хвалисавце.

Под два, поставља се питање: „Коме одговара ова праведност?“ Закон дела не може да искључи хвалисавост, али вера може, и то и чини. На који начин вера искључује хвалисање? Тако што вера прославља. То значи да, ако заиста верујем у неког и ослањам се на њега, стално ћу говорити о њему. Има лекара који су сјајни, и када се неко разболи они су препоручени. Зашто? Па зато што у њих људи имају поверења. Вера нас доводи у прилике да укажемо на неког другог, а не на себе.

Вера исповеда да јој је потребна милост (види Лука 18,13). Вера искључује људско хвалисање, и вера је Божији захтев да би се људи оправдали. Нема хвалисања у вери осим хвалисања оним у кога верујемо. Као што је Павле написао: *Ко се хвали, Господом нека се хвали* (2. Коринћанима 10,17; види и Јеремију 9,24; Псалме 34,2; 44,8 и 1. Коринћанима 1,31). Зашто је то тако? Зато што је Бог наш извор и основ за хвалисање. Коме одговара ова праведност? У Римљанима 3,29.30 видимо да су се Јевреји хвалили тиме да Бог припада само њима. То је и спречавало Јевреје да се оправдају и да буду посвећени, јер то се догађа са онима који се тиме не хвале. Етничка припадност не представља никакву предност када се ради о праведности. Бог није Бог само Јевреја. Он је Бог и нејевреја, исто тако.

Праведност захтева, изнад свега другог, веру. Јевреји ће се оправдати вером, и нејевреји ће се оправдати истом том вером. Праведност по вери утврђује закон, као што каже Римљанима 3,31. Чињење закона не утврђује закон, већ једноставно само

показује да закон има право. Међутим, праведност по вери закон утврђује. Како се то догађа? Тако што нас поучава да је верников живот сада вером усмерен ка испуњавању свих ствари због којих је закон постојао.

Треће је да праведност по вери утврђује закон. Циљ закона јесте да уреди животе људи како би задовољили Бога. Верник се слаже са таквим циљем, тежи да га досегне, и тако чинећи он утврђује закон. Оправдање вером успоставља закон у смислу да показује и испуњава оно што је Стари завет, све са законом и пророцима, одувек хтео, а то је да праведност долази по вери. Поучавање о оправдању вером успоставља захтеве закона које легалисти не могу да испуне. Верник, а не легалиста, поставља закон на постоље чистоте. Није верник тај који презире захтеве закона. Легалиста то чини. Легалиста каже закону следеће: „Ово је најбоље што могу да учиним, и то мора да буде довољно да на основу тога будем ослобођен.“ То је увреда за Божији свети закон. А верник каже: „Жао ми је. Најбоље што могу да понудим за себе је моје сломљено и скрушено срце, а то није довољно да задовољи твоје праведне и свете захтеве. Морам да се ослоним на замену, Исуса Христа.“ И Исус стоји ту уместо мене како би испунио закон.

Када прочитамо Еванђеље по Луки 17,10 видимо да, пошто учинимо све што нам је било заповеђено, треба да кажемо да смо бескорисне слуге. Учинили смо само оно што је била наша дужност. Нико од нас се није држао закона. Али, чак и када бисмо држали сав закон, сваку поједину заповест, опет бисмо били бескорисне слуге. Није могуће да нашем Господару будемо на корист оним што чинимо. Зато је његов Син морао да умре.

Закључак

Сви ти одласци у цркву, црквени раст, сав новац који ћемо икада дати, сви људи које ћемо икада поучавати, све проповеди које ћемо икада проповедати, све те жртве које ћемо поднети, све молитве које ћемо молити, сва наша саучешћа која ћемо исказати, и сви снови које ћемо одсањати, све то неће уклонити ниједан грех. За све то заслуга припада Богу и дужни смо му још више. Када све то и учинимо, и даље смо некорисне слуге пред Богом.

Шта то значи да будемо на корист Богу? Треба нам Исус. Зато Павле каже: *Јер је мени да живим Христѿос...* (Филипљанима 1,21). Павле даље каже и ово: *С Христѿом сам разайѿи: ѿо не живим више ја неѿо Христѿос живи у мени...* (Галатима 2,19.20). Зато Павле каже да је нада нејевреја Христос у њима, њихова нада на славу.

Исус је Божије задовољење. Он је Божија праведност. Када имам Исуса тада сам Богу на корист. Рађам плод који је користан Богу. Стичем за Бога. У томе сам посвећен. О овоме ћемо говорити касније, али треба да знамо да постоји разлика између оправдања и посвећења. Оправдање је једно Божије дело којим ја постајем праведан. Посвећење је то ново место где живим што чини моја дела корисним за Бога. Ако се предамо вери, ми и оно што ми чинимо биће на корист вечном Богу. Сва наша филозофија, сав наш морал, сва наша религија не могу да нас учине корисним за Бога. Верујмо у Исуса и имајмо мир који нам веровање доноси.

Библијски доказ – Авраам

РИМЉАНИМА 4,1–25

Преглед и увод

У доктрини греха видимо да су сви људи грешни и да нема ничега у човековој филозофији, моралу или религији што би то могло да промени. У Римљанима 3,21–31 Павле је објавио велике тврдње о праведности по вери. У четвртном поглављу Посланице Римљанима, Павле ће говорити о библијском доказу за ове тврдње, нарочито о Авраамовој личности. У овом одломку, Римљанима 4,1–8, Павле објашњава како је Божији велики план спасења потпуно сагласан и потврђен свим старозаветним стиховима.

Авраам је био оправдан вером, а не делима

Кроз читаву Посланицу Римљанима Авраам је називан Божијим пријатељем и праоцем свих верних. Овај пасус почиње у 4,1 и завршава се са осмим стихом, изјавом да је Авраам био оправдан вером а не делима. За ово су призвана два сведока из Старога завета: Авраам из Постанка / 1. Мојсијеве 15 и Давид из Псалма 32.

У Римљанима 4,1–8 Павле даје кратак преглед о Аврааму и његовој праведности пред Богом. У Постању / 1. Мојсијевој 14 видимо Авраама који је управо поразио месопотамијске царе, и који је сада размишљао о њиховој могућој освети

и новом рату. Тада се пред њим појавио Бог и уверио га да је он, Бог, Авраамов штит и да ће његова награда бити велика. Онда је Авраам рекао: „Ако је то истина, ко ће ме наследити, кад немам сина, наследника кога си ми обећао?“ Онда је Бог повео Авраама, као што смо видели у последњем поглављу ове књиге, да гледа на звезде и преброји их. Авраам је увидео тај огромни простор небеса и признао је да не може да изброји звезде које види. Онда је Бог рекао Аврааму да ће његово потомство бити толико бројно колико је звезда на небу (Постање / 1. Мојсијева 15,5). Бог је обећао Аврааму да ће његово потомство бити велико као и број звезда на небу, да ће бити небројено. А онда, у чувеној изјави у Постању / 1. Мојсијевој 15,6 читамо да је Авраам поверовао у Божије обећање. Он је већ био поверовао у Бога, и због те своје вере у Бога, веровао је у *оно што* му је Бог говорио. Поверовао је у обећање које је, људски говорећи, било немогуће да се испуни.

Вера је „урачуната“ као праведност

Аврамова вера је урачуната као праведност (Римљанима 4,3). Реч *урачунаша* заправо значи ставити неке на рачун. То је књиговодствени израз. То је онај износ који не иде на дужничку страну, већ на кредитну. Аврамова вера је стављена на Авраамов рачун и урачуната као кредит Авраамове праведности.

Та реч *урачунаша* употребљена је 11 пута у Римљанима 4. То је најважнија реч у овом поглављу. Исус Христос је учинио то што је требало да учини, и његова праведност се урачунала, приписала Авраамовом рачуну. Павле каже да је то тако и са нашим рачуном. Он овде говори о Аврааму јер ту је и библијски стих на који може да се позове а који без икакве сумње доказује истинитост онога што говори, да се човек оправдава вером а не делима.

У Римљанима 4,5 читамо врло необичну, чак шокантну, изјаву о томе да Бог оправдава злу особу. У 1. Царевима 8 када је Соломон посвећивао храм, упитао је Бога да оправда невинне и казни криве (1. Царевима 8,32), али уместо тога Бог је оправдао криве зато што није било невиних да оправда. Невинима праведност није ни потребна. Њих оправдава њихова невиност. Зато Исусу није било потребно оправдање. Он је био невин. Из тог разлога Бог је ставио наше грехе на његов рачун, тако да је онда ставио Христову праведност на наш рачун. Исус је једини који је био невин, икада.

Авраамово и наше оправдање

У Римљанима 4,6 Павле објашњава шта жели да разумемо у вези са Аврааовим и нашим оправдањем. Када човек ради, његова надница му се не рачуна у поклон, већ је то обавеза да добије своју надницу. Волимо да зарадимо своју плату, али то не можемо да учинимо у духовном смислу. Када бисмо могли, тако бисмо и урадили. Када добијемо своју плату за одрађено, можда кажемо „хвала“, али то је само љубазност. У стварности, ту плату смо зарадили.

Многи људи доживљавају спасење на овај начин, и зато су стално у стању фрустрације и стреса. Стресирају се и фрустрирају зато што покушавају да зараде нешто што једино могу да добију као дар, као поклон. Али, када неко зна да не може да заради своје спасење, онда једино што може да учини, а према 4,5, јесте да верује Богу који оправдава грешне, оправдава зле. То поверење и ту веру Бог онда рачуна у праведност. Неко би Богу рекао: „Пробао сам и умро, нисам успео, нема начина да се вратим на претходно, зато присвајам Исусово дело као моје дело; волим Исуса, верујем у њега, погружен сам у Исуса, желим да му будем веран.“

Давидово оправдање

Давид каже да је исто тако са оправдањем. *Пре* него што је закон дат, Авраам је био оправдан вером. Давид, који је био *после* законом, каже да је човек оправдан вером. У Римљанима 4,7.8 Павле цитира Псалм 32,1.2. У овом Псалму чујемо Давидову песму захвалности Богу за његову благодат.

Овај Псалм је написан после тога што је Давиду било опроштено за грех прељубе са Витсавејом, и за убиство њеног мужа, Урије Хетејина. Давид овде даје две изјаве, засноване на Натановом откривењу о Божијој благодати. **Прва изјава** јесте да Бог опрашта грехове и то укључује праведност. То чини независно од дела. Давид је сазнао да му под законом није било опроштено, као и да му закон није донео праведност. Сва његова дела и све жртве које је принео само су израз љубави према Богу онога коме је било опроштено.

Друга изјава је лепша од те прве. Она гласи да ће нам Бог покривати наше грехове. Давид каже да је човек благословен зато што му Господ не урачунава грех против њега (Римљанима 4,8), али исто тако је човек благословен зато што му Бог покрива грех. Ово значи да Бог грех неће рачунати у кредит. Ово значи да Бог неће да отпише грех. Једном када будемо оправдани, наш историјат ће садржати Христову савршену праведност и никада више се неће рачунати грех. Ми грешимо свакодневно, наравно, и ови грехови треба да се опросте ако хоћемо да имамо заједништво са Богом. Радосна вест је да су ти грехови унапред опроштени (1. Јованова 1,5–7). Наши грехови се не рачунају против нас. Читајте Давидове псалме опроштења: 31, 32, 103, 116 и многе друге. У овим псалмима Давид увек слави Божију благодат, милост и доброту, које су му донеле спасење одвојено од дела закона.

Авраам је оправдан благодаћу, не законом

У Римљанима 4,9–17а видимо да је Авраам био оправдан благодаћу а не законом. Ово је једна од Павлових дугих реченица, али која говори о једноставној ствари – а то је да је Авраам био оправдан благодаћу а не по закону. Праведност је по вери било да се ради о вери Авраама, твојој вери, вери Јевреја, или било кога другог. То говоре стихови од 9 до 12.

Праведан по вери је независан од обрезања

Онда се поставља следеће питање. Да ли је овај благослов само за обрезане? Одговор је врло једноставан и упечатљив: Авраам је оправдан по вери. Ово видимо у Постању / 1. Мојсијевој 15, најмање 14 година пре него што је био обрезан у Постању / 1. Мојсијевој 17. Из тога происходи да му је приписана праведност не као праведном Јеврејину, већ као обичној особи која је исказала и спровела своју веру у Бога. Доказ тога јесте што је Авраам обрезан као знак праведности коју је имао и пре обрезања.

Размислимо о овоме на тренутак. Авраам је био праведан и пре него што је био обрезан, али то се није десило ни са једним од његових наследника. Сви они били су обрезани осмог дана живота. Да су били оправдани, то би се догодило касније у времену, онда када би поверовали. Авакум 2,4 каже да ће праведници живети од вере. То се догађа данас, Авраамовој духовној деци, која се оправдавају када се погуже⁷ у Исуса и када им је срце обрезано као знак Божијег дела спасења.

У Посланици Колошанима 2,9–12 Павле расправља о нејеврејима и о њиховом оправдању. Пазите овде на редослед. Крштени сте, подроњени сте у Исуса у чину крштења, васкрсли сте се са Исусом кроз своју веру у то шта је Бог учинио када је Исуса васкрсао из мртвих, и онда сте обрезани у свом срцу. Како је Божије дело спасења у вама

7 Уронити, подронити – Прим. уредника

већ учињено, обрезају се ваше срце како би се одстранило телесно. Сврха тога је, као што каже у Римљанима 4,11.12, да свима донесе благослов, и Јеврејима и нејеврејима. Божија жеља била је да спасе читав свет, а не само Јевреје, и то кроз једноставну веру. Божија жеља је да нас све спасе, и Јевреје и нејевреје, и да ходамо у вери необрезаног Авраама. Ова изјава је значајно погодила оне који су се и даље хвалили законом и својим обрезањем.

Праведност по вери независна је од закона

У Римљанима 4,13–17 налази се обећање које је Бог дао Аврааму. То обећање је да ће Авраам благословити све народе на земљи. Тај благослов је био обећање, а не закон. А онда, вековима касније, Бог је дао закон који ни на који начин није утицао на обећање о благослову свим народима. То обећање о којем говоримо јесте обећање наслеђивања целе земље, обећање да ће Авраам и његово потомство да владају над свиме. Неће то бити неки цареви и други владари, већ свети који ће владати светом. У Матеју 5,5 се каже да ће благи, да ће кротки наследити земљу. У 1. Коринћанима 6,2 Павле поручује проблематичној цркви у Коринту: *Зар не знаише да ће свети судити светију?* Бог је обећао Аврааму и свему његову семену после њега да, не само да ће бити спасени по вери, већ да ће служити Богу и кроз то ће заправо владати светом. Ово обећање није било по закону, већ по вери. Да је тај благослов био по закону, а не по вери онда би две ствари биле истините: **прво**, вера не би имала никакву вредност. **Друго**, обећање не би ништа вредело. Али, истина је, како је наведено у стиху 15, да ово обећање не доноси гнев, већ то чини закон. Овај принцип, ово обећање, уклања закон и уклања прављење грешака.

Ево нечега о чему треба да размислимо. Не смемо да се ослонимо на наше држање закона. Не смемо да се ослонимо

на наша дела. Треба да будемо укореењени у Божијем обећању да ће он бити са нама и омогућити нам да владамо светом. Доказ тог обећања је да, пошто закон не може да донесе ништа осим гнева, то обећање доноси вера. Спасење долази захваљујући благодати, и обећано је свим верницима. Хвала Богу да долази по вери. Хвала Богу да је дато по благодати. Хвала Богу да, када верујемо у њега, имамо обећано спасење.

Авраам је био оправдан силом васкресења, а не људским деловањем

Потврђење овог обећања даје се у цитату из Светог писма. У Постању / 1. Мојсијевој 17,5 Бог је рекао Аврааму да га је начинио оцем многих народа. Авраамово оправдање, и наше, не зависи ни од једног ритуала (као на пример обрезања), нити зависи од закона. У Римљанима 4,17–25 Павле изјављује да је све његово претходно писање усмеравало на то да је Авраам био оправдан силом васкресења, а не људским деловањем. Он је сматран праведним по вери. У 4,17 видимо признање Авраамове вере. Овде се налазе кораци Авраамове вере о којима је Павле говорио још раније када је говорио о онима који ходају корацима Авраамове вере.

Али, пре свега, обратимо пажњу на признање Адамове вере у другом делу стиха 4,17. Авраамова вера је препозната у сили и моћи Божијој. Права вера је увек усмерена на Христову особу и ни на шта друго. Исус је та особа која од нас тражи веру, потврђује је и гарантује је. Нагласак је увек на објекту наше вере, а не на чињеници да верујемо.

Друго, Авраамова вера је призната зато што је он веровао упркос невероватним околностима. Бог ствара околности које раније нису постојале и оживљава мртве. Бог је рекао Аврааму да ће његови потомци доћи кроз Исака (Постање / 1. Мојсијева 21,12; Римљанима 4,18; види и Јеврејима 11,18). Међутим, Павле примећује да је Авраам

схватао да је већ око сто година стар и да Сара није могла да рађа децу због своје старости (Римљанима 4,19). Али, Бог је створио околности које раније нису постојале и дао је живот мртвима. Основ Авраамове вере видимо овде у 4,18. У смислу природе није било никакве шансе. Изгледало је као да је све против Авраама и Божијег обећања, а опет Авраам је веровао Богу. Његова вера заснивала се на Божијој изреченој речи. Вера исходи од Бога и из његове речи, а не од нас и наших околности.

Треће, приметите како се говори о Авраамовој вери у 4,19.20. Вера се не скрива пред чињеницама. Чињенице не прете вери. Авраамово умртвљено тело, скоро сто година старо, заједно са Сариним наизглед заиста умртвљеном материцом, то су чињенице које треба размотрити. Али, вера је и даље гледала на обећање. Вера је јачала кроз своја искушења и Богу дала славу.

Четврто, приметите ту снагу Авраамове вере у 4,21. Разум нам каже да Бог може да учини само оно што је природно. Вера каже да Бог може да учини и натприродне ствари. Вера на деловање позива Божију силу божанског деловања. Павле овако каже у Посланици Ефесцима 3,20.21:

А Ономе, који ђо својој сили која ради у нама, мноћо више може да учини нећо све шћо ћиражимо или замишљамо, Њему нека је слава у цркви и Христћу Исусу кроз сва ћокољења, увек и заувек! Амин.

Павле је имао исту ту веру коју је имао и Авраам.

Пето, погледајмо даље на ефекат који је имала та вера у 4,22–25. Какав ефекат има то заједнично веровање са Авраамом? Доноси нам праведност (4,22–24), доноси нам опроштење (4,25), и доноси нам оправдање (4,25). Шта онда можемо да закључимо? Авраам је био оправдан вером, не делима, не обрезањем, не законом, већ због тога што је

веровао у Божију силу која је дала живот Сариној обамрлој материци. Васкрсење је било видљив доказ да је Бог прихватио Христово откупљујуће дело. Васкрсење је доказ да Божија праведност заиста влада овим свемиром.

Закључак

Павле је тврдио да се оправдавамо вером. Да ли Павле има неки доказ за ову тврдњу? Да, има. Аврааму се његова вера урачунала у праведност (Постање / 1. Мојсијева 15). Давиду се његова вера урачунала у праведност, као што видимо у Псалму 32. Авраам је био оправдан много пре (14 година) него што је био обрзан. Авраамово оправдање није било засновано на Мојсијевом закону или нечему што је било ко други написао. Авраамов син је натприродно и чудесно рођен. То нам доказује да Бог гледа на мртвило и хоће да нам донесе живот. Бог гледа на испразност и жели да нам донесе славу. Доказ за то првенствено видимо у васкрсењу Исуса Христа из мртвих. Исус је подигнут из мртвих како би доказао да је Авраам био праведан по вери. Исус је био васкрснут из мртвих како би доказао да се свако може оправдати вером. Ми смо оправдани вером у васкрслем Господу зато што је његов гроб празан. Једнога дана и наши гробови ће бити празни. Ми живимо зато што је Он жив. И зато што он вечно постоји, и ми ћемо постојати вечно. Веруј у Исуса. Веруј у силу његовог васкрсења и у томе пронађи велики мир и веру.

Шта происходит из оправдања

РИМЉАНИМА 5,1–21

Преглед и увод

Још раније смо говорили о радосној вести да многи могу бити, и да јесу, оправдани вером. Ово не само да је показано, већ је и доказано у Авраамовом случају. Бог је заиста у стању да оправда верника због, и на основу, његове вере.

Ово нас доводи до многих питања. Да ли ће овај нови начин спасења дуго трајати? Хоће ли важити све до краја? Да ли су му основе довољно чврсте да издрже све испите људских потреба и људских проблема? Чак и ако спасава у почетку, да ли ће наставити да спасава и у будућности? Одговор на ова, и многа друга питања, налази се у петом поглављу Посланице Римљанима.

Сигурност оних који су оправдани

Два су разлога зашто у Римљанима 5 видимо одговоре о давању и трајању спасења. Пре свега, видимо их у сигурности оних који су оправдани у 5,1–11. У овим стиховима Павле нуди четири разлога зашто треба да будемо сигурни да је ова праведност дошла по вери и да ће тако остати све до самога краја.

Први разлог: тренутна искуства која имамо у спасењу потврђују нас у нашој нади. У Римљанима 5,1.2, Павле

отпочиње са „дакле“. Та реч значи да се сада даје закључак ономе што је раније било речено. У овом случају Павле у суштини каже следеће: „А сада, у закључку онога што сам вам говорио, кажем вам следеће...“

Павле овде каже да смо оправдани у односу на прошлост. Нама је опроштено. Ослобођени смо од оптужбе. Сада се сматрамо као праведни. Наш став у свему овоме је објективан, а не субјективан, личан. Бог је то учинио за нас. Осећања и ставови које имамо према Богу такви су због чињенице шта је Он урадио за нас. Не ради се о неком субјективном, личном, спасењу. Не ради се само о опроштењу. Опроштење се бави почињеним греховима. На неки начин је негативно у свом значењу, али не и у исходу. Опроштење значи да су нам грехови обрисани.

Оправдање исходи миром

Овде говоримо о оправдању. Оправдање стичемо тако што се нама приписује Исусово добро. То је позитивна страна нашега искуства. Захвални смо зато што су нам грехови обрисани. Али, још више смо захвални због тога што је Исусово дело на Голготи постало наше дело, зато што је његова праведност постала наша праведност, његово посвећење наше посвећење, његово откупљење наше откупљење, и његова мудрост постала је наша мудрост. То је праведност. Ово нам обезбеђује да ће метод спасења наставити да буде исти такав све до самога краја, и то зато што је укоренен у свршеном Христовом и Божијем делу. Ништа, што бих ја могао да учиним, не гарантује да ће се та праведност наставити. Али, ја и даље верујем. Верујем Богу да ће испунити свој велики план. А како сам у прошлости већ оправдан по вери, са Богом имам мир. То је искуство које имам у садашњости и које ми потврђује да ће овај начин на

који човек постаје праведан остати све до самог краја. Мир је не само стање смирености већ и престанак непријатељстава.

Често мислимо да је стање мира само једна мирна ситуација или смирено окружење. Али, није тако. Мир представља и прекид свих непријатељстава. Нисам више непријатељ Божији, а Бог није више непријатељски настројен према мени. Грехови који су ме одвајали од Бога сада су уклоњени Христовом крвљу. Због тога имам мир. У Књизи пророка Исаије 59,1.2 читамо:

Гле, није окрћала рука Господња да не може сјасити, нији је ошјезало ухо Њејово да не може чујти. Нејо безакоња ваша расјавише вас с Бојом вашим, и преси ваши заклонише лице Њејово од вас, да не чује.

Ову ситуацију Бог је разрешио кроз Христа тако да сада имам мир. Због Божије милости имам мирну савест. Због Божије љубави имам мир у срцу. Више се не бринем јер имам Божију истину. И ево сада једне важне ствари: када сам у Божијој присутности, у мојој души је мир. У односу на прошлост, имам опроштење и оправдање. У односу на садашњост, имам мир. Због тог мира имамо приступ Божијој присутности. Ту је улаз. Да смо на двору то би била привилегија, да нас неко уведе и представи владару. То је приступ царевој присутности. Ту привилегију имамо зато што смо оправдани. И не само да имамо мир са Богом зато што смо оправдани, већ имамо и приступ његовој престоној дворани. Ту нашу сталну потребу Бог испуњава непрекидно.

Имамо приступ до његове присутности. Ту је наша душа код куће. Стојимо у Божијој присутности по његовој милости, по Христовој крви, и због његове правде. Његова правда је задовољена, као што смо видели у претходном поглављу ове књиге. Божија правда је задовољена Христовом крвљу и Христовим распећем. Његова правда је сада моја нада. Она

је разлог због којег знам да ће се наставити до самога краја. У односу на претходно ја сам оправдан. У односу на садашње, имам мир, приступ и благодат.

Будућа очекивања

Али, шта ја то имам када говоримо о будућности? Хвалисање? То значи реч која је употребљена у 5,2 када се каже да се хвалимо тиме што се радујемо у нади на Божију славу. То значи да, иако се хвалимо, не хвалимо се због себе. Не хвалимо се нашим делима. Не хвалимо се чак ни нашом вером. Уместо тога, хвалимо се Богом. Хвалимо се надом Божије славе. Та реч „нада“ је чаробна. Она гледа у будућност. Та реч значи да постоји нешто што прижељкујемо и шта очекујемо. Није то само нешто што прижељкујем, већ је то нешто и што очекујем. Са друге стране, није то само нешто што очекујем. Без ова два састојака не можемо да говоримо о нади. Ја и прижељкујем и очекујем Божију славу. Не хвалим се само Богом, већ и Божијом славом. То је циљ коме тежим. Овде немамо ситуацију о којој је Павле говорио у Риљанима 3,23. Мој грех је сада уклоњен. Исусова праведност је придодата на мој рачун. Нисам више недостојан Божије славе.

Видимо да нам наду обезбеђују наша животна искуства у садашњости. Она нам гарантују будућност због онога што је Бог учинио, што чини, и што ће чинити. Ништа га не може спречити у томе, ништа га неће спречити у томе. Бићу спасен све до самога краја.

Други разлог: невоље не уништавају нашу наду (Римљанима 5,3–5). Моја садашња искуства то гарантују и моје садашње невоље то не могу да униште. Приметимо да смо, према првом стиху, оправдани вером. У трећем стиху се радујемо у нади. У петом стиху Бог је излио своју љубав у наша срца. Вера, нада и љубав – једине ствари које су вечне – припадају нама. Зар то не чини и наше оправдање вечним,

зато што је то вера, заснована на нади и љубави? У овом случају не ради се о нашој љубави, већ о Божијој.

Грађење стрпљивости

У Римљанима 5,3–5 видимо да наше садашње невоље не могу да нам униште наду, јер невоље које многе терају да изгубе наду заправо граде издржљивост. Овде могу да се искористе две друге речи: стрпљивост и дуготрпљење. Та реч, која долази из грчког језика, значи „притискање или стискање“. Користи се у смислу невоља, проблема, прогона, узнемирења или других тешких ситуација. Оригинално, та реч се користила за мљење жита у млину, или цеђење грожђа гажењем ногама. Такво притискање доводило је до савршенства онога што је притискано.

У Матеју 24,21.29 Исус описује Јерусалим који ће проћи кроз невоље које ће хришћане довести до славе. У 2. Коринћанима 8,13 Павле, говорећи о Македонцима који су давали од своје немаштине и сиромаштва, каже да њихово давање није било да другима олакшају а да се они оптерете, већ да се дође до равномерности. У Јовану 16,21 Израел се упоређује са женом која порађа дете. Бол који је описан у обе ове ситуације долази од исте грчке речи „телиписис“. У 2. Коринћанима 2,4 Павле говори о невољама свога срца. Та реч исто долази од ове грчке речи. Идеја је да се опише патња због притискања и невоља, али то притискање и те невоље нас не уништавају, већ нас усавршавају, чине нас бољим. Ове невоље, ово притискање, у нама гради стрпљивост, издржљивост.

Стрпљивост гради врстан карактер. Та реч „стрпљивост“ заправо значи да се издржи под нечим, да се издржи са нечим, или да се издржи због нечег. Представља особину човека који је стаман и врстан у својој верности. Верност вери и побожност таквог човека издржавају и највеће невоље и патње.

Читајмо Књигу о Јову, или још боље, читајмо о Голготи – тамо ћемо видети шта је дуготрпљење, стрпљење које траје дуго. Постојано је, или доводи до постојаности. Траје дуго. То је стрпљиво, дуго очекивање нечега. То је стрпљиво, дуго изражавање нечега. Овај карактер гради наду. Реч „карактер“ је реч која говори о томе да је нечија вера доказана. Врсност карактера који је под невољама, као што видимо у овом стиху, налази се и у многим другим Павловим посланицама. У Посланици Филипљанима 2,2 Павле говори Тимотеју о провереној, врсној намери. У 2. Коринћанима 2,9 и 9,13 Павле исто говори о тој „провереној“ намери. Она треба нешто да докаже, пошто је узорак аутентичне вредности, као што Павле говори Коринћанима о њиховој вери која је била испушана и да су они сада доказани (јер је Христос међу њима) у 2. Коринћанима 13,3.

Нада не разочарава

О нади смо већ говорили. Али, у тој речи има више значења него што је дефиниција у неком речнику: ради се о непрестаном ишчекивању, или о ишчекивању са уверењем. Нада је *радосно ишчекивање са уверењем*.

Када погледамо у речнику грчку реч *ελις*, видимо да је њено значење велико ишчекивање или радосно ишчекивање. Када се то нешто догоди, срце ми се испуни радошћу. Оваква нада не разочарава. Реч коју преводимо са „разочарење“ у буквалном смислу значи „узрок црвећења“. Али, та реч *ελις* не доводи до срама. Говори о томе да нећу поцрвенети од стида због својих гре-хова. А разлог за то јесте што су моји грехови стављени на Исуса.

„Разочарати“ још значи „осрамотити или обешчастити“. Одговарајућа реч у јеврејском је реч *порар* и значи „преломити или фрустрирати“. Али, захваљујући нади никада нећу бити осрамоћен, нити ћу бити обешчашћен. Никада више Бог

неће бити разочаран мноме. Јасно, чинићу ствари које ће га разочарати, али када то учиним, он ће на мене гледати кроз Исуса.

Основни разлог зашто ова нада неће разочарати јесте Божија љубав која нам је дата кроз наше срце. Љубав којом нас Бог воли није заслужена. Ништа није било и ничега сада нема што би привукло ту љубав ка мени. Али, Бог ми је пружио сва уверавања. Бог воли зато што је он љубав (1. Јованова 4,8.16), а не зато што ми волимо или смо погодни да будемо вољени (1. Јованова 4,10).

У овом стиху имамо прво спомињање Светога Духа у Посланици Римљанима. О Светоме Духу говорићемо више када будемо проучавали Римљанима 8, али Павле овде говори да се Божија љубав ставља у наша срца кроз Светога Духа којег нам је дао Бог. Бог нам је већ дао највећи могући дар, свога Сина, али нам је исто тако дао и велики дар Светога Духа. Није то мала ствар да нам Бог да сву своју љубав, милост, силу, снагу и благодат како би нас оснажио да истрајемо до краја. То Божије деловање усред мојих недаћа доказује да те моје недаће не могу да униште наду.

Трећи разлог: у дару Божијег Сина видимо трајну праведност, а тај дар потврђује моје наде (Римљанима 5,6–10). У овом поглављу Римљанима има много ствари које нећемо обрадити у нашој књизи, али главна ствар јесте да је Бог дао свог Сина, и то потврђује наше наде. Божија љубав се види у Исусовој смрти. Умро је за оне који су изгубљени, чак и у будућности. Неопходност те смрти била је у томе што нисмо имали снаге. Цена за наше спасење, или оправдање, била је Исусова смрт. А учесници те смрти били су безбожни грешници.

Значи, наши будући грехови неће омести Божију намеру да нас спасе ништа више од грехова који су у прошлости.

Дело које је Божији Син већ учинио чисти нас од свег греха (1. Јованова 1,6.7), ако волимо његовог Сина, верујемо у њега, и следимо га. Али, ово деловање, односно Божију љубав, видимо и у Христовом животу. Христов живот није за грешника већ за онога који је спасен. Исусов живот помаже мом садашњем понашању. Исусов живот гарантује моју будућност. Кроз Исусов живот спасен сам од гнева (Римљанима 5,9) а не само од греха. Спасен сам од неуспеха (Римљанима 5,10). Ово је Божије провиђење у садашњости. То је Божије деловање у мом животу, и када гледам на Исусов живот, онда тачно знам како треба да живим.

Приметите овде још нешто. Ако је Исусова смрт била пут за наше помирење, онда је Исусов живот пут којим ћемо се сачувати. Морамо веровати да је ово занста тако. У овим стиховима видимо троструки контраст. Непријатељи су помирени. Изгубљени су спасени. Мртви постају живи. Ако је Бог учинио све ово, онда му можемо веровати и за будућност.

Четврти разлог: овај метод оправдања ће трајати због тога што је сам Бог наша нада и Онај који је круна нашег надања (Римљанима 5,11). Док размишљамо о томе како се верник хвали Богом, увиђамо да једино Бог може да нас задовољи. Једино Бог може да задовољи наш живот. Оправдање је **ипренујни дар** кроз веру. Тај дар смо добили а не заслужили. Оправдање је **савршени дар**. Оправдање није степенасто. И најслабији верник је од Бога прихваћен. Ми се мењамо, али се Он не мења. Христос не може да умре. Место починка је у његовој љубави, не мојој. Спаја нас његова истина, не моја. Оправдање је и **ипрајан дар**. Христос покрива верника тако да му је осигурано укидање оптужбе и кривице из прошлости. Верник је ослобођен свег страха и сумње у садашњости, и има обезбеђено место на небу. Оправдање је **Божији дар**. Понекад имамо навику да се ослањамо на

људски вид спасења. Када стојим на некој стени често се тресем, али се стена никада не тресе пода мнош. Исус никада не сумња. Оправдање је **дар за живиње**. Божија дела и само дело спасења представљају део и силу у нашем свакодневном животу. Ово оправдање је трајно. Трајно је због онога што Бог чини у мом животу.

Темељ праведности

Неки људи сматрају да је Римљанима 5,12–21 најтежи део читавог Светог писма. Почине на исти начин као и 5,1 (са „дакле“) тако да један коментатор, Годет, у свом коментару на Посланицу Римљанима каже да су до овог места сви елементи стихова 3,21–26 размотрени осим оног који говори ... *свима који верују* (Римљанима 3,22). Због тога се универзалност Христовог спасења разматра у односу на читав људски род. Намера овог закључног одељка јесте да покаже да је све оно потребно за спасење људи, од оправдања до славе, обезбеђено у Христовом откупу.

И мада је овај текст на извештан начин тежак, од изузетне је важности за правилно разумевање апостола Посланице Римљанима, јер у себи садржи кључеве за следећа три поглавља. У овом одломку 5,12–21 видимо серију упоређења и разлика. Прво треба да га прочитамо и онда увидимо о чему нас већ на први поглед поучава. Тако би Римљани учинили. Они би ово поглавље једноставно чули прочитано. Не би о томе дуго расправљали. Једном када је прочитано, људи би то разумели.

Разлика између греха и благодати

У Римљанима 5,12–14 Павле описује разлику између греха и благодати. Израз: ... *који је слика онога који долази* је кључна за разумевање овог текста. Постоји разлика између греха и смрти. Кроз једног човека на свет је дошао грех, кроз грех је

на свет дошла смрт, и смрт се проширила на све људе када су сви људи згрешили. Опет овде имамо Римљанима 3,23. Грех је постојао и пре Мојсијевог закона. Иако се грех не рачуна ако нема закона, смрт је одувек постојала на овом свету. Смрт је владала од Адама до Мојсија, чак и над онима који нису згрешили као Адам. Адам је започео то универзално стање.

Бројне разлике и благодат

Због стања греха, међу свим тим стварима дошло је до стварања разлика. У 5,15 видимо разлику између **йресйуйа и дара**. Због Адамовог престаупа многи су умрли. Али, због Исусове благодати, благодат је изливена на многе. Онда у 5,16 видимо разлику између **осуде и ойравдања**. Један је починио грех, али осуда је дошла на свет и осудила читав свет. Упркос многим престаупима, дар благодати се слободно прима и доводи до оправдања. У 5,17 видимо разлику између **живојта и смрји**. Кроз једнога човека, Адама, царовала је смрт, али кроз Исуса, једнога, царује живот. У 5,18 видимо разлику између **йресйуйа и йраведностји**. Адам је донео престауп, а Исус је донео праведност. У 5,19 видимо разлику између **йослушностји и нейослушностји**. Кроз Адамову непослушност многи су постали грешни. А кроз Христову послушност Богу многи су постали праведни. У 5,20 говори се о множењу престаупа и множењу праведности.

Закључак

Закон је додат како би се повећао престауп. Али, тамо где се повећавао грех, повећавала се још више благодат. И баш као што је грех владао у смрти, благодат влада кроз праведност да донесе вечни живот кроз Исуса Христа. Постоји тај престауп који доводи до смрти. Постоји и благодат која доводи до живота. Ако се неко идентификује са Адамом у непослушности, влада грех. Живот влада ако се неко

идентификује са Христом у вери. Неки људи верују да се овде налази учење да је Адамов грех урачунат свакој беби која је рођена на овај свет, без изузетка. Али, то не може бити истина због 5,18.19 где се каже да када је преступ урачунат, урачуната је и праведност. На исти начин на који је урачунат преступ, тако се урачунава и наш дар. На исти начин на који је урачунат наш дар, тако је урачунат и преступ. Још раније смо видели да је дар Исуса Христа услован. Условљава се вером. Исто тако смо видели да је смрт коју доноси Адам духовна смрт, и да је условљена непослушношћу и невером људи.

Када би неко прочитао Римљанима 5,21 и када би то био једини стих који би прочитао, могао би да закључи да, пошто благодат царује где царује грех, он би требало још више да чини грех. „Хајде још више да чинимо грех како би било више благодати“. Управо ову изјаву Павле приписује својим слушаоцима у Римљанима 6,1. У следећем поглављу ове књиге видећемо Павлов одговор на то. Када би се охрабривао грех било би то супротно Божијој свеукупној намери и карактеру. Павле ће показати да је таква изјава нелогична и да је ономе који верује у Божију благодат немогуће да настави са грехом. Ми верујемо у Божију благодат. Дао вам Бог велики мир у његовој благодати данас.

Оправдање и грех

РИМЉАНИМА 6,1–23

Преглед и увод

У овом поглављу наш фокус преузирамо са доктрине оправдања на доктрину посвећења. Оправдање је чин којим смо оправдани, а посвећење је стање исправног живљења. У Римљанима 6–8 видимо како се говори о овој великој доктрини посвећења у Христовој крви.

У Римљанима 3,21–5,21 говори се о томе да смо **ојправдани вером** у разапетог Господа. Од 6,1–8,39 тема је **јосвећење вером** у васкрслог Господа. Питање није више како обрисати кривицу за грех, већ како победити силу греха. Оправдање, неко рече, представља капију кроз коју стижемо на узани пут светости. Од овог места надаље разматраћемо пут светости а не више како да прођемо кроз капију. Разматраћемо структуру (посвећење) које се гради на темељима опдавања. Видећемо да је оправдање не само неопходно за посвећење, већ и да га обезбеђује. У ствари, посвећење у себи садржи оправдање.

Заједништво са Христом даје два дивна резултата: пошто смо заједничари у заслугама Христове смрти тиме је плаћен откуп за нашу грешну прошлост, а пошто смо заједничари у заслугама Христовог живота, васкрсењем је плаћен откуп

за нашу непосвећену садашњост. За наше духовно стање потребно је посвећење.

Ослобођење од силе греха

Овај одломак текста у Римљанима 6,1–8,39 односи се на питање нашег ослобођења од силе греха. Већ смо ослобођени од казне за грех, као што смо видели у тексту од 3,21–5,21. Али, грех и даље има силу над нама све док се од те силе не ослободимо.

О ослобођењу од силе греха Павле говори у четири тачке. **Прво**, говориће *о новом њринцију* који каже да је верник мртав за грех (6,1–14). **Друго**, говориће *о новом њоложају* који омогућава вернику да буде слободан од греха (6,15–7,6). **Треће**, Павле говори *о новој сили* која верника ослобађа закона (7,7.25). **Четврто**, Павле говори *о новој мојућности* која верника оживљава ка светости (8,1–39).

Извор праведности

У Римљанима 6,1–14 говори се о извору праведности тако што расправља о новом принципу који ме чини мртвим за грех. „Онда“ је кључна реч у шестом и седмом поглављу. То значи да Павле овде доводи до закључка (6,1.15; 7,7). Та реч, „онда“, уводи неке примедбе које људи постављају.

Римљанима 6,1–4 је одговор на примедбу. А она се налази у првом стиху: „То што ти кажеш о Богу и што кажеш о његовом начину како човека чини праведним заправо охрабрује грех“. Ова примедба је разумљива, али не треба веровати у њу. Разумљива је због онога што је Павле рекао у 5,20.21 а то је да, када се грех умножава, благодат се умножава још више. А резултат је да, пошто грех влада у смрти, благодат влада кроз праведност да донесе вечни живот кроз Исуса Христа нашега Господа. Оно што Павле овде говори о Божијој благодати

код њих је логично произвело овакву примедбу. Они кажу да Павлово учење о благодати охрабрује грех.

Одговор на ову примедбу Павле даје у 6,2 протестујући: Сачувај Боже! „О томе нема ни говора!“ Позива се на њихово искуство. Пита их како могу да наставе да живе у греху ако су умрли за грех. Он заправо одбија ту њихову примедбу као недуховну, а онда је одриче као погрешну. Само у злом срцу благодат може да се пре-обрати у дозволу за грех. Апостол Павле то одбија са гнушањем.

А онда, у 6,3.4 Павле их подсећа и позива се на њихово знање. Пита их: „Зар не знате...“ Наравно да су знали. „Зар не знате шта се догодило приликом крштења?“ „Зар не знате шта се догодило са вама када сте били погружени у воду због своје вере у Исуса Христа?“ „Зар се не сећате да је то била смрт, да сте били покопани са Исусом у свом крштењу и да сте умрли греху? Умрли сте казни за грех. Умрли сте последицама тог греха. Умрли сте практиковању греха. Све то се догодило када сте били погружени. Зар се не сећате да, када сте били погружени, да је то био погреб? Зар се не сећате да смо сахранили старог човека? Зар се не сећате да смо са том сахраном уклонили и све друго што је умрло? Зато што сте се покајали, грех је умро. Зар се не сећате тога? А зар се не сећате да, пошто сте били сахрањени, онда сте васкрсли? Били сте сахрањени. Онда сте васкрснули. Када сте васкрснули постали сте ново створење. Када је Исус васкрснут он је био ново створење. И даље је исто изгледао, имао исто тело, ране на рукама, ожиљак на страни и ране на глави, али могао је да се појави усред собе иако су врата била затворена. Изгледао је исто, али је био ново створење у новим односима. Када сте ви били подрођени у Исуса, били сте сахрањени и онда васкрснути као нова особа. Зар се не сећате да сте закорачили у новину живота после крштења?“ У стиховима три и четири

Павле их подсећа на њихово спасење и каже: „Зар се не сећате да сте били погружени не само да би били спасени већ и да грех умре, да ви можете да умрете греху, да можете да покопате старога човека, и да можете да се уздигнете у новога човека који живи нови живот?“ Ово је засновано на његовом доказивању у 5,12–21 где је говорио о Адаму и Христу. „Били сте тај стари човек, Адам, а сада сте нови човек, Христос.“

У смрти слободни од греха

У Римљанима 6,5–7 каже се да смо уједињени са Христом у његовој смрти и његовом васкрсењу, и то као резултат спасења, оправдања и посвећења. Павле говори о старом човеку у Римљанима 1,18–3,20, о човеку који зависи од своје филозофије, морала, мудрости, или религијске праксе. То је тај Адам у 5,12–21 кога је Исус победио у нашем животу. Павле овде говори о телу греха као о месту одакле грех долази. Грех настаје у нашем телесном – у телу по природи. Али, Павле исто тако каже да смо сједињени са Христом. То је наше право ја, које је у прошлости било сједињено са Адамом. (У следећем тексту Павле ће говорити на тему ропства, а у седмом поглављу посланице говориће о закону и браку). Овде је сада наше право ја, оно које је раније било сједињено са Адамом у имитирању његовога греха, а сада је уједињено са Христом у вери у његово добро дело.

Павле онда, у 6,7, говори о принципу да је ослобођен од греха свако ко је умро. То је опште место. Онај ко умре више није дужан никоме. Смрт прекида са свим обавезама и раскида све везе. У смрти ћу бити слободан од дуга. Моја породица ће можда морати да настави да отплаћује тај дуг, али ја сам од тог физичког дуга ослобођен. То је једноставан принцип по коме смрт поништава све обавезе и раскида све везе. То опште место овде је искоришћено да потврди чињеницу да је верник у свом јединству са Христом ослобођен и од казне за

грех и од силе греха. Заједништво са Христом уклања казну и обезбеђује могућност за проток благодати у нашу душу. Није то логично, није ни библијски, чак је и неморално да помишљамо да продужавање у греху доводи до још веће благодати.

Павлово уверење

У Римљанима 6,8 Павле износи своје уверење да, пошто смо умрли са Христом, са Христом и живимо. Та смрт греху коју смо стекли када смо били погружени у Христа, ослобађа нас за нови живот. Дух Божији је убио грех у нашем животу, и то нас је ослободило за нови живот. У 6,9.10 Павле пружа доказ да је то истина. Изјава о смрти нашега Господа јасно указује на откупљујућу силу његове смрти. Христос је платио све дугове смрти уместо свог народа. Смрт над њима више није имала никакво потраживање. Засновано на овоме, Павле изјављује следеће у 6,11: *Тако и ви сматрајте за себе да сће мртви греху а живи Боју у Исусу Христју.* Та реч „сматрајте“ овде је због смрти и васкрсења нашега Господа. Хришћани треба да сматрају да су, слично Исусу, умрли свему што је грешно, као и да на исти начин живе потпуно и само за Бога. Морамо овде да нагласимо да „умрли греху“ не значи да је сила смрти у нашем срцу мртва. Апостол не каже да је грех за нас мртав. Он каже да смо ми, који смо у Христу, умрли греху. Тако себе треба и даље да сматрамо, по вери.

Посвећење је обухваћено оправдањем

Посвећење је други део нашег откупљења у Христу. Христос је наша праведност и наше посвећење, како Павле каже у 1. Коринћанима 1,30. Себе треба да сматрамо мртвима греху тако да, када грех почне нешто да захтева, ми не слушамо. То је разлог за заповест у Римљанима 6,12–14. Павле почиње са речју „зато“. Другим речима, пошто је све што смо рекли

истинито, пошто смо погружени у Христа, и пошто смо сахранили старога човека и нови човек је васкрсао, још једину обавезу имамо према Христу, а не према греху. Све је ово истина. Не допустимо греху да влада. Морамо да докажемо да смо заиста они за које се сматрамо, односно да смо мртви греху.

Постоје два потражиоца према нашем животу, који непрестано траже нас саме и нашу послушност: Бог и сотона. Када верник приступи Христовом царству и у заједницу са њим, он треба да је потпуно посвећен Христу и себе треба да преда његовој служби. Овде се подразумева да, ако не допушта греху да влада његовим смртним телом, то значи да грех није присутан у његовом смртном телу. Погледајмо још једном у то велико обећање у Римљанима 6,14. Које је то божанско обећање? Грех неће владати. Шта је божанско провиђење? Нисмо под законом, нисмо ни под грехом, већ под благодаћу.

Хришћанска страна светости

У овим стиховима видимо људску страну хришћанске светости, наш однос према Исусу, као и нашу обавезу према њему. То се јасно види у три кључне мисли о светости у овим стиховима.

Прво, реч „сматрајмо“. Сматрати представља један став вере а не осећања. Ту се рачуна чињеницама. То је логична а не емотивна одлука. Када је Христос умро, ми смо умрли. Када је он васкрсао, и ми смо васкрсли. На исти начин, када чезнемо за светошћу, сматрамо да је наш живот у Христу, и стога смо и ми свети.

Друго, Павле каже да не допустимо да завлада грех. Приметимо овде глаголска времена у грчком оригиналу: императив и садашње време. То значи да постоји трајан став и трајна активност од стране верника. Због нашег заједништва

са Христом у његовој смрти, не треба да допустимо да грех превлада у нашем животу. То је наша лична одговорност. Христос је наш Господ, а грех није.

Треће, Павле каже да себе треба да предамо, да дамо себе. Насупрот томе он каже „нека грех не влада“. У позитивном смислу он каже „дајте себе, своја тела, на службу“. Ово је на грчком језику у прошлом глаголском времену. Догодило се једном за све јер је и он умро једном за све. Свакодневна, практична, употреба ових идеја откриће нам тајну како да будемо трајно и потпуно свети.

Немогуће је остати у греху

У Посланици Римљанима 6,15 Павле говори о новој примедби, а та је да благодат омогућава особи да греши. Због тога се апостол брине и указује нам на немогућност оправдања уз остајање у греху. Показао нам је нови принцип – принцип заједнице са Христом. Павле ће у наставку расправљати о његовој практичној сили, посебно у светлу те велике изјаве у стиху 14: „ви сте под благодаћу“. Већ смо рекли да је тај стих 14 преносни, односно да представља закључак претходно реченог и уводи у оно што тек следи. У стиху 15 стижемо до новог проблема. Павле пита: *Шта, онда?* Ово смо већ раније објаснили. Та реч „онда“ показује да се ради о новој примедби. „Хоћемо ли да останемо у греху?“ Остати у греху значи чинити грех. Павле овде пита: „Чинићемо грех?“ То је тражење дозволе за грех. Не можемо да дозволимо да се почини грех. Не можемо, у нашем уму да смишљамо грех који нам је допустив. Грех се никада не сме видети као нешто што Бог допушта или толерише. Шта значи бити „под законом“? Бити под законом значи да се понашамо у складу са законом који представља принцип заветовања нашим делима. То подразумева најмање три ствари: **Прво**, подразумева божанску заповест или неколико Божијих заповести које нам наређују

савршену послушност. **Друго**, то подразумева божанско обећање живота због наше савршене послушности. И **треће**, подразумева божанску претњу казном због неиспуњења макар само једног детаља савршене послушности.

Треба да смо захвални што смо под благодаћу а не под законом. А то, опет, подразумева две ствари: **Прво**, подразумева да је Бог благодаран, добродушан и да нас воли. **Под два**, показује нам Божију вољу да нам подари праведност и жељу да му будемо послушни.

Нова обавеза

У Римљанима 6,16–18 **Павле њовори о новим обавезама**. Благодат нам открива и снажи нас за нове обавезе. Праведности се треба потчинити. Можемо да бирамо господара, али онда када смо га одабрали, обавезујемо се да ћемо бити послушни. Воља верника се потчињава обрасцу или форми доктрине која произлази из тог обрасца. Послушност која долази из срца је живахна и врло сугестивна. Подсећа нас на благословеност и светост разлике између старог стања ствари и садашњег стања ствари. Долазимо до следећег: ослобођени смо од греха и постали смо слуге праведности. У једном тренутку смо били робови греху, а сада смо робови праведности.

У Римљанима 6,19.20 **Павле њовори о новим дужностима**. У прошлости смо падали под нечистоту греха, али сада се приклањамо правди гледајући на светост. Павле користи пример ропства због њиховог недостатка духовне зрелости и немогућности да виде све што је повезано са Христовом смрћу. Павле им једноставно само каже да сада имају новог господара.

А онда Павле њовори о новој илаици, о даровима, у Римљанима 6,21–23. Подсетио их је на њихову прошлост. Шта треба да очекују као зараду за прошле грехове? Треба да очекују смрт, духовну смрт, вечну смрт. У стиху 22 Павле

говори о њиховом садашњем стању. Променили су господара, и шта је сада резултат тога? оправдање и светост. Онда им Павле каже да је општи морални закон Божијег света да је плата за грех смрт, а да је бесплатни дар од Бога вечни живот кроз Исуса Христа нашег Господа. Немојмо заборавити да је овај библијски одломак апел хришћанима а не грешницима. Онима који су у заједници са Христом и одржавају је, апсолутно је немогуће оправдати чињење греха. Заједница са Христом и његова смрт значе престанак чињења греха. Заједница са њим и његовим животом значи добијање новог живота и нове силе.

Закључак

Шесто поглавље Посланице Римљанима је врло значајно за наше проучавање. Видели смо како изгледа људска страна светости. Апостол нас сада позива да увидимо и божанску страну светости, оно што је божански обезбеђено како би верник био свет. О томе ћемо и даље говорити у поглављу које следи. **Обећање** је да грех неће имати власт над тобом. То је велика потврда. То је Божија жеља и намера, његова божанска воља, да ћемо бити победници у свему. **Обезбеђени смо**, у том смислу, да више нисмо под законом, већ под благодаћу. Ако својевољно одлучим да дођем под благодат тако што сам се крстио и ушао у заједништво са Исусом, благодат ће несумњиво деловати у мени и кроз мене. Као када стојимо испред ватре, осећамо како топлота почиње да пролази кроз наше тело. **Наш йоложај** је у Христу Исусу нашем Господу, оправдање и посвећење су нам надобхват. Храброст, самоувереност, радост и прослављање – све нам то долази јер смо победници у имену нашег Господа Исуса Христа. Грех је немогуће оправдати. Учење да се човек оправдава заједништвом са Христом не охрабрује чињење греха, оно одвраћа од греха. Не допушта грех. Забрањује

и осуђује грех. Грех и Исус се међусобно искључују. Чињење греха и припадање Христу не може да опстане у истом свету. Ти и ја треба да смо веома задовољни тиме што верујемо да је Исус Христос одговор на питање греха, зато што је Он одговор на питање спасења. Ти си посвећен у Христу. У то верујући, пронађи свој мир.

Оправдање и закон

РИМЉАНИМА 7,1–13

Увод

Сада престајемо да говоримо о посвећеном човеку у односу на грех, и разматраћемо посвећеног човека у односу на закон. Приметимо овде неке од изјава које је аутор дао у претходном делу ове посланице. У Римљанима 3,19.20 Павле каже да ниједан човек не може да постане праведан по делима закона, јер закон само открива човекову неправедност. У 3,21 Павле каже да закон није део откривења о Божијој праведности или додељивања Божије праведности, осим као сведок тога процеса. У 3,27 Павле каже да закон не искључује и не може да искључи људско хвалисање. У 4,13 он каже да закон нема ништа са наследством које нам припада као Авраамовим потомцима. У 4,15 Павле каже да нам закон доноси гнев. У 4,14–20 он говори о томе да закон човека спутава.

Све ове изјаве су можда проблематичне и Јеврејима и нејеврејима ако не погледамо шире и свеобухватније питање Божијег закона. Због чега је дат закон? Пажљиво погледајмо шта Павле каже у овом седмом поглављу посланице. Он почиње са изјавом (стихови 1–6) да грех више неће владати над тобом ако ниси под законом већ под благодаћу. Друго, у 7,13 Павле показује да закон није грешан иако закон

омогућава греху да доминира. Онда у 7,14–25 показује да је тај закон потпуно немоћан да спасе човека од борбе против греха. Закон не може да оправда; једино што може јесте да укаже на човекову грешност. Читаво поглавље се бави том великом истином да закон не може да спасе човека од греха у њему.

ОПРАВДАНИ НИСУ ПОД ЗАКОНОМ

Пример брака 7,1–3

У грчком оригиналу прва реч у Посланици Римљанима 7,1 јесте „или“. Значи, ово поглавље представља наставак разговора који је раније већ вођен. Павле говори о чињеници да смо ослобођени од греха у 6,15–23, узео је ропство за пример. Даље наставља са истом темом у 7,1–3, сада користећи пример брака, и каже да смо слободни од греха. Овде је главна идеја да смрт ослобађа од правних обавеза. Исто то смо видели у шестом поглављу Посланице. Смрт особу ослобађа од било какве правне обавезе, чак и када се ради о браку. По смрти свог супруга, жена је правно слободна да се поново уда. То је Павлова илустрација и представља једноставну изјаву о закону. Све док је супруг жив, за супругу се сматра да је удата за њега и у обавези је да поштује његову вољу. Ако супруг умре, жена није више у браку са тим човеком и слободна је да се преуда за другог и да прихвати да поштује вољу свог новог мужа.

Примена овог закона на хришћански живот (7,4–6)

Погледајмо сада како апостол тумачи ову своју илустрацију. Супруга представља личност о којој ће Павле говорити касније у овом поглављу уз израз, „а ја“. Жена је унутрашња личност, или особа. Први муж је старија особа, баш како Римљанима 6,16 говори о старом господару. У Римљанима 5,12–21 говори о телесном човеку. Имамо овде старог господара, односно

необновљено ја. Све док је то обновљено ја живо, ми смо под његовим законом. Можда и не желимо да учинимо оно што тело жели да чинимо, али све док смо у заједништву са старим човеком, немамо други избор него да се потчинимо његовој вољи. Смрт тог првога супруга представља распеће тог старога човека са Христом. Стари човек је био сахрањен како би нови човек могао да васкрсне. Стари човек који је сахрањен са Христом је исти тај стари муж који је умро. Када наше тело умре (муж) по нашој вери у Исуса, онда смо ми (жена) ослобођени. Стога смо мртви закону тог супруга. Душа је ослобођена разапињањем тела, старога човека, и стога је умрла свом закону.

1. Заједништво са Христом

Наше тело од нас захтева неке ствари које нећемо да послушамо. Наш Спаситељ од нас тражи ствари које су нам драге да чинимо. Постоје три аспекта хришћанског живота које овде посматрамо и који заједно представљају читаво хришћанство. **Прво**, имамо заједништво са Христом. У тој заједници живети старим начином живота је немогуће. У Римљанима 6,3 се каже да не можемо више да живимо као што смо некада живели, јер сада смо уједињени са Христом. **Друго**, због те заједнице служити греху није могуће. То Павле каже у 6,16. Не могу више да слушам старога господара јер сам сада у заједништву са новим господаром. **Треће**, због тог новог заједништва са Исусом, старо заједништво са телесним више није могуће. У Римљанима 5,12–21 видимо две особе: старога човека и новога човека, Адама и Христа. У поглављу шест Посланице видимо два господара: старога човека и новога човека, телесну природу и Исуса.

2. Деловање за Христа

У седмом поглављу Посланице говоримо о два супруга. Нови супруг је Исус. Зар није онда стари супруг наше телесно?

Мртви смо закону тог старог супруга. Стари супруг је умро и сахрањен је, а Бог је васкрсао новог човека да живи новим животом. Зато имамо заједништво са Христом. Због тога доносимо плод за Христа. Све ове ствари – дела и заједништво са Исусом – имамо због доношења плодова Богу. Плодови су израз живота и може се рећи да представљају више нечији карактер него понашање.

3. Служба Христџу

Уједињен сам са Христом и њему доносим плодове. Исто тако га и служим. Служим га у новини духа (Римљанима 7,6). Ово је тачно оно што је Павле рекао у Римљанима 6,4 – да живимо новим животом. У оквиру исте теме налази се и осмо поглавље Посланице где се говори о плодносној служби Богу у новини духа и новом животу са њим.

Однос између закона и греха (7,7–13)

У Римљанима 7,7–13 Павле говори о правој природи закона и како се односи према греху. Апостол је већ говорио о томе да је неопходно да будемо мртви греху и мртви закону. Неко би могао да каже да таква изјава ставља у исту раван грех и закон.

Ако верник мора да прекине са послушношћу закону, истом одлучношћу којом је приступио да прекине са грехом, онда нешто мора да је зло, чак безвредно, у закону. Тако гласи ова примедба. Римљанима 7,7–25 даље наставља идеју дату у шестом стиху. Павле овде приказује слику некога ко је под законом, како би приказао зашто је смрт закона део радосне вести еванђеља. Али, то не значи да је закон једнак греху. Ако ћу се ја сјединити са Исусом, то значи да морам да се одвојим од закона, од старог супруга.

Има овде неколико ствари. У седмом стиху видимо да закон открива чињенице о греху. Каква је сврха закона? **Прво,**

Павле говори о овој примедби у Римљанима 7,7. Размишља о свом личном искуству пре него што је постао свестан своје моралне одговорности, и говори нам да није знао да је погрешно желети, све док закон није рекао *Не њжели (ћуђе)!* (Излазак / 2. Мојсијева 20,17).

Павлово искуство са законом

Кроз читав овај одломак видимо дубину и силину осећања што нам говори да искуства мора да су аутобиографске природе. Павле себи гледа у душу јер је као освешћени Јеврејин желео да буде праведан онако како је то закон захтевао. Говори о силини осећања, о трагичном осећању изгубљености које му је наметнуо закон. **Под један**, закон открива *чињеницу греха*. Погрешно је пожелети туђе, лагати, имати зле пориве, не волети Бога или Богу бити непослушан. Закон открива да постоји грех.

Под два, у Римљанима 7,8 закон открива *када се јавља грех*. Потребно је знати захтеве које има божански закон како бисмо препознали грех у човековој свести. Због закона постајемо свесни греха. Без закона човек је можда свестан злих дела, али треба му закон како би се открило присуство греха у природи. Било да је то писани Мојсијев закон или неписани закон који је откривен нејеврејском срцу, закон мора да постоји како би човек био свестан кршења тог закона.

Под три, у Римљанима 7,9 читамо да закон открива *силу греха*. Једино знамо да је Павле био одвојен од закона када је још био дете. Док је био дечачић, пре него што је заправо и спознао постојање закона, био је жив. Када је описивао злог тирског цара Језекиљ је говорио следеће: *Савршен беше на њушевима својим од дана кад се роди докле се не нађе безакоње на њеби* (Језекиљ 28,15).

Када се родио, Павле је био савршено света беба као и свака друга беба, и живео је у стању невиности. Али, онда је дошао

тај дан када је у његов живот ушао закон и рекао: *не ѿжели ѿуђе...* (Излазак / 2. Мојсијева 20,17). Закон и заповести су одувек постојали, али сада је то објављено лично Павлу. Он је схватио да је погрешно желети туђе. Било је то противно Божијој вољи и његовом закону, и тако је дошао грех у његов живот преко тела и осудио га на смрт. У потпуности је постао свестан силе греха у његовом животу. Закон је то описивао као грешно. Али, када је закон постао закон и за Павла, и њему је закон тада говорио да је то грешно. То је оно доба које у религији зовемо „доба одговорности“. Нико не зна када то доба настаје код других, али зна за себе. Павле се сетио дана када је закон постао значајан у његовом животу, и у томе је он умро. Био је жив, али је умро. Није га убио закон већ грех. Закон га је само учинио свесним греха кроз знање.

4. Последица греха

У Римљанима 7,10.11 закон нам открива која је **последица греха**. Исход је смрт. Последица греха у Павловом животу била је да је Павлов живот био смрт. У једанаестом стиху он каже да га је убио грех. Грешник мора да умре јер му није могуће да испуни закон. Увидимо овде три изјаве које Павле даје о себи у овом поглављу Посланице. Он каже да је било време када је био жив одвојено од закона. Али, онда је дошла заповест; грех је ушао у његов живот и он је умро. Павле је већ говорио о чињеници да је нови живот могућ кроз веру у Исуса. Павле описује оригинално стање детета, потом изобличено стање грешника, и онда обновљено стање грешника када је оправдан Божијом благодаћу.

5. Преварносћ греха

У 7,11 Павле каже да закон открива **преварносћ греха**. Знамо који су захтеви закона у односу на грех. Када се одважимо да испунимо те захтеве, убрзо схватимо да смо у безнадежној ситуацији и стању. Грех је преваран. Такав је од

самог почетка. Када су Адам и Ева јели са тог дрвета били су преварени. Ћаво се користи смицалицама. Он зна како да нас превари (2. Коринћанима 11,3.14). Павле каже да ми имамо знање о тим ћавољим смицалицама. Треба да се обучемо у пуни Божији оклоп, како бисмо могли да станемо на пут лукавствима и преварностима ћавола. Закон нам открива преварност греха. Када бисмо знали шта ће нам грех учинити пре него што се у грех упустимо, не бисмо се никада у то упуштали. То је сврха закона. Закон открива шта грех чини људима.

Присетимо се шта је грех учинио Давиду. До краја живота као и кроз оно што су његови синови починили морао је да се сећа свога греха у вези са Витсавејом и Уријом Хетејином. Сетимо се и шта је грех учинио Петру. Размислимо о томе шта је грех учинио израелском народу. Али, првенствено размислимо о томе шта је грех учинио Адаму. Одвојио га је од заједништва са Богом, избацио из рајског врта, тамо где ће морати да једе хлеб зачињен сопственим знојем са лица. Размислимо и шта је грех покушао да учини Исусу, и увидимо његову праву преварност. Грех обећава радост али не може да је да. Грех обећава успех али не може да га обезбеди. Грех обећава вредност али не може да је испуни. Једино што грех може да да јесте крст. Исус је отишао на крст како ти и ја не бисмо морали да одемо. Све што грех може да обећа је вечна ватра. Исус је трпео одвојеност од Бога како ти и ја не бисмо никада морали то да истрпимо.

6. Грешносӣ греха

Закон открива **грешносӣ греха** (Римљанима 7,12.13).

Добра страна закона

Закон је свет, закон је праведан и закон је добар. Свет је зато што нам открива Божију праведност и грешност греха.

Праведан је зато што осуђује грешника. Дobar је зато што има духовну сврху. Треба заиста да разумемо природу закона који је свет, праведан и добар. Понекад, када проучавамо Посланице Римљанима или Галатима, на искушењу смо да помислимо да закон није добар, да није свет или праведан. Закон је, међутим, израз законодавца. Ово је истина о било којем закону. Има много законодаваца данас који нису свети, и зато имамо толико лоших закона на свету. Треба да смо захвални што нам не суде баш ти законодавци. И треба да смо захвални за законе јер нам регулишу живот. Закон штити живот. Закон је направљен за човека, а не човек за закон.

Исто тако, треба да разумемо да закон не призива грех, само га мами да се покаже. Доводи грех на видело. Грех доноси смрт а не закон. То је одговор на питање: *Да ли је закон грех?* Наравно да закон није грех. Закон није грех и не доноси смрт, јер закон није ни аутор греха ни аутор смрти. Али, без закона не знамо шта је грех као што се без закона грех не приписује. Без закона, грех није претерано грешан. Без закона грех се види као слабост, као мања ствар у нашем животу, а не као моћна сила што заиста и јесте. Закон ме доводи до тога да мрзим грех зато што је у основи грех безбожност и није налик Богу. Од свих ствари које бисмо пожелели да будемо, ми бисмо желели да будемо као Бог.

Закон открива грех

Кључни израз у овом библијском тексту је израз „кроз закон“, или „овом заповешћу“ (Римљанима 7,7б; 8а; 11; 13б). Сврха закона је да открије грех. Показује човеку да су одређене ствари грешне и поучава га о дубини грешности. Поучава о ономе што је грешно или колико је то грешно. Сврха закона је да осуди грешника, и то чини тако што показује да нисмо способни да испунимо закон. Раније смо прочитали у Галатима 3,10 да сви они под законом су под клетвом.

Разлог за ту клетву је тај што нико не може да одржи закон. Намера закона је да грешника ограничи и усмери пробуђеног осуђеног грешника ка Христу. Закон нас умудрује на спасење (2. Тимотеју 3,15), и представља старатеља који нас приводи Исусу (Галатима 3,24). Закон нас доводи до самог краја, и на тај начин нам показује Исусову апсолутну неопходност.

Закључак

Срећан је онај који је дошао до тог краја себе, да је исцрпео све своје идеје, снаге и одлучност да се спасе својом послушношћу. Срећан је онај који признаје своју потпуну грешност и немоћ и који прихвата Христа као циљ закона и пут праведности.

Закон није лош, закон је свет. Закон нам омогућава да схватимо да пут човека није у његовој власти, како каже Јеремија (Јеремија 10,23). Није на човеку да усмерава своје стопе. Мора да одустане, мора да се покаје, мора да поверује у Исуса. Како нам се говори у Посланици Римљанима у шестом поглављу, морамо умрети са Христом. Тај мртви човек мора да се сахрани у крштењу тако да Бог може да васкрсне новог човека који ће ходати у новини живота. Нови човек може да воли закон али му се по закону неће судити. Он воли Исуса и судиће му се једино по Исусу.

То је вера. То је нада. То је утеха. То је мир који нам ова Посланица нуди. У следећем поглављу наше књиге говорићемо о неспособности закона да ослободи човека из неправедне борбе против самога себе, против Бога и Божијег закона. Дао вам Бог мир у испуњавању Христовог закона.

Немогућност тела

РИМЉАНИМА 7,14–25

Преглед и увод

И даље проучавамо седмо поглавље Посланице Римљанима где Павле говори о односу између оправдане и посвећене особе и закона. У овом поглављу ћемо видети шта телесно не може, у Римљанима 7,14–25. У Римљанима 3,20 Павле је показао да закон не може да нас оправда. А овде, у Римљанима 7,14–25 Павле ће нам показати да закон не може ни да нас посвети.

Свој аргумент у Римљанима 7,7–13 Павле заснива на ставу који се види у изразу „не заповест, већ грех посредством заповести“. У 7,14–25 Павле свој став заснива на изразу: „не ја, већ грех који борави у мени.“ Његово право ја, његов ум, прихвата и потврђује Божији закон чак и када борави у греху, а његово тело га одбацује.

Ко је тај јадан човек?

Када почнемо да читамо у 7,13 долазимо до она два позната питања. Прво је: да ли ови стихови, у којима Павле детаљно описује своју телесност, представљају његова стварна искуства? Одговор мора да је позитиван, или би нас Павле иначе варао. Али, оваква искуства нису својствена само Павлу. Он представља типичну особу за све оне који су у сличним

околностима. То су лично Павлова искуства. Друго питање је: Да ли ови стихови говоре о обновљеном или о необновљеном Павлу, који се обраћа обновљеним или необновљеним људима? Многи хришћански људи се разликују по питању тумачења овога одломка у односу на друго питање, па нећемо ни ми овде бити догмате.

Хајде да погледамо доказе за оба става у овом питању. Да ли се ради о обновљеној или необновљеној особи? У корист става да је реч о необновљеној особи, погледајмо стих 7,14 где Павле каже: закон је духован а ја сам телесан, продат греху. Ово не може да се каже за хришћанина, нарочито после изјаве дате у Римљанима 6,14 где се каже да *грех над нама нема власи јер нисмо ѿод законом, већ ѿод бла҃годању*.

У корист става да Павле говори о обновљеној особи, погледајмо 7,22 где се каже да Павле ужива у Божијем закону, за шта многи сматрају да не може да буде истинита изјава особе која није обновљена, која се није обратила. Међутим, у Исаји 58,2 и у каснијем делу Римљана 7 многи други опет виде доказе који то потврђују. У читању овога одломка не треба да заборавимо да описује човека који се труди да буде добар и свет својим сопственим напорима, али је сваки пут поражен силом греха који је у њему. Искуства која су овде представљена свакако нису искуства хришћанског живота *какав треба да буде*. У Римљанима 6,17.18 читамо да смо ослобођени од ропства греху како бисмо постали робови праведности. У Римљанима 7,6 речено нам је да треба да живимо у новини Духа а не у старини написаног закона. У Римљанима 8,1 читаћемо да нема више осуде за оне који су у Христу Исусу, јер нас је закон Духа живота у Христу ослободио од закона греха и смрти.

Највише расправа усмерава се на то да ли се овде ради о обновљеном или о необновљеном човеку. Али, размотримо

и један други поглед. Сетите се да је питање на које овај одломак одговара постављено у 7,7 и у 7,13. Одломак не расправља о томе да ли постоји двострука природа особе која се бори. Питање гласи: *Да ли је закон њех?* као и *Да ли је оно што је добро (закон) за мене њстало смрт?* Моје мишљење је једноставно. Овај одломак описује човека који се искрено труди да буде свет својим напорима а према закону, а не према благодати. Тако да нас овај одломак поучава о томе да је закон без силе на спасење човека, као и без силе на човеково посвећење. У том смислу, овај одломак не говори у целини о обновљеној или необновљеној особи, већ је по том питању још специфичнији.

Када се трудимо да правилно протумачимо овај текст не смемо да заборавимо ни на Римљанима 7,1. Павле пише људима који су зналци закона. У стиховима 7–13 он поставља питања о закону. То нам говори да су Јевреји свесни да су под Мојсијевим законом. Они вреднују његову духовност, али нису у стању да испуне његове захтеве. Ради се, дакле, о слици Јеврејина који је *њод* законом и који покушава да нађе спасење *њо* закону, а то није у стању да учини. Стихови описују искуства необраћене особе, Јеврејина, који је у потпуности окренут закону, и ревно покушава да досегне праведност својим сопственим делима закона. Један аутор, у својој књизи каже следеће: „Ово је практична илустрација и показано је да се тело не може оправдати делима закона.“

Пре него што погледамо у Римљанима 7,14–25 размислимо о томе шта је кључ за разумевање читавог одломка. „Ја“, као особа у првом лицу, појављује се тридесетак пута а Свети Дух се уопште не спомиње. То говори о томе да „ја“ није у стању нешто да учини и показује да се то не може учинити у сопственој снази. Постоји велика разлика између овог одломка и каснијих стихова у Римљанима 8. У Римљанима 8

о Светом Духу ће се говорити најмање двадесет пута, а овде у седмом поглављу ниједном. А у седмом поглављу о закону се говори барем двадесет пута, док у осмом само три или четири пута.

Три Павлове исповести

Главна поента наше дискусије која почиње са стихом 13 није осуђивање закона већ немогућност закона да ми помогне у свакодневним борбама. Сукоб не лежи у двама природама верника. Говори о утицају закона на срце особе и тако показује духовност закона. Годет у свом коментару са правом каже да овај одломак звучи као погребна тугованка, као најтужније погребно слово које је икада произашло из људског срца. Верујемо у то. Ово је најгора вест у Светом писму. Када овај одломак проучавамо у целини видимо да има три дела, или још боље, три исповести. Свака исповест има три сегмента: изјава, доказ и закључак.

Овај одломак почиње са стихом 7,14 у којем Павле почиње своју прву исповест, али позадина почиње у Римљанима 7,13 где је дата изјава која води до прве исповести. Како би то показао Павле говори о свом личном искуству под законом. Он овде говори о времену у прошлости у којем је живео под законом како би потврдио да закон показује да је грех изузетно грешан. Он ту указује на чињеницу да га је закон убио и да је био немоћан да га врати у живот или да му да живот.

Прва исповест: Нисам духован (7,14–17)

Ово је прилично детаљно читање и са свим тим „ја“ и „шта хоћу а не могу, и шта чиним а не желим да чиним“, понекад зна и да збуну. Зато је боље ако ову исповест поделимо на три дела:

Прво, у 7,14 Павле нешто изјављује – да је закон духован, а да он није. Закон је духован, а Павле је телесан. Све што

се касније изјављује је у глаголском садашњем времену што значи да се тема не мења. Али, све то је потребно јер Павле сада говори о карактеру закона, а не о његовој функцији. Карактер закона мора да остане непромењен. Павле о закону говори у садашњем времену, као да он још увек постоји. Није рекао да је закон био (у прошлом времену) духован зато што закон и даље постоји. Док Павле ово пише закон је (у садашњем времену) духован. Садашње време глагола не треба да схватимо као израз садашњег личног искуства, већ као искуства под законом. У српском језику то се зове приповедачки презент, где се говори о прошлости као да је садашњост из неког разлога. Одређени разлог који овде постоји јесте расправа о карактеру закона. Закон је духован. Док је Павле живео под законом није био духован. Био је телесан. Доказ за ту изјаву видимо у 7,15.16. Доказ је да он није могао да објасни зашто је чинио оно што је чинио. Оно што жели да чини, не чини. Чинио је управо оно што је мрзео. Безбожни и необновљени незнабожац користио је ове речи да исповеди да је чинио нешто за шта је знао да је погрешно, али је то његово деловање проистекло из тога што је волео оно што је зло. Када је Павле исповедио то зло, није то учинио зато што је волео зло. Заправо, он је зло мрзео. Мрзео је шта му зло чини. Мрзео је то што је зло чинило у њему. Доказ да је Павле био телесан није у тој његовој унутрашњој борби. Могао је да жели да чини добро, али није могао да учини то добро које је желео.

Занимљиво је да је Павле у Филипљанима 2,12.13 рекао да је Бог у њима чинио да желе и делају у складу са његовим добрим намерама. Када Бог делује у некоме ко је спасен по благодати, он га нагони не само да пожели да чини што је добро, већ и да учини то што Бог жели да учини. Особа која се спомиње у Римљанима 7 може да пожели да чини добро

по цео дан. Али, онда дође грех и он мора да чини оно што грех каже да чини, тада не може да чини оно што је пожелело да учини. Павле је био свестан Јеврејин, духовно је сагледавао закон и видео све што је било у њему добро, желео је да чини добро, али у себи је налазио нешто сасвим супротно од тога.

Друго, у 17-ом стиху Павле не покушава да себе оправда од кривице. Чак се ни не труди да објасни зашто је пао. Ту показује колико је јадан. У себи је пронашао тиранина који га тера да чини против себе. Увек ћемо овако проћи ако покушавамо да задовољимо и Бога и себе тако што ћемо држати закон. Потребна нам је вера у замену, а то је Христос.

Друга исповест: У мени пребива грех (7,18–20)

Друга Павлова исповест налази се у 7,18–20. Ова исповест је у вези са чињеницом да је он био недуховна особа. Када је закон пробудио грех, онда је грех довео до те недуховности. Ово је исто оно што је Павле и раније рекао, али сада даје више детаља.

Прво, ирмемимо изјаву „у мени“ у 18-ом стиху. Он каже „у мени“ односно „у мом телу“ добро не живи. Ова изјава је паралелна изјави „нисам духован“ односно „ја сам телесан“. Али, са овим „у мени“ – задире у детаље. Прави се разлика између „ја“ и „у телу“. У мени, то јест у мом телу, нема ничег доброг. Ово сигурно није слика хришћанина у коме борави Свети Дух.

Друго, у стиховима 18 и 19 **налази се доказ** који следи после стиха 15. Воља да се чини добро постоји и блиска нам је, али не проналазимо снагу да учинимо добро. Павле није рекао да чини оно што не жели да чини. Рекао је да оно добро које хоће да учини, не може да учини. Павлу се чини немогућим да учини добро које жели да учини. То је због телесности. То је због греха. То је зато што стари човек и даље живи. Он је једино у заједништву са самим собом и као такав

је лак плен за ђавола који је много јачи. Да бисмо победили треба да се сјединимо са Исусом.

Треће, у 7,20 **видимо закључак** који се наставља на седамнаести стих. Приметимо израз ... *їрех који је у мени...* Грех није дошао у његов живот као неки непозвани провалник. Дошао је на тај положај као газда, као господар. Овде се Павле не оправдава, већ описује своју жалосну свезаност и беду. Каже: ... *нисам їо више ја који їо чиним, већ їо чини їрех у мени...* У суштини, он овде каже: „грех ме држи у ропству“. Сви смо ми били у тој ситуацији. Знамо који је то осећај. Сећамо се тог осећаја када смо чинили нешто погрешно, а у себи смо осећали да је то лоше и говорили у себи „нећу то да урадим, не смем то да урадим, не могу то да урадим“. А онда, следеће што се питамо јесте: Зашто сам то учинио? И када нас неко упита: „Зашто си то учинио?“ ми кажемо: „стварно не могу то да објасним. Нисам ни хтео то да учиним, чак сам обећао себи да то нећу учинити. Али, био сам сасвим немоћан“. Разлог за ту немоћ јесте што нисам био у заједништву са Исусом.

Трећа исповест: Ја сам јадан човек (7,21–25)

Нема тужнијих речи у читавом Светом писму осим ове кратке исповести: *Хвала Боју – кроз Исуса Христїа нашеї Госїода*. Те речи су ужасне, и стање у ком се човек налази је безизлазно, ужасно. Јадан ли сам ја човек, ко ће ме од овога избавити? Да Павле није сазнао о Исусу на путу за Дамаск, не би имао одговор на то питање. Приметимо његову изјаву у стиху 21: *Када желим да чиним добро...* Павле је увек желео да чини добро. Он каже: *Када желим да учиним добро, у мени је зло*. Павле је увек био свестан моралне контрадикторности и сукоба у себи самом. Павле је желео да чини добро, али увек присутно зло га је нагонило и владало над њим. Доказ за то видимо у 7,22,23, стиховима који су паралелни са стиховима 15 и 18.

Морамо овде пажљиво да објаснимо да унутрашњи човек није исто што и нови човек. Човечији ум никако не може да се навикне на обновљену природу. Нетелесни део човека суочава се са телесним. Човеков ум треба да се обнови, као што Павле каже у Римљанима 12,2 и у Посланици Ефесцима 2,13. У одломку 7,22.23 видимо укључена четири закона. Ту је **Божији закон**, тај морални закон који је или записан у Мојсијевом закону или у човечијем срцу. Онда имамо **закон греха** који влада човеком још од рајског врта. Имамо и **закон ума**, ту моралну осетљивост која постоји код човека. А онда имамо и **закон удова тела** који представља пожуду и води ка пропасти.

Четврто, у овом одломку (7,24.25) долазимо до закључка. Павле каже да је јадан човек. Њему треба ослобођење. Он овде не користи реч „кривица“. Раније је то већ рекао. Али, та реч „јадан“ описује човека који је на сваки начин покушао да нешто учини, али је у томе пропао и више нема других могућности. Испорпљен је. Претучен. Нема више снаге. Не може да се покрене. Овде се не говори о његовој кривици. Овде није реч о осуди. Сила зла која је у нама не може да се победи само људском снагом, без друге помоћи. Човек је то покушао сам и није у томе успео. Када се ради о његовом уму, он служи Божијем закону, али када се ради о телесном, он служи закону греха. Из тог разлога телесно не може да се промени или побољша законом. Једино може да се разоткрије, осуди и регулише. Једино Створитељ може да промени тело, и та промена долази помоћу вере у благодати Христовог крста.

Ове речи закључују читав одломак текста и представљају његово мишљење о ситуацији о којој говори. „Јадан сам, изгубљен, без наде, грешан и без силе да то променим“. Овакав опис не може да говори о човеку који је обновљен

и који служи Бога по благодати. Да кажемо да се ово односи на Павла као на хришћанина, било би исто као и рећи да је Божија благодат немоћна и да је Бог немоћан против закона греха.

Опис човека у Римљанима 6 – 7

Погледајмо сада ова два човека који су описани у шестом и седмом поглављу, како бисмо утврдили да се ту ради о две особе. Прво, имамо човека у Римљанима 6,1–7,6. За овога човека се каже у 6,1 да је мртав греху. У 6,4 се каже да хода у новини живота. У 6,6 се каже да старог човека треба разапети. У 6,12 грех не влада над њим. У 6,14 он није под законом већ је под благодаћу. У 6,18 он је слуга праведности. У 6,22 у првом делу стиха, он је слободан од греха. У каснијем делу стиха 6,22 рађа плод посвећености. У 6,23 добија вечни живот. У Римљанима 7,1–6 тај човек је ослобођен од закона. Он је мртав греху и хода у новини живота. Стари човек је разапет, грех више не влада. Он је сада под благодаћу и слуга је праведности. Слободан је од греха, даје плод, и прима вечни живот. Слободан је од закона.

Са друге стране, видимо човека о коме се говори у Римљанима 7,14–25. Овај човек је према 7,14 телесан. Предат је греху у 7,15. Није у стању да изврши своје добре намере у 7,15.18.19. Према 7,17–20 у њему је грех. Он је роб греху према 7,23. Описан је као пропао, јадан, исцрпљен човек у 7,24а и мртав и усамљен у 7,24б. Није могуће да се ради о истој особи. Један од њих је спасен благодаћу. Други човек покушава да се спасе законом.

Закључак

Апостол Павле овде открива две велике истине о човеку. **Прва** је да ми у себи, одвојено од благодати, немамо ништа што је добро. **Друга** је да закон не може да нас спасе од наше

зле природе. Не може да промени наш положај. Не може да промени нашу силу. Павле је овде дао две негативне изјаве о закону. **Прва, у Римљанима 3,20** јесте да се тело не може оправдати законом. Нико не може да се ослободи од Божијих оптужби тиме што је грешник по закону. Јадан је због тог закона. **Друга** изјава је да закон не може да посвети особу. Не може да ме очисти од греха, и не може да ме одвоји од греха. Изузетно добра вест је та да вера може да учини обе ове ствари. Бог може да ме очисти од греха гледајући на моју веру. Бог може да ме одвоји од овог грешног света гледајући на моју веру. Зато Павле изјављује следеће у Римљанима 8,1.2:

И зајџо сада нема никакве осуде за оне који су у Исусу Христџу. Јер закон Духа који оживљава у Исусу Христџу, ослободио ње је од закона греха и смртии.

У следећем поглављу говорићемо о Божијој великој сили која не само што нас спасава, већ нас и посвећује. Останимо у нашем спасењу. Останимо у нашем посвећењу. Останимо у нашој вери, и док то чинимо, открићемо различите врсте мира у вери у Исуса.

Светост је могућа

РИМЉАНИМА 8,1–11

Преглед и увод

Стигли смо, коначно, до осмог поглавља Посланице Римљанима. Сетите се да смо на самом почетку ове студије рекли да је Посланица Римљанима веома значајан део Светога писма. Ако је то истина, онда је осмо поглавље најзначајније поглавље. У овом поглављу апостол Павле на најлепши могући начин говори о дивној Божијој благодати. Један од коментатора је рекао: „...у овом ненадмашном поглављу спајају се неколико токова кристално чисте реке живота, која извире из Божијег трона и од Јагњета, и који теку док се не улију у океан бљештаве вечности.“ Ово је потпуно тачно.

У поглављима од три до пет Посланице говорили смо о теми оправдања, а у поглављима шест и седам о теми посвећења. У осмом поглављу говори се о томе да је заједништво са Христом њихов основ и извор. Поглавља шест и седам, углавном кроз контраст, говоре о снази тог заједништва са Христом на посвећењу. Шесто поглавље указује да је заједништво са Христом неспојиво са заједништвом са грехом и да га искључује. Немогуће је и замислити да се сједињујемо са грехом – зато што имамо заједништво са

Христом. У седмом поглављу видимо да то заједништво са Христом значи да немамо заједништво са законом.

Упоредимо сада пето и осмо поглавље у неколико тачака. У петом поглављу се говори о трајности праведности кроз веру. Односно, праведност ће трајати до самог краја. У осмом поглављу видимо како праведност наставља да делује од тренутка када започиње па до самог краја. Пето поглавље гледа унапред и каже да ће праведност трајати. Осмо поглавље то разматра део по део и закључује да се праведност наставља још даље. Пето поглавље говори о основама и пружа доказе о мојој праведности у завршеном Христовом делу на крсту. Осмо поглавље говори о животу праведности у сили мог заједништва са Светим Духом. Пето поглавље говори о верниковом односу према Богу, док осмо поглавље говори о верниковом односу према греху, свету, телесности, ђаволу, као и о односу према Богу.

Преглед осмога поглавља

Осмо поглавље се састоји од четири целине. У првој, у стиховима 8,1–11, говори се о ослобођењу од силе телесности кроз силу Светога Духа. Светост је главна мисао читавог осмог поглавља Посланице Римљанима, а стихови од 1–11 говоре о **могућности** да се буде свет. У стиховима 8,12–17 Павле говори о пуном остварењу нашег посинаштва у сили истог тог Светога Духа, и овде се говори о **привилегији светости**. Светост је могућа, и са собом доноси одређене привилегије. У стиховима 8,18–30 Павле наглашава да чак ни патње не утичу на наш положај, и то због силе Светога Духа. Овде се говори о **подстицајима на дуготрпљење и светост**. Светост је могуће досећи, што представља велико преимућство, и исходи због одређених подстицаја. У стиховима 8,31–39 у закључном делу осмог поглавља, Павле говори да упркос свему, или упркос било чему, побеђујемо кроз Исуса нашега

Господа. Говори се о **тријумфу кроз светост**. Приметимо да осмо поглавље почиње изјавом да више **нема осуде** и да завршава изјавом да више **нема одвајања**, док од почетка до краја говори о томе да више **нема њораз**. Павлово учење о Божијој сили у нашем животу достиже врхунац у осмом поглављу.

Могућност светости

У овом поглављу наше књиге разматрамо могућност светости. Светост је могућа због Христове цркве, и могућа је у сили Светога Духа. У стиховима 8,1–4 Павле говори о присутности Божијег Светога Духа у нашем животу. У неким преводима овде се говори о „грешној природи“ али ја верујем да је боље рећи „телесности“, јер лепше представља Павлово учење на ову тему. Током читавог поглавља видимо контраст између телесности и Духа.

Приметимо шта Павле каже у стиховима 8,1–4. „Стога“ се односи на то да смо сада под промењеним околностима јер смо спасени, а не изгубљени, и под промењеним временима јер нисмо више под законом већ под Духом. *Сада* је у садашњем времену, и ми смо *без осуде*. У петом поглављу Павле говори о праштању у прошлости које ће нам у будућности помоћи да се спасемо осуде, а овде сада говори о садашњости. Управо сада, због промењених околности и времена, нема више осуде. У грчком тексту Новог завета ово је доста изражено у смислу да нема више никакве осуде. Нема судијске пресуде и нема издржавања „казне“. Нема никакве осуде за оне који су у Христу Исусу. Нема осуде за оне који су дошли Исусу у вери, као што читамо у Римљанима 3,21–5,21 као ни за оне који остају у Христу као што читамо у Римљанима 6,1–7,6. За оне који су Христа прихватили вером, који су се крстили у Исуса, нема више никакве осуде. Ово је величанствена чињеница.

У Римљанима 8,2 имамо савршено објашњење зашто је тако. Каже се да више нема осуде за оне који су у Христу? Зашто? *Јер закон Духа који оживљава у Исусу Христу, ослободио је од закона греха и смрти.*

Овај стих пружа доказ за први стих као и објашњење, и даје одговор за Римљанима 7,24. Присетимо се шта је Павле упитао у 7,24: *Ја сам несрећан човек! Ко ће ме избавити из овој смртној њели?*

У Римљанима 8,2 се каже да Свети Дух ослобађа. То је основ за нашу слободу у контрасту према седмом поглављу. Када уђемо у заједништво са Христом, добијамо нову снагу, владавину Светога Духа, која даје живот и тиме контролише телесно и зло које је у нама.

Видимо овде два супротстављена закона: закон духа живота у Христу Исусу и закон греха и смрти. Један закон побеђује други. Грех и смрт говоре о извору и дубини наше осуде. А са друге стране, и Христос и Свети Дух нас ослобађају. Волим ову изјаву, да ме закон Духа живота у Христу Исусу ослобађа од закона греха и смрти. То је савршено објашњење.

А онда имамо и божански разлог. Бог је постао разлог нашег спасења тиме што је послао Христа. А Христос је постао узрок за нашу оправданост кроз свршено дело на крсту. Приметимо дивну пуноћу овог стиха. Христово божанско порекло говори о томе да је Бог послао свога Сина. Отелотворење (рођење Христово у телу) говори о томе да је Христос дошао у обличју грешне телесности. Господова смрт је уједно и умилостивљење и плаћање за наше грехове и ослобођење од њихове силе. Не само што је грех решен путем опроштења, већ је ту и осећај силе. Ослобађање од осуде због греха, преко Христовог крста, блиско је повезано са оним што Павле поучава у Римљанима у шестом поглављу, где се каже да смо сахрањени са Христом и да смо васкрснути

са Христом и да живимо са Христом. Ово је допуна учењу у Римљанима 3,21–26 где смо увидели да нисмо ми ти који су разлог, нити смо ми ти који су платили цену овога спасења. То је Исус – он је и разлог и узрок спасења.

Сврха светости

У Римљанима 8,4 говори се о практичној сврси спасења и светости од Бога. Одговор на питање „зашто“ јесте да бисмо били ослобођени од закона греха и смрти. Закон греха и смрти није Мојсијев закон. Мојсијев закон није имао силу да нас ослободи од закона који каже: „Када починиш грех умрећеш.“ Праведни захтеви закона су испуњени у онима који ходају, живе и делују у складу са Светим Духом, а не због тога што су нешто учинили сами. Закон не може да ослободи човека од закона греха и смрти зато што човек не може да испуни закон својим делима. Еванђеље успева да ослободи човека од греха и смрти због Божије способности да нам да благодат засновану на Исусу. И тако, видимо овде објашњење и излагање апостолових теза, односно, видимо да је сврха закона сада испуњена. У Римљанима 3,19; 5,20 и 7,13 видимо да закон захтева савршенство, а опет тај исти закон није у стању да оснажи човека да испуни оно што закон захтева. И зато имамо сада нови закон, нови принцип, дух живота у Исусу Христу.

Приметимо значај ова четири стиха. У њима је закључак поглавља пет до осам, и они говоре, укратко али врло садржајно, о тајнама хришћанске светости. Римљанима 8,1 говори о Римљанима 5 и даје закључак. Осуда грешника је у Христу уклоњена у потпуности. Римљанима 8,2 говори о Римљанима 6. Осуда грехова наше душе престаје због нашег заједништва са Христом. Римљанима 8,3 говори о Римљанима 7. Сасвим је јасно да закон не може да доведе до праведности, и Христова смрт је неопходна како би нас ослободила те неравноправне

борбе да будемо праведни под законом. Римљанима 8,4 даје закључак о Римљанима 8. Светост је могућа и достиже се силом Божијег Светога Духа. Ова четири стиха нам омогућавају да дођемо до тачке где можемо да погледамо на два велика принципа која се боре да руководе нашим животом: тело и дух. Сазнаћемо о могућности, привилегији и сили која може да уклони владавину греха у нашем животу, када предамо сву контролу Божијем Духу.

Разлике између тела и духа

У Римљанима 8,5–11 Павле говори о разликама између тела и духа. У стиховима од 5–8 Павле каже да се ослободно грешне природе. Постоје два принципа која се боре да владају мојим животом: тело и дух. У петом стиху Павле каже да они контролишу мој ум. Он каже да, ако сам под владавином тела, онда мој ум мисли о мојим телесним жељама. Али, ако сам под владавином Духа, онда се мој ум бави духовним жељама. Ове две склоности су онда телесна склоност и духовна склоност. Постоје два духа, постоје две склоности, ради се о две ствари. Ако сам усмерен ка телесности, ако се бавим световним стварима и оним што ће задовољити моје земаљске жеље, тада је крај у смрти. Али, ако је мој ум усмерен ка Божијем Духу и духовним стварима о којима говори Исус, онда то исходи једним мирним животом. За мој живот се боре два духа, два принципа и две силе: сила телесности и сила Божијег Духа.

У седмом стиху Павле описује грешни ум на трагичан али веома леп начин. Он каже да је грешни ум непријатељски настројен према Богу, *не њошчињава* се Божијем закону, *не може* да се потчини Божијем закону, и *не може* да задовољи Бога. Тако да, ако живим у складу са својим грешним умом, својим телесним умом и жељама, онда живим у непријатељству према Богу. Не потчињавам се Божијем закону.

Живи у Духу

У Римљанима 8,9–11 Павле каже да сам слободан да победим телесно. У смислу васкрсења тела, Божији Дух борави у нама. Павле то каже три пута у стиховима од 9–11. Божији Дух борави у нама и резултат тога је, према деветом стиху, да припадамо Христу. Ја припадам Исусу, и доказ је да је Он послао свог Светога Духа да борави у мени. Ако се једноставно предам Исусу и Духу, онда ће он владати мноме. Божији Дух борави у мени, и стога наш дух живи иако наша тела умиру. То је оно што Павле каже у десетом стиху. Јасно ми је да ово тело у којем мој дух живи умире и полако се разлаже, али у мени Божији Дух ствара живот и обнавља га. Неко ће моје тело узети једног дана и ставити га под земљу, или га спалити и расејати пепео. Једнога дана ће се моје тело вратити у прах, али онај део мене који је откупљен Исусовом крвљу и даље ће живети пред Божијим троном.

У 11-том стиху видимо занимљиву изјаву. Како у нама борави Дух, једнога дана ће се у наша тела вратити живот. Прочитајмо Павлове речи у овом стиху још једном. Овај стих нас враћа све до рајског врта у Едему. Када је Бог одлучио да је било време да створи своје ремек дело створења на овом свету, дохватио је мало земље и од те земље створио је човека по свом лику. Онда је у тог човека удахнуо живот, и у том часу је човек постао жива душа. Не знамо каква је била природа Адамовог тела, али све док је он био у контакту са дрветом живота то тело је било онакво како је било створено, по Божијем лику. Он би тамо живео вечно млад и вечно обновљен дрветом живота са којег је јео плодове.

Али, ми знамо шта се догодило. Адам и Ева су погледали на дрво знања о добру и злу, јели су његов плод, и почели су да умиру. Бог је рекао Адаму следеће:

Али с дрвета од знања добра и зла, с њега не једи; јер у који дан окусиш с њега, умрећеш (Постање / 1. Мојсијева 2,17).

Према јеврејском језику Бог је рекао следеће: „У дан када будеш јео са њега, умираћеш и умрећеш.“ Била је то и чињеница стања и процеса у којем се Адам налазио зато што је јео плод тог дрвета. Умро је, и када се то догодило, Адам је на свет донео идеју умирања. Од Адама надаље непрестано имамо смрт. Зато што смо се сви ми родили у свету у којем се смрти не може избећи. Зато што је Адам згрешио, на свет је дошла телесна смрт.

Речено нам је, почевши у Римљанима 3,21 па до Римљанима 5,12–21 да је Исус поништио то што је Адам донео на свет. Ово поништење односи се само на наш дух и ту је због Исусове смрти. Исто тако се поништава када умиремо са Исусом у чину крштења. Исус је васкрснут у живот, и ми смо исто тако васкрснути у нови живот после крштења. Наш дух живи, али тело је и даље мртво и распада се због Адамовог греха. Али сада, због велике силе надахнућа, Павле гледа у будућност, на време када ће Исус поново доћи и када ће се наша тела издићи из праха. Божија огромна сила придићи ће тела која су умрла и погребена свих ових година и векова, миленијума. Он ће их придићи да постану вечна и нераспадљива, и у њих ће поново удахнути дух живота. Не само да ће то бити живе душе, већ душе које живе у телу. Какво ће то тело бити? Павле каже у 1. Коринћанима 15,35.36а да је ово питање које не треба да постављамо јер је неозбиљно. Али, ово знамо о телу: биће духовно, вечно и неварљиво. Можда је боље рећи да ће бити као што је било Исусово тело. То је та велика шанса светости, јер не само што сам промењен духовно у његово обличје, већ ће и моје тело бити васкрснуто да буде као његово прослављено тело.

Други писци Светога писма говоре о томе у нешто више детаља. У Филиплџанима 3,20 читамо да смо грађани неба па наш Спаситељ долази одатле. Када тај Спаситељ дође, промениће ово тело пуно понижења тако да постане као његово прослављено тело. Биће то славан дан.

Закључак

Ово поглавље наше књиге закључујемо читањем у 1. Јовановој 3,1.2:

Видиће какву нам је велику љубав њружио Оџац, да се деца Божија назовемо, и њо јесмо. Затио нас свети не њознаје, затио шито њеџа није њознавао. Вољени, сад смо Божија деца, и још се није њоказало шита ћемо биџи. Знамо да ћемо, кад се он њокаже, биџи као и он, јер ћемо џа видеџи онако као шито он јесте.

Ово је дивно обећање! Када Исус дође, ово спасење које је сада отпочело у духу, биће остварено и у мом телу. Моје тело ће бити као Његово. То не значи да ће изгледати исто, већ исто у смислу квалитета. Имаћу тело као оно које Исус има сада. Не знам какво је то тело тачно, али и ово што знам мени је довољно.

Јован продужава у стиху три:

И свако који ову наду има у њеџа, себе њрочишћава, баш као шито је и он чистџ.

1. Јованова 3,3

Зашто је светост могућа? На крају свега реченог, могућа је зато што сам као Исус. У духовном смислу сам сада као Исус. Живећу за Христа. Живот је у Христу. Али једнога дана, бићу баш као Исус, у телу, и то ће бити дан који се неће завршити, неће му претходити јуче, нити ће следити сутра, садашњост ће бити заувек.

Светост је могућа зато што сам ја као Господ Исус Христос. Духовно сам као он у садашњости, телесно ћу бити као Он касније. Павле ће даље говорити о томе у наставку осмог поглавља Римљанима. То је Павлов стил. Прво нешто уведе у расправу, и онда о томе касније нешто више говори. Говориће о мом васкрелом телу и о духовном животу са Исусом. Говориће о томе како сам сада победник и како ћу бити победник и у вечности. У следећем поглављу ове књиге говорићемо о привилегијама, о преимућствима које нам овај степен светости доноси са собом. Дао вам Бог велики мир у вашој вери у Исуса.

Привилегија светости

РИМЉАНИМА 8,12–17

Преглед и увод

Ово поглавље треба да започнемо прегледом већ пређеног материјала. Ако се приликом проучавања не сналазимо у томе где смо, онда нам одређене теме неће деловати смислено. Зато ћемо неко време овде провести у прегледању порука од почетка и онога како је Павле даље надограђивао свој случај.

У Римљанима 1,16.17 Павле каже да се не стиђи еванђеља, и то је главна теза ове посланице. Он говори о чињеници да је Божије еванђеље сила на спасење и да објављује Божију праведност. Потом одмах говори о неправедном човековом карактеру. Он каже да ништа што човек поседује, зна или може да учини, не ослобађа од стања неправедности. Обичним речима Павле каже да све човекове филозофије само придодају његовој осуди. Павле даље говори о томе да наша религијска пракса и обреди даље придодају осуди јер тиме људи крше систем закона на којима је религија заснована. Закључује тиме да су сви људи под грехом и да се сами не могу ослободити од греха, ни својим напорима, нити религијом или моралом.

Онда, почевши у Римљанима 3,21 Павле говори о томе шта је Бог учинио. Он каже да је Бог донео праведност у свет кроз

Христову смрт: то је праведност која је одвојена од закона, то је праведност која долази кроз веровање у Христа, то је праведност која се не може досегнути никаквим доприносом човека, већ је то праведност која је узрокована и плаћена распећем Христа на крсту. Ово искључује свако хвалисање законом, религијским обичајима, моралношћу, образовањем или било чим другим што човек сматра да је његово.

Павле даље говори о Аврааму у Старом завету и о његовим искуствима и закључује да је то начин на који је Бог одувек желео да буде са човеком. Авраам је био оправдан вером у Божију изговорену реч, следио је Божија обећања и себе је предао Богу. Због ствари које је учинио по својој вери, био је оправдан. У петом поглављу посланице Павле говори о тој оправданости која нам је заједничка са Авраамом. Њено трајање је обезбеђено Христовом смрћу и тиме што је донела крст у наше животе. Њоме смо у души добили мир, утеху и живот.

Павле је, у петом поглављу посланице, показао да је све на свету проклето због Адама и да је све на свету откупљено због Исуса. Ово је, свакако, довело до примедби неких људи. Павле је, говорећи о доктрини посвећења, одговорио на све примедбе које би човек могао да има. Не охрабрује грех када се човек овако доведе до праведности вером. У ствари, Павле каже да наша смрт са Христом, наше погребене са Христом, наше васкрсење са Христом и наш свакодневни ход са Христом указују да је обнављање заједништва са грехом потпуно неспојиво са Божијом благодаћу.

У шестом поглављу Павле каже да овакав начин спасавања човека вером не допушта грех. Не даје човеку слободу да допусти грех или да учини грех. Он каже да нема смисла да они који су ослобођени од заједништва са старим господаром

(грехом) и који су ослобођени од старог човека (тела) сада пожелеле да опет ступе у такво заједништво.

Павле потом говори о чињеници да је под законом био у неправедној борби. Док је писао седмо поглавље, почев од четрнаестог стиха, показао је немогућност човекових напора да себе ослободи те неправедне борбе коју дух има са телом. Павле није успео да нађе мир, иако је знао о Божијем закону, о Божијој доброты и његовом карактеру. Све то није било довољно да га ослободи безбожног пута. Дошао је до ситуације у којој је нарицао у 7,24 како је бедан човек, и питао се ко ће га спасти од тог тела смрти. У осмом поглављу даје одговор на то питање: Христос ће нас спасти. Бог ће нас спасти силом Божијег Духа.

Нови дуг

После расправе о особинама које одликују обновљени живот у 8,1–11, долазимо до охрабрења да живимо у складу са тим. Читавим одломком доминира мисао о Божијем Светом Духу, о Светом Духу који обнавља обновљену особу и кроз кога је могућ победнички живот.

У Римљанима 8,12–17 читамо о дугу који имамо према Божијем Духу. Морамо да запамтимо да се у овом делу говори о привилегијама које имамо у Христу, а прва од тих привилегија је нови дуг. Наше дуговање је према Духу којим умртвљујемо лоша дела тела. Добили смо слободу. „Ослобођени“ је дивна реч. Крстом смо ослобођени од те заједнице са старом природом. О томе врло гласно говоре шесто и седмо поглавље. Дух Божији нас је ослободио тела. То је оно што се гласно проглашава у Римљанима 8,1–11. Од тела немамо добитак и немамо обавезу да му будемо послушни. Ово значи да, када тело постави неке захтеве пред нас, можемо да му кажемо: „Не дугујем ти ништа. Немам дуг према теби. Од тебе немам ништа, и ништа ниси за мене

учинио. Ниси ми донео никакво добро у животу. Ништа ти не дутујем.“

Многи се од нас задужују. Купујемо аутомобиле, кућу или нешто друго што онда отплаћујемо један временски период. Зато што смо дужни некоме нешто, а што не можемо одједном да платимо, у суштини ми радимо за ту особу неки одређени временски период, како би отплатили дуг који имамо. Како било, морамо да отплатимо тај дуг. А осећај када се дуг отплати је сјајан. Без обзира да ли радили за особу којој смо дужни или радили за неког другог за новац да отплатимо дуг, све док дуг постоји, постоји и то дубоко осећање. Законски, духовно и библијски сваки дуг мора да се врати (види Римљанима 13,8). Када дође дан за наплату, кредитори имају право да траже да се плати. Ако не добију тај део дуга, они имају право да ме нађу и питају: „Зашто ниси платио свој дуг?“

Слично томе, било је време када сам био дубоко дужан свом телу. Није то било због нечега што је Бог учинио, већ због тога шта сам ја учинио. Као што смо раније већ видели, тако сам довео своју душу у опасност. Предао сам своју душу у власт сотони. Телесно је испунило мој живот, и телесне жеље су биле оно што сам ја желео. И зато, када је дошло тело са рачуном који је требало да се плати, морао сам да платим. Али, нисам могао да исплатим тај дуг. Исус је платио уместо мене. Он је платио све. И даље сам у дугу, али тај дуг је сада према Божијем Духу. Нисам више дужан телу. Од тела нисам имао никакву корист; тело ми није дало ништа. Од тог дуговања сам ослобођен. Сада сам у дугу према Божијем Духу.

Нови живот

Римљанима 8,13 сада преусмеравају моје размишљање од дуга до новог живота. Тело, што је грешна човекова природа, у овом животу не може да се уништи. Али дела од којих долази могу да се умртве. Међутим, она могу да се умртве само

Божијим Духом. За мој духовни живот је важно да запамтим да је тело и даље уз мене. И даље је веома опасно, али са тим ће се једном прекинути за свагда, пропашће. До тада, тело мора стално да се умртвљује. Ако читамо Посланице Колошанима 3, Ефесцима 4, Галатима 5, или се поново окренемо Римљанима 1, видећемо у њима опширан опис тела. Божије усмерење је следеће: умртвимо тело. Скинимо га са себе и обуцимо се у ново рухо Христово, а то је нови живот који Христос има за нас.

За нас је важно да овде видимо да се ту први пут говори о стварном процесу новог живота. Све до сада Павле је првенствено говорио о промени која се одиграва између старог и новог. Али, овде имамо промену која се одиграва у карактеру, а карактер се огледа у понашању. У овом одломку Павле говори о начину на који треба да живим због онога што је Исус учинио. Не говори ту о мом дугу, о томе је говорио још раније. Знам да сам у дугу према Божијем Духу а не према телу. Овде се ради о мојој дужности, другим речима, начину на који треба да живим. Ја треба да живим не према телу, већ према Божијем Духу. Тело ће покушати да победи Духа остајући са постојећим грехом силом воље. То може да се заврши само пропашћу, како се јасно каже у седмом поглављу. Ту видимо човека који покушава да заустави грех својом сопственом вољом. Гледа у Божији закон и каже: „Ово је добро. Ово желим да чиним“. Онда посегне дубоко у себе до те силе своје воље, до те човечије могућности и каже: „Нећу то да учиним. Нећу то да учиним“. Али, то никада не успева. То једино успева у новом односу, у сили присутности Светога Духа у његовом срцу. Уз Духа победа је на дохват, заправо скоро увек је лака и сасвим неизбежна.

Емотивност влада над више ствари у животу него што би закон икада могао. Имам нову љубав. То је Божија љубав. То

је љубав за његовог Духа, љубав за његовог Сина, и љубав за његову Реч, као и љубав за његов народ. То старо осећање љубави тела за свет је сада замењено. Одбачено је због нове емотивности. Када љубав испуни срце онда у њему нема места за друге ствари. Када Бога волиш свим својим срцем, својом душом, својим умом, вољом и снагом, онда ту нема места да се воли нешто друго. На овај начин се побеђује грех. Не може да се победи свешћу о новом дугу већ примањем новог живота. Сада имам нови дуг, дуг према Богу и Божијем Духу. Имам нови живот, Божијег Светога Духа.

Ново вођење

У Римљанима 8,14 Павле говори о новом вођењу. Ево једне велике привилегије због тога што смо Божија деца. Ко су синови Божији? То су они који су вођени Божијим Духом. Када допустимо Духу да нас води, тиме остварујемо и доказујемо наше божанско посинаштво. Ово вођење Духа није само неки утицај силе, већ је то изражена лична активност којом се остварује наш пун однос са Божијим Духом.

Погледајмо и неке друге текстове у којима Павле расправља о вођењу Божијим Духом. У Галатима 5 каже да је исход тога што нас води Дух спасење, слобода, зрелост, и доношење плодова. Шта је то вођење Божијим Духом? То је исто оно као када смо вођени телом или било чиме другим. Бити вођен од стране некога значи да знамо шта они хоће. Морамо да утврдимо и шта Божији Дух хоће да ми чинимо. Да би нас неко водио, мора да нам пружи свој пример. Треба да нас поучи и да нам буде пример како би могао да нас води. Божији Дух нас поучава док читамо његову Реч о ономе што би Бог желео да његов народ чини. Божији Дух нас, исто тако, поучава да гледамо на примере оних који су били испуњени Духом и вођени Духом. И док посматрам Исусов живот и покушавам да га имитирам, мене води Дух. Док посматрам

Тимотејев живот или живот Епафродита и гледам како они имитирају Павлов живот, који се труди да имитира Исусов живот, а који је био вођен Духом, онда и мене исто тако води Дух (Филипљанима 2,19–30).

Много људи жели да их Дух води, али не желе да проучавају Божију реч. А то није могуће. Много људи који желе да их води Дух, уче стихове напамет, али не имитирају Христов живот. И то није могуће. Да би неко био вођен Духом он мора да буде вођен његовим учењем и његовим примером. То су Божији синови. Како ја да препознам Божије синове на земљи? Чиним то када гледам на оне који су вођени Божијим Духом. То су они који су рођени од Бога.

Ново искуство

У Римљанима 8,15 Павле говори о искуству и сведочењу Духа. Искуство Духа је још једно велико преимућство. Било шта да плаши или свезује верника није дело Светога Духа. Било шта што је у вези са ставом или духом страха и свезивања долази или из мог срца невере или као кушња злога. Павле говори Тимотеју, у 2. Тимотеју 1,7 да нам Бог није дао духа плашења и страха. Уместо тога, Бог нам даје духа разумности, трезвености и снаге. То је дух који нам даје Бог.

Тешкоћу неким људима представља упоређење Јована 3,1–21 са овим стихом. Исус ту каже да смо Божија деца због новог рођења. У Галатима 4 Павле каже да смо Божија деца јер смо усвојени. Рођење обновљењем говори о нашем односу и заједници наше природе са Богом. Усвојење говори о нашем положају и привилегијама које имамо као наследници. Ове две изјаве се допуњују када се ради о нашем божанском посиновљењу. Ми смо рођени у породици Божијим Духом и усвојени у породицу Божијим Духом. Рођени смо да будемо деца, а усвојени смо да будемо наследници.

Нови сведок

У Римљанима 8,16 Павле говори о петој привилегији, односно преимућству светости, о сведоку Светога Духа. Пажљиво читајмо ово и увидимо да сведочење Духа није нашем духу, већ са нашим духом. У Галатима 4,6 Павле каже: *Пошићо сѝе синови, ѝосла Бої Духа своїа Сина у наша срца, који виче: Ава, Оче! Дух виче: Ава, Оче.* А шта наш дух каже? *Ава, Оче.* То је двоструко сведочење да смо Божија деца, да смо од Светога Духа и да смо од свога духа.

Свето писмо каже да ће се изјавама два или три сведока потврдити свака изјава (Матеј 18,16; Поновљени закон / 5. Мојсијва 17,6; 19,15; Јован 8,17). Бог већ зна да сам ја његово дете. Викао сам Ава, Оче, и Дух је узвикивао Ава, Оче! Исус се не стиди да ме зове својим братом. Имам довољно доказа о томе да сам Божије дете.

Реч „Ава“ у себи садржи једну дивну идеју. То је бебећа реч. Представља прву реч коју ће беба изговорити када препозна свога Оца, свога тату. И онда каже: Ава. Реч „отац“ је реч зрелије особе која тражи и препознаје дубину односа коју су године донеле са собом. То је реч зреле особе која гледа на другу зрелу особу и каже: „Ми смо рођаци. Слични смо. Од исте смо фамилије.“ И тако, још од прве речи једнога детета па све до последње речи зрелога сина, ми смо Божија деца. То је велико преимућство.

Ново наслеђе

У Римљанима 8,17 видимо последњу привилегију светости. Приметите овај след: деца, наследници, заједничари, сунаследници са Христом. Павле врло јасно и сликовито објашњава шта за нас значи да смо Божија деца. Ми смо Божија деца јер смо рођени у тој породици. Али смо Божија деца и двоструком смислу јер смо и усвојени у његово наследство. Ми смо Божији наследници, и сунаследници са Исусом.

Сунаследник значи да смо једнаки. Исус би *заслужио* двоструко више као прворођени син. Али, то њему не значи ништа. Чак и то да поседује вечну славу није био његов главни интерес. Све то је дао и учинио се једнаким нама како бисмо ми могли да постанемо једнаки са Њим. Ми смо сунаследници. Ми смо заједничари у наследству са Исусом. Наследник наслеђује оно што Отац поседује. То ће се догодити теби и мени. Ако смо Божија деца онда ћемо наследити оно што Отац поседује.

Дивна поента овог стиха је у томе да то наслеђујемо равномерно са Исусом. У многим тестаментима постоје одређени услови, па тако и у овом. Ако патимо са Њим, заједно ћемо са њим владати у слави. Колико је Исус пропатио? Не мислим да је то било толико на крсту, колико кроз све оно што је прошао до крста. Ради се о томе да је на уму и срцу имао стање изгубљеног човечанства. Патња коју ми треба да искусимо јесте патња због изгубљеног света и његових потреба.

Закључак

Док закључујемо ово поглавље, погледајмо опет на стихове и на пет ствари о којима говоре: **Прво**, у новој сам ситуацији. Нисам више у дугу према телу. Имам нову силу, Светог Духа, који ми даје нови дух и нови став. **Друго**, имам нови однос. Бог је мој отац. То је тако дивна реч, о којој непрестано треба да се разговара, дан за даном, сваке седмице и године. **Треће**, део сам Божије породице. Још једном, Бог је мој отац, а отац је у обавези да се стара за своју децу, да их заштити и однегује. Као Створитељ читавог света, Он је себе ставио у ту обавезу. **Четврто**, усвојио ме је као свог сина. Да ли сам у то сигуран? Јесам, зато што имам ново сведочанство, Светог Духа, који заједно са мојим духом узвикује *Ава, Оче*. Прихватам ту заједницу са Богом. Прихватам да сам био усвојен. Њему

усмеравам све своје животне потребе. У свој мојој слабости он је моја сила. У свој глади он ми је храна. У свим мојим потребама он ме обезбеђује. За то имам доказ, не само на Христовом крсту и у Божијој љубави, већ и у узвицима и сведочењу Божијег Духа. **Пето**, Са Богом имам наследство. Божији сам наследник, заједничар сам у наследству са Христом у свему што Христос наслеђује. Ова преимућства су огромни разлози да волимо нашег Господа Бога. Ова преимућства представљају одличне разлоге да одбацимо жеље и захтеве које нам поставља тело. Ово су велике Божије привилегије које нам пружају мир у овом свету који као да је у рату. Надам се да ова преимућства за вас представљају онолико вредности колико и мени. И док о њима размишљате у данима и годинама које су пред вама, желим вам да имате велики мир и радост у својој вери у Исуса Христа.

Подстицај на светост

РИМЉАНИМА 8,18–30

Преглед и увод

О томе да треба бити у стању патње како би се задобила слава већ је било речи у 8,17. Павле нам је у Римљанима 5,3 показао да прогонство не може да посрами верника. Сада даље говори о томе и поучава да, иако је наш живот у Христу проткан прогонством и чак смрћу, слава је незаобилазна пратиља патње и смрти. Прогоњени верник само следи пример свог учитеља. Како је било учитељу тако ће бити и његовом следбенику.

Патња води до славе

О слави се говори у стиховима 8,18–30. Почињу и завршавају речју „прослављен“. У овом одломку видимо неколико разлога зашто патња доводи до славе. И док будемо гледали у те разлоге, почнимо проучавање у 8,18–25, где Павле говори о све већој величини долазеће славе. Павле се овде бави упоређивањем. У 8,17 видимо спајање патње са славом. Ако морамо да патимо заједно са њим, заједно ћемо бити и прослављени. Павле ту једноставно каже да, ако смо заједничари у његовим патњама, онда ћемо бити заједничари и у његовој слави. Наша заједница са Христом је и у патњи и у слави. И једно и друго је стварно.

Слава је већа од патње

Тако да, када патимо, не треба да мислимо да нас то одваја од славе. Више се ради о томе да је то услов за славу. То је пут којим морамо да прођемо како бисмо дошли до места које се назива слава. У првом делу 18-тог стиха, Павле говори о неравномерности између патње и славе.

*Јер мислим да сīрадања у садашње време нису нишииа
према слави која ће нам биши објављена.*

Римљанима 8,18

Казалка на ваги брзо се и несумњиво помера у корист славе. Није их могуће упоређивати.

У 2. Коринћанима 4,16–18 налазимо расправу о овој истој ствари, али са мало више детаља. Павле каже да, споља гледано, изгледа као да губимо, али гледано са унутрашње стране, свакодневно се обнављамо. Онда говори о проблемима и прогонствима. О њима каже две ствари: нису тешке и кратко трају. А онда каже да исходе следеће: све више доприносе унутрашњој тежини славе. Проблеми су безначајни и привремени. Слава је вечна и велика. Једно са другим не може да се упређује.

Понекад, када људи дођу у саветовалиште осете да тамо нису толико саосећајни према њима. И онда кажу: „Не знате ви моје муке“. А саветник ће им одговорити: „У праву сте. Ја их не знам онако како их ви познајете. Али о њима знам две ствари. Прво, немају на значају, и друго, неће трајати дуго када их упоредите са оним што имате у Христу.“

А онда, почевши у другом делу 18-тог стиха, Павле говори о сигурности у то да ће после патње следити слава. Овај израз на новозаветном грчком језику подразумева апсолутну сигурност да ће слава доћи, да ће бити откривена у свој својој лепоти онима који пате за Христа. У то нема сумње. Било

какву патњу да особа доживи због Христа, уместо Христа, несумњиво исходи у слави.

Зов свега створеног

У 8,19–25 Павле потврђује чињеницу да патња доводи до славе. Прво говори о свему створеном. Овде читамо да све створено болно ишчекује своје ослобођење. Чак и ирационално створено које чезне за правим Божијим синовима, жељно ишчекује славу.

Створење није у свом оригиналном стању, онако како је створено пре него што је грех допринео његовом паду. Није створење томе допринело само, већ је дошло као последица Божије одлуке у нади да ће доћи до ослобођења од свега што овај свет квари. Све говори о томе да садашње стање створења није онакво какво је некада било, нити какво ће једном бити. Стање ствари као последица греха јасно говори о томе да све створено тек чека славу која ће доћи. Ово је тешко разумети, али само створење, његов унутрашњи део, онај који не размишља и не верује, био је изложен фрустрацији, не зато што је тако хтео, већ зато што је Бог тако хтео, тако да једном може да буде сведок долазеће славе која чека на верника.

Верников став

Друга потврда је став верника који је описан у 8,23–25. Врло је јасно да се створење разликује од хришћана. Четири одлике створења не односе се на хришћане, већ говоре о видљивом садржају неба и земље, независно од хришћана, чак независно од свег човечанства. Само створење је проклето грехом и чека на своје откупљење.

Не само да створење пати у ишчекивању будућности, већ и верници кукају и жуде за васкрсењем тела. То је њихово коначно откупљење. Прочитајте поново 8,23. Ово је нада у којој смо спасени. Наше спасење је нешто што је присутно

и потпуно када се ради о ослобођењу од кривице и осуде за грех. Али, наше спасење је и даље у будућности када се ради о потпуном ослобођењу од присутности греха. Од присутности греха у нашем животу ослободићемо се онда када будемо у васкрелом телу, када будемо имали тела за које је Исус Христос гарантовао за нас.

Док читамо Римљанима 8,24.25 питамо се следеће: „Која је тајна трпљења и издржљивости? У чему је тајна напретка? Шта нам он нуди како бисмо остали свети и живели светим животом? Награда је тело које чека на нас, васкрсло тело, тело које је као Исусово. Овде треба да се подсетимо да нас чека велика будућност, и пошто је то тако, издржаћемо. *Можемо* да издржимо. *Морамо* да издржимо све што нам се деси. Све већа величина долазеће славе награда је ако живимо светим животом.

У 8,26–30 Павле је и даље у мислима о долазећој и извесној слави, и ту даје разлоге за осећај сигурности да је слава незаобилазна, исто као и патња. Павле је за то већ дао две потврде: у зову свега створеног и у ставу верника.

Молитве Светога Духа

Постоје још три аргумента којима ће се завршити дискусија. Први је молитва Светога Духа у 8,26.27. Усред садашњих патњи, Свети Дух који борави у нама, чини много више од тога што нас надахњује надом. Помаже нам у нашој невољи јер не знамо како да се молимо. Реч „помоћи“ је најснажнија реч. Налази се само овде и још у Еванђељу по Луки 10,40 где Марта каже Исусу: *Реци јој да ми ѿмојне*. Та реч подразумева помоћ упркос свем противљењу. Ова реч је толико занимљива да треба да проведемо нешто времена проучавајући је.

Реч „помоћ“ је на грчком језику веома сложена реч. У Луки 10,40 буквално читање смисла би било: „Реци му да стане са друге стране, насупрот мени, и заједно са мном нека подиже

и носи.“ Зар то није изузетна мисао? Божији Дух стоји мени насупротив, и заједно са мном подиже и носи. Ја сам не могу то да одрадим. Он то све може сам, али он то не чини сам. Он ми помаже. И даље жели да сам укључен у ту активност. Бог нам је обећао да ће Божији Дух стојати насупротив нама када покушавамо да подигнемо тежину која је за нас претешка да бисмо је носили, и помоћи ће нам. Заједно са мном подићи ће тај терет и носиће га. Зато то дело називамо „посредничким“. Конкретно, Дух стоји на другој страни и заједно са мном носи тај терет моје слабости у молитви. Када нас опхрвају безнађе и страхови, усред патње и проблема, и поред тога што осећамо да не можемо да се молимо, Божији Дух нам помаже у молитви.

Реч о преводу

Треба нешто рећи и о преводу 8,26 стиха.

*Истио њако Дух нам њомаже и у нашим слабостѝима.
Јер не знамо за шѝа ћемо да се молимо као шѝо њреба.
Али се сам Дух моли за нас (њосредује) уздисајима
неизрецивим.*

Како је написано изгледа као да су то уздаси Светога Духа. Али, Светом Духу не треба то уздисање. Другим речима, Свети Дух објављује Божију Реч. Он зна Божије срце, и познаје Божији ум. Нема разлога да уздише у молитви. Реч „уздисати“ је у грчком језику у другом падежу, у генитиву, или присвојном падежу. Павле каже да Дух посредује због нашег уздисања које се не да исказати речима. Понекад смо срећни и не унемо да то искажемо речима. Исто тако, постоји време када смо тужни и када то не можемо да искажемо речима. Ради се о унутрашњем осећају, унутрашњем усклику или од радости, или у овом случају безнађа, беспомоћности и несреће. У том тренутку, када сам веома слаб, Дух је јак. Када

не могу да говорим, Он говори. Када не могу да смислим шта да кажем, Он мисли о томе шта рећи. Он посредује за мене. Он пред Богом говори: „Ево шта овај твој син заиста хоће да каже“. Ја знам да Бог то већ зна, али Дух и даље посредује за мене зато што то жели. Он ме воли. Не само да ме Бог воли, и не само да ме Исус воли, већ ме и Божији Свети Дух воли, и жели да ми помогне.

Љубав увек жели да помогне. Жели да носи терет који ја не могу да понесем. Жели да ми помогне да учиним оно што сам не могу да учиним. Ово је велики подстицај да останемо верни. Када више сами не можемо ништа да кажемо и када наше унутрашње биће уздише то нам је велики подстицај. У том тренутку Свети Дух почиње да говори уместо нас. Тако Бог делује кроз Светог Духа.

Провиђење Божијег деловања

Онда Павле у стиху 8,28 каже нешто што ми већ знамо, а то је да Бог чини добро онима који га воле и који су позвани у складу са његовом намером. То је изузетно! Ово је доказ његовог непрестаног деловања. Ово видимо по томе што је на грчком овај глагол у садашњем трајном времену, што би значило да се тако догађа без заустављања. Могли бисмо и да преведемо са: „Знамо да у свим стварима Бог непрестано делује.“ Бог увек делује, увек ради. То је и Исус рекао када су га оптужили да чини нешто добро на дан суботњег одмора (Јован 5,17). У суштини, Исус нам је поручио да Отац није престао да делује седмога дана. Није престао да у свом провиђењу држи овај свет заједно. Није престао да се стара за Адамове и Евине потребе. Није престао да слуша анђеоске песме. Није престао да се бави стварањем. Бог је радник. Како бисмо били налик Богу, ми радимо. Бог увек ради, увек делује. Ради се о непрекидном деловању, али ради се и о свеобухватном деловању. То видимо у речима где се каже

да све чини заједно. Прави хришћанин одбија да помисли да Бог нешто не може да употреби за апсолутно добро, као и за добро хришћана. Он може да искористи болест лепре, као у Јововом случају. Може да искористи „трн у телу“ као код Павла. Можда је највећи доказ од свих да може да искористи крст распећа, као у Исусовом случају. Нема тога што Бог не може да искористи за добро за хришћане. Лако је поверовати у то. Бог може да употреби било шта. Теже је поверовати да нема ничега што Бог не би употребио.

Приметимо овде **хармонију божанској деловања**. Све ствари се чине на добро. Можемо ли да помислимо да ветар северац служи топлим јужним ветровима да се усагласе? Они се сви заједно, на крају, споје у једно. Можемо да дамо много примера како бисмо ово доказали. Бог може да употреби све, и било шта, и употребљава их тако да створи једну хармоничну целину. Он узме све те лоше ствари које се догоде, и све добре ствари, чак и моје ужасне грешке, и уплете их у нит коју је ткао за мој живот још од самог почетка. Тако Бог делује.

Приметимо онда **каква је користи од њихових деловања**. Павле каже: „Бог све искористи на добро...“ Степенице можда кривудају, али је сваки степен на вишем нивоу од претходног. Мој напредак је ка горе. Да ли сте некад видели како ради брусач дијаманата? Он сече и полира дијамант дуго времена, пре него што се укажу сјај и бљештавило дијаманта. А онда, само у том тренутку, доводи дијамант до пуног сјаја. Тако је и са нама. Бог нас бруси и полира на сваки могући начин кроз све што нам се догађа, док на крају нисмо спремни да будемо усмерени ка његовој намери и за његову славу.

Приметимо **на која су ограничена ова деловања**. Ограничена су на оне који воле Бога и који су позвани по његовој намени. За оне људе на свету који намерно настављају без Христа, можемо без страха рећи да је све против њих.

Против њих је Божији карактер, Божији закон је против њих, Божија светост је против њих, и Божија осуда је против њих, исто тако. Али човек о коме се овде говори је онај који Бога воли. Ови људи су позвани по Божијој намени. Из тог разлога, све ће се уклопити на добро као резултат Божијег провиђења. То је добар разлог да овако наставимо. То је подстицај за нас да останемо свети.

Исход Божије намере

У Римљанима 8,29.30 говори се о исходу Божије намере. Приметите да се овде ради о чину божанске интелигенције. Павле помиње оне које је Бог унапред већ познавао. То значи да их је Бог знао пре времена. Бог је усмерио свој интерес на њих са пажњом, и овај интерес је отпочео читав процес откупљења. Бог је свезнајући. Бог зна све ствари, и Бог је имао увид и предзнање о одређеним људима као чин божанског знања и божанске воље. Он је предодредио те појединце. Бог је предодредио какви ће бити. Знао је шта ће од њих постати. Ови људи ће у Сину Божијем пронаћи своју намеру, силу и циљ. Он их је предодредио да буду налик слици Његовог сина тако да Исус буде прворођен међу својом браћом. Био је то чин божанског позива. Бог је то знао унапред: он их је предодредио и онда их је позвао. Бог нас је звао еванђељем. Читајмо Павлове речи у 2. Солуњанима 2,13.14. Тамо он говори о нашем спасењу и да смо били позвани еванђељем. Овде се не ради о општем позиву еванђеља, јер сви су позвани. То значи да смо прихватили позив. Дошли су они који су били позвани. То је чин божанског опростења. Оне које је позвао, њих је оправдао. О томе се говори у Посланици Римљанима све до овога стиха. Они који су позвани учињени су као да раније нису ни грешили. У књизи на небу против њих нема оптужби. Једини захтев који је Бог имао јесте да верују. Божије деловање је потпуно и види се у чињеници када текст

каже да оне које је оправдао, њих је и прославио. Неколико коментатора који су писали о Посланици Римљанима говоре о томе да је овде наглашено прошло глаголско време. Аутор по имену Финли је рекао да је овде прошло глаголско време невероватно и да представља изузетну потврду вере у читавом Новом завету.

Закључак

Овај одломак многим ствара пуно проблема. Апостол Павле, међутим, чак ни не покушава да објасни, а још мање да поправи однос између божанског и човечијег у тексту. Овај одломак као да говори о томе да људи немају никаквог избора. Не смемо да заборавимо да се у другим текстовима у Светом писму јасно говори о људској страни и људској ситуацији. Али, овај текст показује, наглашава и прославља Божије дело. Мудрост у овом тренутку јесте да се стриктно држимо онога о чему посланица говори, не покушавајући да помиримо сваки детаљ истине.

Они којима је јасно да је Бог свемогући, свезнајући и свеприсутан, свакако ће бити у стању да виде и своју одговорност у одржавању услова под којима Бог делује. Већ смо видели те услове. Бог делује у животима верних.

У 28-ом стиху Бог каже да постоје два услова како би Он чинио своје велико дело у срцу и животу неке особе. Та особа мора да воли Бога и мора да буде позвана у складу са Божијим намерама. Кад говоримо о намери ради се о две речи: знао унапред и предодредио. Позив и спасење говоре о три речи: позвани, оправдани, и прослављени. Бог све то чини зато што може. Он то чини и зато што човек верује да ће Бог учинити оно што има способност да учини.

Пре него што неко почне да се свађа у вези са овим текстом, нека се прво наклони пред Богом и верује да Бог увек чини све за наше добро, у складу са оним што је унапред знао, у складу

са оним што је Он предодредио, у складу са еванђељем по којем нас је позвао, у складу са вером по којој нас оправдава и у складу са благодаћу по којој нас прославља. Велики је Бог; добар је Бог. Ово је довољан подстицај да наставимо да будемо верни све до краја. Дао вам Бог мир у том истрајном веровању.

Победа кроз светост

РИМЉАНИМА 8,31–39

Три разлога за победничку сигурност

Пошто је у питању: *Шта ћемо на ово да одговоримо?* (Римљанима 8,31), Павле прославља благословеност и сигурност верника и даје три основна разлога за његову победничку сигурност.

Верников однос са Богом

У Римљанима 8,31–33 Павле изјављује да они, које је Бог изабрао, могу да буду сасвим и потпуно уверени у четири врсте односа које имају са Богом. **Под један**, Бог је њихов **заступник**. Други део стиха 31 каже: *Ако је Бој с нама, ко је ирошив нас?* То *с нама* значи да је на нашој страни, и да смо победу већ остварили. Он је наш заступник, он је за нас.

Под два, Бог је био њихов **заштитник**. Опет у 31-ом стиху Павле каже: *Ако је Бој с нама, ко је ирошив нас?* Тешко свакој сили која се супротстави нашем Богу. Прођимо понекад кроз цело Свето писмо од Постања до Откривења и погледајмо ко ту увек побеђује. Присетимо се Давидовог примера. Ево малог дечака који кад на себе стави Савлов бојни оклоп не може ни да се креће. Може да се мрда испод оклопа, али не може да помери сам оклоп. Зато га је скинуо. Од оружја је одабрао праћку и пет финих облутака, и онда је отишао и убио највећег човека на свету (1. Самуилова 17).

Како? Бог му је био у помоћи. Бог је био његов заштитник. Давиду ништа није могло да нашкоди – ни дивље звери, ни Голијат, ни Савлове завере против њега, ни покушаји сопственог сина да га убије, нити било ко. Давида нико није могао да победи.

Под три, Бој је обезбеђивао за њих. Не само што није поштедео свога сопственог сина, већ га је и дао за нас. Како да нам онда не да и све друго? Баш као и Авраам, Бог није поштедео ни свог сина. Авраам није крио свога Исака од Бога. Из тог разлога Бог је све обезбедио за Авраама. Када је Бог послао свога Сина као жртву уместо нас, јасно је показао да се неће устручавати да за нас обезбеди све што је потребно за духовни живот. Живот можемо да живимо једино са Њим, и једино Он може да обезбеди да живимо. Када је Авраам давао Исака на жртву, Исак га је упитао где је жртвено јагње (Постање / 1. Мојсијева 22,7б). Авраам је одговорио да ће то Бог обезбедити, да ће нас Бог опскрбити. То је буквално тачно. Од тога времена надаље, ту планину су звали Јехова Јирех, што једноставно значи: „Господ ће обезбедити“. Господ је онај који за нас обезбеђује. Ни ти ни ја никада нећемо имати неку потребу коју Господ неће моћи да обезбеди. Он даје колико је потребно, даје довољно, изобилно и силно.

Под четири, Бој их је ојравдао. Сада нема више основа за осуду јер је Христос отплатио казну. Нема закона који ће нас осудити, јер нисмо више под законом већ под благодаћу. Нема тога суда који би нас осудио јер је наш суд сада престоље благодати а не престоље осуде. Нема више осуде и нема судије да нас осуди. Бог је једини Судија и Он је тај који нас је оправдао.

Верников однос са Сином (8,34–36)

Да ли нешто може да нас раздвоји? Павлов одговор на то је: „Не може. Исусова смрт је наше задовољење“ (8,34).

Његово васкрсење обезбеђује наше оправдање (8,34). Његово узнесење на небо обезбеђује заступање за нас (8,34). Због свих ових ствари никако не можемо да се раздвојимо од Христа.

Ако пажљивије прочитамо ове стихове видимо да је ту питање: *Ко је њај који нас осуђује?* На то нико не одговара. Нико не устаје да каже: „Ја вас осуђујем.“ Чак и ако би неко устао да то каже, морао би да се суочи и победи Исуса Христа. Христос је умро, био васкрснут из мртвих, и сада је са десне стране Богу и заступа нас. Ако би неко желео да нас оптужи, морао би да се носи са Исусом.

Настављајуће деловање Христовог распећа и васкрсења

Вратимо се сада мало уназад и погледајмо шта смо проучавали у Римљанима 3 и 4. У Римљанима 8 Павле пева химну онога што је описано у трећем и четвртном поглављу. Човека чини праведним његово потпуно веровање и зависност од Исуса и од Божије благодати и љубави на крсту. *Јер је Бој њако заволео свети, да је и свој јединорођеној Сина дао, да ниједан који верује у њега, не поине, нећо да има животи вечни* (Јован 3,16). То *да не поидне* није засновано на сумњи, већ на стварности. Бог је дао свога Сина тако да човек не би пропао, већ да добије вечни живот. То је оно што Павле поручује злом граду Коринту (1. Коринћанима 2,1.2).

Занимљиво је приметити да је у новозаветном грчком језику реч „разапет“ употребљена у прошлом глаголском времену перфекту. То значи да је Исус разапет у прошлости, али да га и даље видимо као да је разапет. Ово би било као да је он и даље на крсту. Он је једном умро у времену, али то и даље даје резултате и данас.

Исус не само да је умро, већ је био и васкрснут из мртвих. Нисмо заједно са Петром и Јованом трчали до те пећине како бисмо видели да је празна, али знамо да је била празна

(види Матеј 28,1–15; Марко 16,1–8; Лука 24,1–8; и Јован 20,1–9). Знамо да је била празна јер имамо сведочење озбиљних жена (види Матеј 28,1–10; Марко 16,1–10; Лука 24,1–12; Јован 20,1–18). Знамо да је пећина била празна зато што имамо сведочанство разумне и мислеће особе по имену Јован и због сведочења импулсивног верника Петра. Знамо да је била празна зато што су римски стражари отишли пред јеврејски синедрион и саопштили им да је празна (види Матеј 28,11–15). Знамо да је била празна зато што је то сведочанство не само верника, већ и неверника током времена. Знати да је пећина празна и знати за силу празне пећине две су различите ствари. Павле овако каже у Филипљанима 3,10: *Хоћу да ујознам Њеја и снају њејовој васкрсења и заједништво њејових мука, да будем саобличан смрти њејовој*. Ако је гробна пећина била празна, то може да се објасни само на један начин. Устао је из мртвих. Његови пријатељи нису могли да украду тело. Чак и да Исус није умро на крсту, већ да је био веома слаб, не би могао сам да изађе из запечаћене пећине. Нема другога објашњења осим васкрсења. Због тога ме смрт не може раставити од њега. То доказује празна пећина. Зато што је он васкрсао из мртвих, ја сам победник у слави тог васкрсења.

Овде се ради о нечем још силнијем од Његовог васкрсења и смрти којом је платио за моје спасење. Његово васкрсење дало ми је оправдање, али његово посредовање, заступање даје ми на значају пред Божијим троном (види Јеврејима 7,25). Зашто он живи? Зашто је умро? Зато да бих ја био спасен. Зашто је васкрснут? Зато да бих ја био васкрснут. Зашто посредује за мене? Зато да бих ја живео. Он ме заступа пред Богом упркос мојој слабости, тако да сам ја више од победника.

Не само да се Дух заступнички моли за мене (Римљанима 8,26), то чини и Исус (Римљанима 8,35.36). „Заступа“ значи

да говори за мене, у моју корист. То је оно што Исус Христос, Заступник, чини, како Јован каже у 1. Јовановој 2,1. Због тога односа са Богом знам да сам ја више од победника.

Верников однос према околностима (8,37–39)

Не може ме од њега одвојити, нити ме може победити, ништа на овом свету, ни смрт, ни живот. Живот нам, заправо, више прети од смрти. Ради се о стварима у овом животу које су претња нашој верности. Али, Павле каже да нас ни смрт не може одвојити, а не може ни живот. То је зато што када умremo, бићемо са Исусом. Због овога не можемо да будемо одвојени. Живот је у Исусу (види Галатима 2,20). Ништа на овом свету не може да нас раздвоји, ни анђели ни владари. Другим речима, ни анђели који служе Богу, ни они који служе ђаволу не могу да нас раздвоје. Ништа што постоји у времену не може да нас раздвоји. Ово се односи на ствари које тренутно постоје или ће постојати у будућности. Ништа у том свету разних влада и сила не може да нас растави. Павле каже ... *ни висине ни дубине...* Ништа у свету простора, без обзира колико дубоко или високо, ни небо ни пакао, не могу да нас раздвоје од Божије љубави.

Закључак

Завршавајући разматрање овог поглавља у посланици, видимо у Римљанима 1,18–3,20 да постоји потреба за божанском праведношћу. Видели смо да ће се Божији гнев усмерити према свим неправеднима. У Римљанима 2,1–3,8 открили смо да су и Јевреји под осудом иако имају посебне привилегије. Не само то, универзална осуда је доказана за читав људски род. У Римљанима 3,21–5,21 открили смо да се божанско откупљење прима вером. Обезбеђено је Исусовом крвљу. Доказано је да је то довољно због духовног преседана који смо видели код Авраама у 4,1–25. Објављено је да је стално

и потпуно за читаво човечанство у 5,1–21. У Римљанима 6,1–8,39 видимо да ћемо живети по вери. Живот добија снагу од божанске праведности. Научили смо о победи над грехом и о ослобођењу од свих стега греха у Римљанима 6. Имамо слободу од закона и наше неуспешне борбе да постанемо праведни по закону у Римљанима 7. На крају, у овом поглављу, видимо славни живот у Божијем Духу који нам је омогућен Христовом крвљу, и који припада свим Христовим људима, и који је надахнут свим Божијим деловањем кроз све време.

Једино што остаје, пре него што дођемо до живота који тек следи, јесте да погледамо како се Божија велика обећања из Старога завета уклапају у све ово што смо до сада проучавали. Шта је са обећањима које је Бог дао Израелу, да ће бити његов народ, да ће бити откупљени и прослављени, да ће живети у свом граду, да ће славити Бога у свом храму, и да ће им владати њихови владари? Шта са свим овим обећањима? Како се она уклапају у расправу о спасењу благодаћу по вери? О томе ће Павле говорити у следећа три поглавља у којима ће показати како Божија благодат досеже до обећаног Израела, до оних који су били обрезани у срцу а не само телесно. Јевреји су благословени кроз Авраамов благослов, како читамо у Римљанима 3,21–8,39. Од свих људи они би први требали то да разумеју. Јевреји ће бити доказ Божије благодати а не само доказ Божије осуде. Запамти, Бог је на твојој страни. Ништа друго није важно. Бог ти дао мир док то верујеш.

Шта у вези са Израелом?

РИМЉАНИМА 9,1–33

Преглед и увод

У претходном поглављу ове књиге видели смо како је Павле закључио осмо поглавље посланице, уз тријумф и радост какву не налазимо у другим деловима Светога писма. У овом тексту размотрићемо како Павле отпочиње девето поглавље уз тугу и жалост. Почиње у сузама због ситуације у којој се налази израелски народ и због његовог пада. Некоме ће то изгледати чудно да Павле овде прекида своју велику расправу о спасењу по благодати кроз веру, а онда у поглављима од 9–11 расправља о некадашњем и садашњем стању израелске нације. Али, када то мало ближе погледамо, увиђамо да ова поглавља не представљају никакав прекид, већ да су апсолутно неопходна како би Павле могао да нас доведе до закључка који се налази у последњих неколико стихова Римљанима 11.

Израелски народ је Павла сматрао за издајницу. По њиховим синагогама је проповедао Исуса, узроковао многа противљења и створио пуно проблема. Израелци су сматрали да је он био на страни незнабожачких народа, нејевреја. Значи, Павле је имао личних разлога да напише ова три поглавља. Желео је да сви људи знају за његову љубав према Израелу и о његовој жељи да се спасу. Можда су Израелци мислили

да је Павле говорио како Бог није много марио за њих, али Павле овде показује да су и он и Бог веома волели Израел. Павле је желео да они виде да су били вредни у Божијим очима, и да је сваки Јеврејин био вредан за Бога исто онолико колико и крст Његовог Сина. Павле је за ту расправу имао још један, дубљи разлог. У Римљанима 8 Павле је говорио верницима о сигурности коју имају у Исусу и о сили Божијег предодређења. У Римљанима 8 смо открили да ће све ићи на добро онима који воле Господа и који су позвани у складу са његовом намером (Римљанима 8,29.30).

Павле, у суштини, говори да Бог све чини засновано на свом предзнању и на основу предодређеног, унапред приправљеног плана.

Овде се природно поставља питање које настаје из веровања да је верник сигуран и да је Божија намера испуњена, а то је: „А шта је са Израелом?“ Бог је одабрао Јевреје (Изразак / 2. Мојсијева 19,4.5). Давид сведочи у Псалму 147,19.20 да је Бог учинио завет са Јаковом и да је објавио своје законе Израелу. Бог није тако поступио ни са једном другом нацијом на овом свету. У Амосу 3,2а читамо: *Само вас њознах између свих њлемена земаљских...* И мада је Бог одабрао Израел, изгледа да су Јевреји мислили да Павле каже да је њих Бог сада оставио по страни, и да сада прихвата и Јевреје и нејевреје у своје царство. Зар то не би од Бога начинило лажова или онога ко је сувише слаб да одржи обећање? Павле ће, међутим, у Римљанима 9,6–33 представити четири Божије особине којима ће показати да Израелово одбијање Исуса не укида, већ заправо, још појачава Божија обећања. Али, пре свега, у Римљанима 9,1–5 Павле открива своје велико срце за Израел.

Павле и Израел

Павле прво говори о искрености својих осећања. То чини кроз троструки доказ: позива Христа као сведока, позива

своју сопствену савест као сведока, и позива Светога Духа као сведока. Силина тих осећања види се у стиховима два и три. Павле даје двоструку изјаву: *...да ми је веома жао и да ме срце боли нејресџано...* О тој теми Павле је увек био озбиљан. Сањао је о спасењу Израела и плакао је над његовом изгубљеношћу. У том смислу Павле је био као Мојсије. У Изласку / 2. Мојсијевој 32,30–35 Мојсије је молио Бога да не уништи Израел. Да је Бог хтео да уништи Израел, и Мојсије би био спреман да буде уништен. Као и Мојсије, Павле је био вољан да буде одвојен од Бога и вечно проклет, ако би то значило за његове сународнике. У Филипљанима 1,21–26 Павле је изјавио да је био спреман да остане с њима, да одложи одлазак у славу, када би то било на корист верника у Филипима. Сама по себи, то је већ силна изјава, али у Римљанима 9 Павле иде тако далеко да каже да је спреман да буде послат у пакао уместо оних који су изгубљени. Овде загледамо дубоко у срце човека који је, са своје стране, гледао у Божије и Исусово срце и схватао колико је значајно да се Бог прослави и да се чини Његова воља, а не Павлово лично спасење.

То дубоко осећање које је Павле имао за Јевреје постојало је зато што су потицали из истог народа. Тако би требало да буде данас у цркви, која је нови Израел, Божији Израел. Трѳбало би тако да се осећамо једни према другима, како се Павле осећао према својој сабраћи Израелцима. Павле размишља на исти начин овде у Римљанима 9, као што је размишљао и у Римљанима 1,14 када је рекао: *Обавезан сам и Грцима и варварима, и мудрима и неразумнима...* Павле овде говори о великом дугу који осећа према Јеврејима.

Основ за Павлова осећања

Павле потом наводи основе за своја осећања, у 9,4.5. Наводи осам одлика које говоре о Божијим осећањима за

Израел, о онима који су Јевреји према телу. Ових осам одлика је Јевреје требало да доведу до Христа.

Прва одлика је *којима њриџада усиновљење...* (Римљанима 9,4). Бог је усвојио Израел, они су били његови прворођени (Изразак / 2. Мојсијева 4,22; 19,5). Он је усвојио овај народ између свих народа на овом свету. Учинио је то зато да би кроз овај народ на свет послао Месију.

Друга одлика је *којима њриџада... слава...* (Римљанима 9,4). У Старом завету Божија присутност је била описивана као „шекина слава“. Био је то стуб ватре и дима који је ишао са Израелом током лутања по пустињи. Када би подигли Шатор од састанка, Божија присутност би била на престолу милости. Исто се догодило када је саграђен храм. Шекина је била Божија видљива присутност у Светињи над светињама. Ово је показивало не само да су они били Божији народ, већ и да је Бог боравио међу њима. Бог је дошао да би био са њима.

Трећа одлика је *којима њриџадају... завети...* (9,4). Бог је начинио завете са Нојем, Авраамом, Мојсијем и Давидом. Имали су право да верују да ће благословити све народе на свету. Имали су право да верују да ће наследити земљу. Имали су право да верују да ће имати цара који ће праведно владати над њима. Све је отпочело овим заветима.

Четврта одлика је *којима њриџада... Закон...* (9,4). У Римљанима 3,1.2 Павле је говорио да је једно од посебних благослова које су имали Јевреји било да су им поверена Божија откривења.

Пета и шеста одлика *којима њриџада... храмовна служба Боју и обећања...* (9,4). Слављење и служба који су се догађали у храму доказивали су да представљају приступање Богу. Обећања су била у вези ишчекивања Месије.

Седма и осма одлика од којих су оци и од којих је Христос *ѿо ѿелу* (9,5а). Чињеница да је Христос дошао у телу кроз Јевреје био је врхунски благослов. Приметите у 9,5 да је онај који је наведен као онај који је дошао кроз јеврејско наслеђе, Бог који је над свима.

Павле није нипошто против Израела. Павле воли Израел непрекидном и силном љубављу која га чак нагони да пожели да се за њих жртвује. Али, то не би спасло Израел јер је свако појединачно одговоран пред Богом. Павле не може да одговара за понашање Израела.

Израелово одбацивање Бога и Божија верност

У Римљанима 9,6–13 Павле говори да Божија Реч није била неуспешна. Он наглашава Божије намере и шта је рађено све то време. Бог никада није рекао да је мислио да ће спасти читаву нацију која је долазила из Израела, али јесте спасао мали остатак. Не представљају сви који су из Израела (велики круг) заправо сам Израел (мали круг). Слика круга се увек налази у Светом писму. У одломцима као Исаија 1,9; 10,20–22; и Амос 9,9–15 читамо да је Бог говорио о томе да ће бити остатак.

Бог никада није мислио да ће спасти све који су из Израела, већ само онај остатак који ће се вратити њему. Ово Павле илуструје на два различита начина: прво са Исаком и Исмаилом, и онда са Јаковом и Исавом. Овај избор Бог није учинио због линије наследства. Исмаило је био Авраамов наследник исто као што је то био и Исак. Али Исмаило није био обећани син, а Агара није била мајка обећања која ће родити обећаног сина. Реч „обећан“ је овде кључна. Бог је рекао: *...јер ће ѿи се у Исаку семе ѿрозвати*. (Постање / 1. Мојсијева 21,12). Био је то Божији избор и био је то избор обећања.

Није се то догодило по природном наслеђивању, нити се догодило према људским заслугама. Јаков и Исав то показују. Овде је кључна реч „намера“ или „избор“. Павле каже да је Бог донео одлуку док су још Јаков и Исав били у материци, и да је његов избор био према намери а не према заслугама. Бог је веран својим **обећањима**, и зато је Исак у линији наслеђа. Бог је исто тако веран својим **намерама**, и зато је Јаков у линији наслеђа. Бог је веран чак и кад су сви његови људи неверни.

Израелово одбацивање и Божија правда

Онда у Римљанима 9,14–18 Павле одговара на питање Јевреја да ли је Бог неправедан ако је одабрао Исака над Исмаилом и Јакова над Исавом. Ово је за Јевреје било веома логично питање, али Павле одговара: *Никако!* Он одбија ову примедбу као бесмислену и да би то доказао он цитира два старозаветна текста (Изразац / 2. Мојсијева 33,19 и 9,16). Павле је веровао да је бесмислено чак и помислити да би Бог био неправедан. Вратите се у Изразац / 2. Мојсијева 32,30–35 и погледајте како је од Бога тражено да покаже милост. Ако бисмо почели да говоримо о чистој правди онда се нико не би спасао, јер сви су згрешили и изгубили су славу Божију (Римљанима 3,23).

Павле наводи Изразац / 2. Мојсијева 9,16 где се говори о фараону, како би Јеврејима потврдио своју изјаву. Они би се сложили да је Бог праведно одабрао да одбаци фараона и пригради и спасе Израел. Павлова логика овде је да постави питање да ако онда ниси мислио да је Бог неправедан (са фараоном), зашто сада мислиш да је Бог неправедан? Фараону је дата свака могућа прилика да се покаје и прослави Бога. Али, уместо да се покаје, фараон се супротставио Богу и његово срце је отврдуло. Израел је имао исте те прилике да

се покаје и да прослави Бога, али они су одреаговали исто као и фараон. Одбацили су Месију и њихова срца су отврднута.

Израелово одбацивање и Божија сила

У Римљанима 9,19–29 Павле говори о чињеници да се онај који има примедбе, Јеврејин, суочава са новим проблемом. Пошто је Бог суверен и пошто нико не може да се успешно супротстави његовом суверенитету, како онда може да ми суди кад ја ионако не могу да му се супротставим? **Прво што Павле каже** јесте да нико не може да буде дрзак према Богу (Римљанима 9,19.20). Онда користи пример грнчара који од иловаче формира облик који жели да направи. То је једноставна слика. Павле овде каже да нико не сме тако да разговара са Богом.

Друго што Павле каже јесте да Бог има своју намеру (Римљанима 9,22–24). Бог има своје планове. Бог човека припрема за славу. Бог унапред припрема људе, према којима је милостив, како би кроз њих био прослављен. А човек себе припрема за уништење што указује да људи имају у томе удела, да су у томе активни. Најбоље би било рећи да се *сиремају да буду унишћени* и да сами томе доприносе и припремају се. Божија коначна намера јесте да удели милост својој заветној деци. То је оно што Павле каже у 9,24. Бог ће уделити милост свима, осим онима који су се припремили на уништење својим неверовањем и непослушношћу.

Треће што Павле каже јесте да је све ово већ било пророковано, и ништа се не догађа случајно. Бог је тачно знао шта ће се догодити. Неке је предодредио да буду налик његовом Сину. Позвао их је, оправдао, и онда прославио, све према том пророштву. О овоме Павле говори у 9,25–29. Он то наглашава тако што наводи из Осије (2,23; 1,10) и Исаије (10,22.23; 1,9). Остатак је сачуван. Сачуван је Божијом благодаћу, баш као што је и предвидео да ће се догодити.

Израелово одбацивање и Божија праведност

У Римљанима 9,30–33 имамо парадоксалну ситуацију. Јевреји су тражили праведност али је нису нашли. Нејевреји нису тражили праведност али су је пронашли. Како ово објаснити? Павле каже да је Израел покушао да се спасе својим делима а не својом вером. Њима је руководио понос. А нејевреји, незнабошци, Божији дар су прихватили вером. Њима је руководила смерност. Тако да је исход на крају био да је Израел одбацио а да су незнабошци прихватили Бога. Тако је Израелово одбацивање сада постало начин на који су се незнабошци спасавали. Бог је дао Христа да буде камен темељац спасења, али га је Израел одбацио. Христос је тако постао камен спотицања, и Израел се ту срушио.

Закључак

Божији суверенитет и човекова одговорност су складни један са другим, подесни су, одговарајући. Нема потребе да их усаглашавамо. Богу није проблем да човека загрли усред свих његових грехова и неправде, и да га доведе до свог великог плана спасења, намереног за вечност. Он се према Израелу односи у складу са својом намером, својим обећањем, преко свога Сина, и кроз спасење које им нуди благодаћу кроз веру. Дао вам Бог сваку врсту мира док верујете у његову сувереност.

Божије одбијање Израела

РИМЉАНИМА 10,1–21

Узрок израелског неуспеха

Тема овог поглавља је Израелово одбијање Христа. Као и у претходном одломку Павле оставља расправу о Божијој суверености и иде ка људској одговорности. Овде ће говорити о три особине израелског одбијања Месије. Павле не види разлог зашто би расправљао на тему помирења Божије суверености и одговорности и одбијања човека. Али, у овом поглављу говори о разлозима Израеловог одбијања.

Израел је вековима читао пророке. Следили су закон и чули су Божија обећања. Све то имало је за сврху да их доведе до Христа (види на пример Галатима 3,24). Али, без обзира на све већина Израелаца није била спремна за Исусов долазак (види Јован 1,11). Како Павле описује ову трагичну ситуацију? **Први разлог** за одбијање био је да Израел није имао потребу за спасењем (Римљанима 10,1). Израелци су веровали да су они **већ били сјасени**. У Римљанима 2 и 3 видимо да су Израелци веровали да су њихове религиозне и заветне везе са Богом биле разлог за њихово спасење. **Други разлог** лежи у томе да Јевреји нису знали како је Бог чинио људе праведним. У свом жару, у својој ревности за Бога они то нису знали (Римљанима 10,2). Искреност није довољна.

Није довољно бити реван за Бога. Ревност и искреност морају бити у вези са знањем истине.

Трећи разлог лежи у чињеници да су Јевреји били поносни и самоправедни (Римљанима 10,3). Нису хтели да се потчине Богу, и то је био један од њихових основних проблема. Били су поносни на своју религију и своја дела, нису желели да исповедају своје грехове. Нису веровали Спаситељу. И Павле је начинио ту грешку. У Филиплјанима 3,1–11 Павле говори о овим стварима које су за њега биле добитак када је био Јеврејин над Јеврејима и фарисеј над фарисејима. У односу према закону био је без мане, и Павле се тиме хвалисао. Али, онда је признао да је због свог неверовања то радио у незнању. Јевреји су погрешно разумели свој закон, и то је главна тема овог одломка.

Праведност по делима и по вери

У Римљанима 10,4–13 Павле даје неколико назнака које заслужују да им се посвети пажња. Прво што каже јесте да Христос представља престанак важности закона за оне који верују. Ово је зато да би Бог показао своју праведност свакоме који поверује. Израз *...Христос је свршетак закона* је посебно тачан у смислу да је улога закона била окончана. Исус није уништио закон у смислу да се неће више читати или волети, или бити коришћен као пример онога како би Бог желео да људи живе. Али, он јесте окончао законску улогу закона. Улога закона била је да разоткрије грех као оно што грех јесте. Све што је закон требало да учини јесте да објави грех и његове последице, а крст се за то побринуо. Крст ми је обзнанио о греху више него што би закон икада могао. Закон ми говори о томе шта није добро, и можда ће ми рећи зашто и колико то није добро, али ми не говори о Божијем ставу о томе што није добро. Божији став о греху види се на крсту.

И не само то, израз *Христос је свршетак закона* исто тако значи да је Христос циљ или испуњење закона. Закон људе усмерава ка Христу. Закон је као учитељ који људе усмерава ка Христу. Све што је закон показао да човек треба да буде, Христос је био. Све што је закон показао да човек треба да чини, Исус је чинио. Све што је закон говорио да човек не треба да чини, Исус није чинио. То је узроковало да Павле изјави у Римљанима 4,25 да смо оправдани његовом смрћу, али да смо спасени његовим животом. Ослобођени смо од неплодности. Ослобођени смо како бисмо живели обилним животом оним како је Христос живео док је био на земљи. У овом доказивању Павле каже да су Јевреји погрешно разумели закон и његов циљ. Погрешно су разумели улогу закона и његову намену.

Праведност по закону

У Римљанима 10,5 Павле долази до следеће тачке. Он расправља о праведности до које би се дошло по закону. Овде је главна мисао чинити оно што захтева закон. Једини начин на који се човек може оправдати или бити у праву јесте држањем закона. Али, већ смо прочитали да нико не може да одржи закон савршено. Од тренутка када особа прекрши само једну одредницу закона, она је осуђена. Та особа је сада крива што је прекршила закон. Тако историја од нас тражи да верујемо да се нико не може оправдати по закону, осим Исуса, и то је једино зато што је он савршено одржао закон. Онај који закон прекрши не може да стане пред судију и од њега тражи правду. Али, правду ће добити, осим ако пред судију не стане у вери.

Праведност по вери

У Римљанима 10,6–13 Павле говори о праведности по вери. Павле ову врсту праведности описује у стиховима 10,6–

8. Ево шта каже за праведност по вери. Павле овде наводи из Поновљеног закона / 5. Мојсијево 30,12 и додаје неке своје мисли. У суштини каже да је реч близу тебе, у твојим је устима и у твом срцу. Павле још додаје да је ... *реч о вери, реч коју ѝројоведомо*. Нема потребе за надљудским напорима или потрагама. Не морамо да одлетимо до неба како бисмо намолили Христа да дође на земљу. Не морамо да идемо у дубине земље у својој сили како бисмо донели Исуса из мртвих. Наше спасење, оправдање, посвећење и прослављање нису засновани на надљудским напорима или потрагама. Божија реч је била управо ту како би је Јевреји примили. И даље је ту како бисмо је примили као драгоценост. Вера у Бога долази од његове речи коју ми примамо и чувамо као драгоценост. По овоме знамо да смо оправдани по вери а не по делима.

Праведност по вери достигнута

У Римљанима 10,9-10 Павле говори како смо достигли оправдање вером. Ово оправдање долази кроз веровање. Веровање долази из нашега срца и исповеда се нашим уснама. У срцу је веровање да је Бог васкрсао Исуса из мртвих и то доводи до Божијег одговора. Речено је: ...*бићеш сјасен*. То је Божији одговор.

Шта је исповедање на спасење? То је исповедање да је Исус Господ. У Колошанима 2,6 Павле каже: *Онако како сје ѝримили Госјода Исуса Христја, ѝако настјавише да живише у њему...* Прихватио сам га као Господа, ходам са њим као са Господом. Дубоко у свом срцу верујем да га је Бог подигао из мртвих. У Римљанима 6,3–9 налазим да они који су веровали, исто су тако веровали. То су нам показали својим односом и послушношћу у вери. Баш као што је Исус умро, био покопан и потом васкрснут, тако су и они који су веровали. Умрли су себи, сахрањени су у свом чину крштења, и онда

су били подигнути како би ходали у новом животу. Када својим устима исповедим: „Исус је Господ“, тиме сам решио све у вези са одлукама од тог тренутка надаље. Моја једина жеља је да сазнам шта он жели и како да то брзо испуним, јер Он је Господ. Верујем да га је Бог подигао из мртвих, и због тога живот и смрт више не представљају питања страха у мом срцу. Смрти се више не бојим јер је тамо празан гроб. Све док је Исусов гроб празан и ја сведочим да је Он Господ, бићу спасен. Све ово се понавља у Римљанима 10,10. Павле каже да особа у свом срцу верује и да је онда оправдана. А када то посведочи својим устима онда је спасена. Ово се не догађа све одједном. Павле не говори о вери и изјави веровања која се одиграва пред погружење у Христа. Он овде говори о мојем сталном исповедању и мојем сталном веровању. Стално верујем и због тога сам стално оправдан. Стално исповедам и због тога сам спасен.

Праведност по вери потврђена

Павле ме у то уверава у Римљанима 10,11. Он то чини навођењем из Светога писма. Павле жели да ја знам да оно што он говори је ауторизовано, пророковано и потврђено у Старом завету, и он наводи из Исаије 28,16. Пророк Исаија оправдава и потврђује Бога у питању оправдавања верујућих. Бог се приказује као потврђен у свом деловању у овом старозаветном стиху који Павле наводи. Када Исаија изговори ове речи и када их Павле касније наводи, Бог се потврђује у свом деловању у човековом уму.

Праведност по вери за све (10,12–21)

У Римљанима 10,12,13 ова тема о праведности по вери се развија даље. Павле даље говори о њој у смислу да нема разлике између Јевреја и незнабожаца. Исти Господ је Господ за све и богато благосиља свакога ко се на њега

позове, баш као што је о томе говорио пророк Јоила (Јоила 2,32а). У стиховима 10,12.13 видимо три велике изјаве. **Прво**, нема никакве разлике. Бог не прави разлику између Јевреја и нејевреја. И даље од њих захтева веру, као што смо већ видели. Павле овде говори о ономе што је раније споменуо у Римљанима 2,17 и наставио до 3,31. **Друго**, то је исти Господ који је дарежљив према свима, без разлике. **Треће**, постоји само један захтев а тај је да га сви призивају. И опет, нема никакве разлике. Нема везе ко си, Бог ће те прихватити. Нема другог захтева осим веровања. Ово је веома добар разлог за одбацивање Јевреја. Они су одбацили Христа првенствено зато што нису видели никакву потребу за спасењем и зато што су погрешно разумели свој сопствени закон.

Људска потреба

У Римљанима 10,14–17 приметимо људску потребу. Та потреба је да призивамо Бога. Управо смо прочитали у 10,13 навод из Јоила 2,32: *Који њод њризове име Госјодње, сјашиће се.* Давид, који је исто био спасен, овако се молио Богу у Псалму 116,12.13: *Шта ћу вратијти Госјоду за сва добра што ми је учинио? Узећу чашу сјасења, и њризваћу име Госјодње.* Давид овде каже да ће славити Бога за своје спасење и да ће призивати Бога за све своје потребе.

Савле из Тарса, који ће касније постати апостол Павле, био је осуђен због греха прогоњења Христа. И док је био у жалости у граду Дамаску, човек по имену Ананија је у сну добио поруку да пронађе Саула и каже му шта мора да учини да би се спасао (Дела 9,10–19а; 22,16; 1. Петрова 3,21). Треба да призове Господа, али како ће призивати Божије име ако не верује у Исуса Христа? Управо ово је та ствар због које ће Јевреји бити оптужени, како је Исус сам рекао у Јовану 8,24. Јевреји треба да поверују. Треба свом силом да поверују у Христа да би били спасени.

Али, како могу да поверују у Христа? У Еванђељу по Јовану 6,44–47 Исус ово говори Јеврејима:

*Нико не може да дође к мени, осим ако ја не њривуче
Оџац који ме је њослао; и ја ћу ја васкрснути
у њоследњи дан. У њророцима сџоји најисано: „И биће
сви научени од Боја“. Свако ко је чуо и научио од Оца,
долази к мени. Не да је било ко видео Оца – само онај
који је од Боја, џај је видео Оца. Истинину, истинину вам
кажем: Онај ко верује, има вечни животи.*

Како бисмо веровали у Исуса, или у било шта заправо, прво морамо да чујемо о томе. Веровати у Исуса значи да морамо да верујемо у извештај Еванђеља о Исусовом животу. Али, како ће људи о томе чути осим ако не чују од друге особе? И како ће ићи да проповедају осим ако их неко не пошаље? Ширење еванђеља је дивна ствар, видимо то у Великом послању (Марко 16,15). То је радосна вест. Постоји потреба у сваком човеку да призове Господа веровањем, када чује еванђеље које проповедају они који су послати.

Људски одговор

Онда долазимо до људског одговора, нарочито одговора који даје Израел. У Римљанима 10,16.17 Павле пише да је било много Јевреја који су одбили да прихвате еванђеоску поруку о Исусу Христу, и цитира из Исаије 53,1 како би показао да је Исаија пророковао да ће доћи до овог одбијања. Како би Израелци требало да приме ту радосну вест? У поруци коју чују морају да чују и Христове речи. Много пута када проповедамо људи чују само нашу поруку. Не чују Христову поруку. Када проповедамо морамо да укључимо и Христове речи у нашу поруку. У Јеремијино време, људи су долазили до Јеремије и молили га да се моли Господу како би сазнали да ли од њега има неких речи (Јеремија 37,17; 42,2.20).

Резултат јеврејског одбијања

Исход јеврејског одбијања видимо почевши од Римљанима 10,18–21. Питање гласи: Да ли је Израел разумео? Павле овде наводи Мојсија из Поновљеног закона / 5. Мојсијеве 32,2 и онда Исаију 65,1. Израел је крив. Приметите да Павле у Римљанима 10,18 наводи из Псалма 19,4. У првом делу тог Псалма Бог се објављује кроз створење, а у каснијем делу Псалма Бог се објављује кроз своју реч. Из ових разлога и Псалмиста и Павле објављују да је порука послата у свет. Али, Израел је одбацио ту поруку.

Онда, у Римљанима 10,19.20, Павле јасно изјављује да је порука отишла до незнабожаца. Како би то доказао Павле наводи из Поновљеног закона / 5. Мојсијеве 32,21 и указује не само да ће се незнабошци спасти, већ и да Бог има намере према Јеврејима. Његова намера је да их начини љубоморним. Павле онда цитира Исаију 65,1 како би показао да се Бог радује спасењу нејевреја. Из ових разлога, у 10,21 Павле каже да је Бог увек желео да се његов народ спасе, али да су они били један непослушан и јогунаст народ.

Шта нам ово говори о Божијем карактеру? Каже нам да он има огромно стрпљење. Чекаће на нас све до краја. Али, шта то говори о карактеру Израела? Каже да су непослушни и тврдоглави. Израел је изгубљен, не због Божије намере или плана, већ због своје непослушности Богу.

Закључак

Једна ствар је споменута у Римљанима у 10-ом поглављу, а која није главна тема поглавља. Ради се о великој идеји хришћанске мисије, како видимо у Римљанима 10,14–17. Бог жели да се свако спасе призивањем његовог имена, верујући у њега и слушајући о њему. На другим местима у Светом писму видимо четири разлога зашто треба слати мисионаре да проповедају. **Прво**, имамо заповест одозго да идемо у читав

свет и проповедамо еванђеље (Марко 16,15). У послушности према тој заповести ми чинимо мисијски рад. **Друго**, чујемо уздахе одоздо, из самог пакла. Богаташ је рекао Лазару, у Луки 16,27: ...*Молим те онда, оче, да ја пошљеш у кућу моја оца...* Треба да шаљемо живе Лазаре у куће богатих људи. **Треће**, чује се и одређени позив. Из града Троје Павле је чуо уздахе: *Пређи у Македонију и помози нам* (Дела 16,9). Данас људи уздишу по читавом свету. **Четврто**, имамо и унутрашњи порив. Павле каже: *Јер нас обузима Христова љубав кад овако верујемо: Један је умро за све, дакле сви су умрли* (2. Коринћанима 5,14). То је Божија воља, то је Исусово срце, то је подстицање Духа; то је Христова љубав која нас нагони да идемо и другима говоримо ту дивну поруку о Христу. Свет, као и јеврејски народ, су изгубљени. Нису изгубљени по Божијој жељи и вољи. Изгубљени су по својој вољи и жељи. Надам се да си пронашао то спасење. Надам се да си пронашао мир када си пронашао Њега.

Израел, садашњост и будућност

РИМЉАНИМА 11,1–36

Остатак Израела

Павле ће читаво једанаесто поглавље посланице Римљанима посветити представљању доказа да Бог није дигао руке од Израела. И даље постоји могућност Божије милости, али само ако се покају и потраже га. Ову мисао имамо и у Старом завету, у Исаији 59,1.2:

Гле, није окрџала рука Госјодња да не може сјасји, нијии је ојџежало ухо Њејово да не може чујии. Нејо безакоња ваша расјавише вас с Бојом вашим, и јреси ваши заклонише лице Њејово од вас, да не чује.

У 2. Дневника 7,14 Бог каже Соломуну следеће:

...и јонизи се народ мој, на који је јризовано име моје, и јомоле се, и јојраже лице моје, и јоврајие се од злих јушјева својих, и ја ћу јијада услишијии с неба и ојросјићу им јрех њихов, и исцелићу земљу њихову.

Бог је обећао да ће чути, опростити и исцелити, само када би се они покорили у томе да га траже и да се моле. Павле каже да је Богу стало до Израела. Тај значај који Бог даје Израелу требало би да увери све критичаре који кажу да је Бог неверан и да не воли Израел. Треба само да увидимо шта је све Бог

учинио за Израел кроз Стари завет и како је трпео њихове грехове и неверу. Погледајмо шта је учинио када је послао свога сина на овај свет и дао Исуса да живи тих неколико дугих година у Израелу, Исуса који је сведочио Израелу о Божијој љубави за њих. Погледајмо шта је Бог учинио на Христовом крсту. Бог вреднује Израел, и важно је да схватимо колико Бог вреднује нас. Бог на нас не гледа као на неке грешне црве. Он гледа на нас као на своје грешне синове, а знамо колику вредност за свакога од нас има син. Отац гледа кроз прозор сваки дан у нади да ће видети свога сина како се помаља иза брда. За њега је спремио одећу. Припремио је теле да закоље и прстен да му стави на руку. И обућу је спремио за његове ноге (види Луку 15,11–32). Павле жели да Израел зна да их Бог воли. И Павле их воли. Али Бога, између свих тих небројених особина, највише одликује љубав. Бог је љубав, и Он жели да се та љубав објави Израелу.

Четири сведока, а први је Павле

У Римљанима 11 Павле позива четири сведока како би доказао да свакога Јеврејина чека славна будућност ако се потчини и окрене Богу и молитви. Први сведок је сам Павле. Он започиње питањем да ли је Бог одбацио Израел или не, и одговара на то тако што показује себе као пример да је Бог прихватио Јевреје. Ово је осликао ширим и ужим кругом, и сада се враћа тој илустрацији. И даље жели да запамтимо да Бог никада није веровао да ће спасити све који долазе из Израела. Али, Бог је обећао да ће спасити неке који *нису из Израела*, незнабошце, нејевреје.

Да ли је Бог одбацио свој народ? Павле каже: *никако!* Доказ за ту изјаву јесте да је сам Павле спасен. Павле каже да чак и да је само он од Јевреја спасен, постоји тај ужи круг у ширем кругу. Да је само он спасен од читавог Израела, опет је и он доказ да Бог воли Израел јер га је спасао. Током свог хришћанског

живота Павле је сматрао да је он главни грешник, зато што је прогањао цркву и ширио мржњу Јевреја против еванђеља. Павле онда каже да ако је Бог могао њега да спасе, онда Бог може било кога да спасе (види Прву Тимотију 1,15). Павле им каже: „Погледајте на мене. Ја сам спасен. Ја сам од израелског народа. Ја сам из Венијаминовог племена. Ја сам доказ Божије љубави.“

Четири сведока, други сведок је остатак

У Римљанима 11,2–12 Павле говори о остатку као о доказу Божијег спасења, а први део расправе налази се у одломку од другог до шестог стиха. Треба да запамтимо шта је Павле писао у Римљанина 8,28–30 када је говорио о чињеници да: *...Бој онима који ја воле, у свему њомаже на добро, (наиме) онима који су њозвани њо њејовој вољи.* Ти људи који су били позвани били су они који су били предодређени да буду као његов Син и да их зову прворођенима. То су били они који су били позвани, оправдани и прослављени, све према овом Божијем предодређењу. Овај одељак не говори једноставно о малом кругу који се зове Израел, већ говори о *било коме* који призове Божије име, о *било коме* ко је укључен у Божије намере, и о *било коме* ко Бога воли.

Павле онда посебно говори о овом малом кругу Израела у оквиру Израела. Бог није одбацио своје људе које је унапред познао, али је ипак, мада нерадо, одбацио саму нацију. Бог је одбацио нацију Израела баш као што је одбацио и незнабошце, нејевреје, и то из истих разлога. Одбили су да Бога држе у свом срцу и свом уму. Бог их је одбацио када су одбили Бога и његовога Сина Исуса. Тако је Бог одбацио народ, оне који су из израелског народа. Али није одбацио сам Израел, јер их је унапред знао. Он их је унапред знао и предодредио је план по којем ће се уподобити лику његовога Сина. Павле овде пружа историјски доказ јер говори о Илији и о одговору који

му је Бог дао (11,26-46). Бог је том остатку пружио милост. Бог је унапред познавао те људе. Овде је започет библијски преседан. Треба да запамтимо историјски догађај који је довео до разговора између Илије и Бога. Илија је, у страху од Језавеље, побегао зато што је уништио све Валове олтаре и побио све Валове свештенике (види Прву Царевима 18,16–19,18). У свом страху Илија се осећао напуштеним. Имао је оно што данас у религији називамо Илијин комплекс⁸. Био је потпуно уверен да је он био још једини који је остао веран Богу. Али, Бог је осим Илије имао још верних. Имао је седам хиљада оних који нису били клекли пред Валом.

Ово је пример да видимо да је постојао остатак верних чак и док је Павле писао ову посланицу Римљанима. Тај остатак је постојао и у Илијино доба, постојао је и у Павлово доба. Овај остатак није био одабран због својих дела, већ због Божије благодати. Ако је неко спасен по делима, онда он не може бити спасен по благодати. Иначе дела више не би била дела. Као што се не мешају уље и вода, тако дела и благодат не иду заједно.

Павлов закључак у Римљанима 11,7–12 јесте да народ није стекао праведност, али одабрани јесу. Павле јасно говори да отврдњавање Израела према Богу није било потпуно. Рекао је да је отврдњавање дела Израела произвело њихово отпадање. Али, то отпадање није било коначна реч. Јевреји се нису саплели и пали без наде у оздрављење. А у њиховом саплитању, незнабошци су пронашли своје спасење. Израел је био у стању да се поново придигне.

Четири сведока, трећи су незнабошци и њихово спасење

Незнабошци и њихово спасење тема су Римљанима 11,13. Павлова служба, коју му је дао Бог, била је да објави спасење

⁸ Веровање да нема више других верника, да смо остали потпуно сами. – Прим. прев.

највећем могућем броју незнабожаца. Због те своје службе, Павле је ишао на крај света само да би могао да говори у свакој незнабожачкој заједници како би се спасли. Та нада се види иза ових чињеница у Римљанима 11,14–16. Овде је представљена реална ситуација. Све то Павлово проповедање у свету незнабожаца, исто оно о којем је писао у Римљанима 9,1.2 и 10,1 – све то је зато да би се Израел спасао. Павле се занимао за спасење незнабожаца. Павла је у томе водило послање које је добио и мисија од Бога. Али, његова нада је била да ће некако Израел то да види, да постане љубоморан према незнабошцима и да ће се окренути према Богу и бити спасен.

УПОЗОРЕЊЕ НЕЗНАБОШЦИМА

Маслиново дрво

У Римљанима 11,17–24 Павле даје илустрацију маслиновог дрвета. То дрво је дуго било симбол израелског народа (види Јеремија 11,16.17; Осија 14,4–6). У овим старозаветним текстовима Бог је рекао да ће их бацити у ватру зато што нису доносили плода. Ово је слика: Бог је корен дрвета маслине. То је зато што је он извор свих ствари и на њему све стоји. Само дрво је тај мали круг о коме смо читали у Римљанима 9,6. То је онај *йрави* Израел из народа Израела. То је Авраамово обећано потомство. Они су то дрво на коме израстају гране. Други су тамо зато што су прихватили Месију. Исус је дошао својима (Јован 1,11). Јевреји су Исусови, њих су припремали старозаветни пророци и Јован Крститељ. Исус је дошао својима, али га они нису примили. Онима који су га примили, дао је силу да постану синови Божији, онима који су веровали у његово име (Јован 1,11).

Природне гране које израстају на овом дрвету су Јевреји који верују. Неприродне гранчице су ти појединачни безбожници,

нејевреји, који су придодати, сваки по својој личној вери. Има појединаца који су придодати овом дрвету, али има и оних који су од дрвета одбачени. Једини разлог због којег су Јевреји одбачени од овог дрвета је њихова невера. Једино што је важно да испуни неки безбожник, нејеврејин, јесте да верује. Ово уклања сваки разлог за било чије хвалисање. Ако неко треба да се хвали тиме што је био придодат дрвету, онда мора и да запамти следеће: корен те носи, не носиш ти корен. Чак је и спасење безбожника доказ Божије бриге и љубави за Израел зато што је Бог придодао ове нејевреје дрвету. Било је то исто оно дрво које је засадио Бог када је Аврааму рекао да ће кроз њега сви народи на свету бити благословени (Постање / 1. Мојсијева 22,18). Од тог времена надаље Бог говори о свом народу као о маслиновом дрвету Авраамове породице, на које су придодати безбожници, нејевреји. Ово је Павле објаснио у четвртом поглављу посланице. Авраам је отац свима, не само Јеврејима који живе у складу са својом вером, већ и нејеврејима који живе у складу са својом вером. Авраам је мој отац зато што сам био придодат на ово дрво. Не носи мене Авраам, већ то радије чини корен (Бог). Ја, као нејеврејин, у царству Божијем једем са истог стола са којег једе и Авраам. Спасење нејевреја је доказ Божије љубави за Израел.

СПАСЕЊЕ ИЗРАЕЛА

Четири сведока, четврти је сам Бог

Павлов последњи доказ да Јевреји могу да досегну спасење налази се у самом Богу (Римљанима 11,25–36). Приметите, пре свега осталог, Павлову изјаву о Божијем времену када се ради о Јеврејима. У овим стиховима се каже да је Бог у свим тим догађајима. Божије отежавање Израелу је само привремено, како би сви нејевреји могли да се укључе исто тако. Да ли то

значи док се не постигне онај број нејевреја који тек треба да се спасу или се ради о испуњењу гнева нејевреја против Израела није сасвим јасно. Како било, и даље се говори да је Бог укључен у одређивање времена када ће се ове активности и одиграти.

Исто тако, у овом одломку видимо Божије обећање да ће се читав Израел спасити. Сећате се Римљана 9,6? Павле тамо није рекао да ће се спасити широки круг, читав Израел. Он је рекао да ће се читав Израел, уски круг, спасити. Бог зна кога може и кога ће спасити. Вратимо се уназад и прочитајмо контекст Исаије 27 и Исаије 59. Погледајмо и Јеремију 31. Контекст ових поглавља је да ће Бог осудити Израел. Али, он ће их и спасити од осуде. Они се спасавају тако што поверују у Бога. Ово можда говори о последњем чину Божије милости за Јевреје. То се види по уништењу Његовог града и народа. Тим последњим чином Бог је намерио да испуни своју вољу и намеру. Кроз ропство је Бог намеравао да донесе спасење уском кругу верних људи.

Обратите пажњу на Божији завет у 11,28.29. Опет видимо примену у смислу широког и узаног круга. Своју реч Аврааму Бог није прекршио (види Римљанима 4). Бог спасава **йойомсйво (семе) обећања**. Он исто тако спасава и **йойомсйво (семе) намере**.

А онда, у 11,30–32 читамо да је Бог одабрао Јевреје да донесу еванђеље нејеврејима како би се спасили. Бог сада одабира нејевреје како би Јевреји видели и спознали еванђеље и спасили се.

Закључак

Павле закључује ово поглавље песмом слављења. Славимо Господа! Славимо Господа због дубине његове мудрости. Славимо Господа због величине његовог знања. Славимо Господа због дубине његове осуде. Славимо Господа због

његовог карактера, ума и савета. Славимо Господа јер је он Створитељ свега. Он је сведржитељ свега. Он је сврха свих ствари.

Павле закључује са изјавом о томе каква му је намера у 11,36. Њему вечна слава! Амин. Његова намера је да прослави Бога. То је сврха свега што је учинио кроз Христа. У Ефесцима 1,3–14 Павле говори о Божијој великој сврси, и у 1,3–6 Павле каже: на хвалу славе његове. Павле даље говори о томе шта је Исус постао у Ефесцима 1,7–12 и каже: да будемо на хвалу његове славе. Он говори о Светоме Духу у Ефесцима 1,13.14 и каже: на хвалу његове славе.

Која је Божија намера? Да све сједини у Исусу. На нама је да кажемо: Славимо Господа. Богу нека је сва слава. То је и разлог зашто је Павле написао првих једанаест поглавља посланице Римљанима. То је стварни разлог свих Павлових посланица. Славим Господа и у том слављењу ја проналазим смисао живота. У том слављењу проналазим мир који ми обузима душу, и проналазим своју вредност. У слављењу Бога знам да сам близу Божијег срца. Бог не жели да се расправљамо о његовој сили и суверености. Он жели да га прослављамо због његове бесконачне силе и бесконачне благодати. Ту проналазим мир и наду. Надам се да ћеш и ти пронаћи мир верујући у то.

Основа хришћанског живљења

РИМЉАНИМА 12,1.2

Преглед и увод

Овим поглављем започиње последњи велики део посланице.

У Римљанима 12,1 Павле каже:

Заклињем вас, браћо, милошћу Божијом, прикажиће своја тела као живу жртву, светију и угодну Боју, као своје духовно бојштовље.

Приметимо овде тон којим Павле говори о овим захтевима. Када год Павле има нешто хитно да саопшти својим читаоцима он користи речи: преклињем вас или заклињем вас (види Ефесцима 5,1 и 1. Солуњанима 4,1). Павле је пазно да и сам живи своје изјаве. У 2. Коринћанима 1,24 Павле пише следеће:

Не као да ми ђосјодаримо вашом вером, нејо смо ђомајачи у вашој радосји; јер у вери, ви чврсто стојите.

У овом поглављу проучићемо два стиха, стихове који формирају основу свега што ће Павле даље говорити, у последњем делу посланице. Овде имамо доктрину освештавања, затим посвећење и примену. Овде се говори

о светом животу. Већ знамо да је човек спасен по вери, али може ли да живи по вери? Треба ли сада његова дела да одреде где се он сада налази у Божијем царству? Шта одређује његов положај, како живи и како делује?

Принципи освештавања

Павле бележи неколико принципа у Римљанима 12,1.2, па ћемо о њима говорити у пет различитих тачака. Ако схватимо принципе који су постављени у ова два стиха, Павле каже да ћемо моћи да пробамо и успео да докажемо шта је Божија воља.

Прва је основ за ово освештавање. Кључна реч је „стога“ јер нас повезује са оним што смо већ проучавали⁹. Наш положај као оправданих, посвећених и прослављених људи тражи од нас одређено понашање, посвећење и освештаност. Ако само учим о нечему, можда то што учим утиче на моје срце и осећања, али не и моја дела. Тако не учим онако како би Бог желео да учим. Исус није дошао како бих ја *знао* неке ствари. Исус није дошао ни како бих ја *био* нешто. Исус је дошао како бих ја нешто *имао* и нешто *чинио* (види Јован 10,10). Мој живот се види у мојим активностима због онога што је Бог учинио за мене. У вери, Бог ми је дао спасење, посвећење и славу.

Из тога разлога, неке ствари морам да чиним. Основ за ово освештење је Божија милост. У грчком језику реч милост је именица у множини. Тако би стих требало да гласи: „имајући на уму Божије *милости*“. Бог нема само једну милост. Има их више. И његова милост може да постане било која милост која је потребна. Милост једноставно значи да добијемо нешто што нам треба али што нисмо заслужили. Милост за некога обезбеђује оно што му треба, а не оно што та особа заслужује.

⁹ Ова реч се не налази у преводу који користимо. Да је ту, била би то прва реч у првом стиху у 12. поглављу. – Прим. прев.

Божије милости су тема ове посланице. Божији карактер показује да је он милостиви Бог. Моралности је потребно деловање, или неће наставити. Понашању је потребна снага како би деловало. Из тих разлога апостол нас овде позива да се предамо у Божије руке да бисмо добили благодат да живимо прави живот.

Друјо, њостоји и њприрода освешћаванња. Када Павле позива Римљане да принесу своја тела као живе жртве, Павле сматра да је ово добровољни чин. Они треба да принесу, или представе, своја тела. То је израз који је једнак оном као када се приносе дарови у храм (Види Левитску / 3. Мојсијеву 1,3 и 16,7). Док је Исус још био беба, његова мајка и законити отац су га донели у храм да би га представили свештенику, како би могао да буде посвећен Богу. Када ја принесем (понудим) своје тело као живу жртву, ја кажем пред Богом, анђелима, ђаволом, пред црквом и пред самим собом да ја припадам Њему.

Та реч представити или дати појављује се и у Римљанима 6,13 у стиху који спаја поглавља шест и дванаест. Исто тако, у сагласности је са стиховима као на пример Лука 2,22 и Колошанима 1,28. Ради се о идеји да се Богу добровољно понуди нешто што му већ припада. То је комплетна понуда. Павле нам каже да понудимо своја тела као живу жртву. Ово је свеобухватни израз који подразумева дух, душу и тело.

У првих једанаест поглавља посланице Павле је већ говорио о чињеници да смо спасени и да наш дух и душа припадају Богу. Павле сада говори о телесној активности, о делима тела, о религиозности. Ниједна религија не вреднује тело као што га вреднује хришћанство. Тело прима импресије од Бога, поседује способност да послуша или не буде послушно, и у стању је да чини оно за шта је примило силу од Бога да

чини. Тело се још зове и храм Светога Духа (1. Коринћанима 6,19.20). Тело прославља Бога (види Филипљанима 1,20).

Павле је, у ранијим поглављима, већ говорио о нашем духу и души. Сада је потребно да говори о томе да ми прикажемо, принесемо, своја тела Богу у намери да следимо и извршавамо његову вољу и испуњавамо његове заповести.

Треће, освештавање је добровољно, њојино и жртвено. Павле каже: ... *прикажиће своја тела као живу жртву, светиу и угодноу Боју...* Јеврејске жртве о којима се говори у Књизи Левитској / 3. Мојсијевој се деле углавном на две групе. **Прва** је она која је у вези са помирењем. Постојале су жртве за грех и жртве за измирење. **Друга** група су оне жртве које су повезане са посвећењем, освештавањем, које су биле засноване на помирењу које је особа која је приносила жртву имала са Богом. Наша жртва за грех је Господ Исус Христос, али наша жртва за посвећење смо ми сами. Пошто је он умро, тако и ми морамо да умремо. У Римљанима 6 Павле каже да смо сахрањени са њим кроз крштење у његову смрт. Као што је он умро, тако и ми умиремо, и као што је он био васкрснут, тако ћемо и ми бити васкрснути. Христов крст је довољан и одговарајући да уклони све моје грехове и оправда ме, посвети ме и прослави у Христу, али је Христов живот оно што ми омогућава да своје тело принесем као живу жртву. Павле каже да је Исус био разапет за наше грехове, али да је био васкрснут за наше оправдање (Римљанима 4,25). Баш као што смо ми били спасени његовом смрћу, тако ћемо бити спасени његовим животом (Римљанима 5,10).

Када себе понудимо Богу то представља озбиљну и снажну жртву. Овде је Исак добар за упоређење. Када је Исак био положен на олтар, он је умро, не само у свом уму, већ и у уму његовог оца. Чак и пошто је Бог поштедео Исака, и он и његов отац су веровали да је Исак жива жртва (види Јеврејима 11,17–

19). Исус је исто тако жива жртва. Умро је на крсту, али на одређен начин он је и даље на крсту. У 1. Коринћанима 2,2 Павле каже: *Јер сам био одлучио да док сам међу вама знам само Исуса Христа, и то разазпето*. Реч разазпет, која је у грчком језику у давно прошлом времену значи да се одиграла радња чији ефекти и даље трају, у смислу да је Исус и даље на крсту. Он је и даље жива жртва. Био је разазпет још пре постанка света. Родно се разазпет и живи разазпет. Тако је и са нама данас.

Наша жртва је **ипрактична** у том смислу да је понуђена у ставу служења. Исход није само наше спасење, већ и ослобођење из руку наших непријатеља, тако да бисмо могли да му служимо. Ми му служимо не из страха, већ радије из светости и праведности, и то свакога дана нашега живота (Лука 1,74.75).

Даље каже: ... *као своје духовно боштовље*... та реч духовно би била боље преведена као рационално. Реч долази од грчке речи логика. Ту Павле каже да је то **логично, да је рационално**, да предамо своја тела као живе жртве. Треба да допустимо нашем рационалном делу бића, да руководи нашим акцијама према Богу. Треба да волимо Бога свим својим срцем, душом, умом и снагом. Треба да следимо оно што нам ум говори. То је сама природа освештавања.

Четврто, имамо заповест да се освештамо. У Римљанима 12,2 Павле говори ову негативну заповест: *Не саображавајте се овом свету*... Не будите присиљени да се понашате према обрасцу овога света. Не допустите себи да будете гурнути у ствари у које овај свет верује и које вреднује. Реч „свет“ долази од грчке речи еон, што би било боље превести са „доба“. У овом случају значи „ово садашње доба“. У Светом писму је та реч углавном повезана са нечим злим (види Галатима 1,4; 2. Коринћанима 4,4; Ефесцима 2,2).

Павле наглашава да ако нисмо пажљиви, наћи ћемо се под утицајем, следећи моду овога света. Када се то догоди, предаћемо се духу тога времена и том начину живота. Путеви овога света су веома привлачни, и делују пријатно. Исус је говорио о ужицима овога света и о штети коју могу да начине (Лука 8,14). Свако ко верује да у овом свету нема задовољстава, не верује у Исусове речи и не зна какви су путеви овог света. Они нису искусили неке од ствари које овај свет нуди. Ђаво особи омогућава да се добро осећа, али накратко, јер је на крају води ка горчини.

На позитивној страни, Павле даље каже: *...нећ се њромениће обнављањем своја ума*. Израз „променити се“ у грчком језику је у пасиву. То значи да особа којој се говори допушта промени да дође на њу. Када се у Светом писму говори о уму, мисли се на много више него само на интелект, ту постоји и морални аспект. У Римљанима 1,28; 7,23; и 11,34 читамо о уму овога света, о Христовом уму, о унутрашњем човековом уму и о Божијем уму. Ум спаја интелект и морал. Другим речима, може се описати као начин на који душа увиђа и разликује између онога што је добро и што је истинито. Врло је важно да размотримо ову идеју о моралној промени која се догађа због онога о чему размишљамо. Треба да обнављамо свој ум.

Пето ѡредставаља исход, резултат, осветљавања.
 Павле изјављује: „Допустићу себи да се потпуно и сасвим променим. Тада ћу моћи да докажем и опробам шта је добра, савршена и угодна воља Божија.“ Божију вољу ћемо знати. Реч опробати значи да ћемо моћи да нешто пробамо, проверимо, као у лабораторији. Овде се говори о духовном распознавању које настаје као исход унутрашње промене. Нема бољег знака нарастајућег, напредног и плодносног хришћанског живота него што је способност духовног распознавања. Како би дошли дотле, неопходно је да прођемо кроз промену,

трансформацију. Приметите следеће: не само што ћемо знати Божију вољу, већ ће се та воља и извршавати. Ово је израз Божије воље у човековом животу. Чинићу Божију вољу. Не само што ћу моћи да схватим шта је Божија воља, моћи ћу и да је извршим.

Божију вољу не треба само знати и чинити, већ у њој треба и уживати. Павле каже да ћемо открити да је Божија воља добра, угодна и савршена. Наше ново искуство са Христом продубљује нашу способност за већи благослов. И док се стално клањамо пред Божијом милошћу, схватамо да је Његова воља у суштини добра и да му годи наша послушност. У етичком смислу, откривамо сврху због које смо настали.

Закључак

У ова два стиха говори се не о расту већ о промени, о трансформацији. Раст сугерише напредак, али трансформација говори о промени. Наш Господ је растао, али му промена никада није била потреба. Ми прво треба да се променимо, а онда ћемо расти чинећи Божију вољу на земљи.

Реч трансформација долази од речи метаморфоза. Говори о томе да је дошло до тоталне промене. Најбоље се осликава у примеру гусенице која се мења у лептира. Гусеница око себе плете чауру и умире. Током јесени и зиме остаје у чаури, а у пролеће нешто почиње да се догађа: долази до промене. Током јесењих и зимских месеци гусеница се променила у прелепог лептира. Гледајући у лептира никада не би ни помислили да је то једном била гусеница.

Тако је са тобом и са мношћом. Наше грешно ја има исплетену чауру око себе коју називамо милошћу и Божијом благодаћу. Пролазимо кроз сукоб све док нисмо коначно погружени у Исуса и од нас настаје ново створење. Све ствари су нове. Стресамо крила и летимо у сили благодати и вере као Божије

руке, дела и воља. Какво је то преимућство! Промена се догађа када предамо своја тела Богу као живе жртве и онда се променимо у његову славу. Какав је то онда мир! Надам се да ћете наћи мир у томе када будете промењени, када будете жива, света и угодна жртва пред Богом.

Живети хришћанским животом

РИМЉАНИМА 12,3–21

Преглед и увод

У Римљанима 12,1.2 проучавали смо принцип посвећености или освештавања. Видели смо да је освештавање засновано на преображавајућем Божијем деловању а захваљујући промени нашега ума. Павле ће сада говорити о томе како се овај принцип освештавања примењује у различитим сферама живота, живота који се живи по вери. Павле жели да његови читаоци размисле како стоји њихов живот вере у односу на локално тело верујућих, као што је речено у Римљанима 12,3–13. Онда ће говорити о томе како ће њихов живот утицати на читав свет.

Римљанима 12,3–8: понизност међу верницима

У Римљанима 12,3–8 Павле каже да исправан однос са Богом происходи из исправног односа са другим верницима. Из тог духовног аспекта нашега живота долази и наш друштвени аспект. Понос је, као што је увек био и биће, највећи непријатељ стварне праведности. Понизност је оно што нам треба. Павле говори о сопственој смерности када каже: „Говорим кроз благодат која ми је дата“. Он је могао да поучава и да им ово каже без икаквог поноса зато што је говорио на основу Божије благодати. Он није говорио са

положаја апостола, нити је говорио и поучавао са аспекта свога образовања, иако је био један од најобразованијих људи у првом веку. Говорио је са положаја благодати. На основу ове благодати он овако говори сваком хришћанину без изузетка.

Позив понизности

Пошто сада живимо промењеним животом, наша основна потреба као хришћанина јесте да будемо свесни како треба да се односимо према другој браћи хришћанима, како треба правилно да искористимо своје духовне дарове. Павле каже да не треба о себи да мислимо више него што бисмо требали. Сваки хришћанин представља само делић велике наде, и ако о себи не мисли онако како Бог о њему мисли, на путу је пропасти. У овом одломку Павле говори о верности. Раније још, говорио је о нашој припадности Богу коју показујемо тако што предајемо наша тела као живу жртву. А сада говори о нашој верности Светом Духу и другој браћи хришћанима, тако што дарове које нам је Бог дао употребљавамо да би они имали од тога корист.

Видимо једну занимљиву ствар у Павловој изјави да активност треба да је ограничена божанским даром. Он у 12,3 каже да треба да видимо себе и наше дарове у складу са количином вере коју нам је Бог дао. Бог сваком човеку даје меру вере. Вредна је то и пробојна мисао да је свакоме дариван дар (види Ефесцима 4,7). Али, дар мора да се употреби, мора да се користи у складу са количиним вере која нам је дата. Дар треба да користимо када га добијемо, јер смо тиме надзорници Божије невероватне благодати. Знамо да вера долази слушањем, и то слушањем Божије речи, међутим, за веру се још каже да је Божији дар (Јован 6,40.47). Кроз своју реч Бог нам даје благодат, али нам даје и благодат да тој речи верујемо.

Разлог за понизност

У Римљанима 12,4.5 Павле каже да разноликост Божијих дарова представља главни разлог због којег хришћани треба да су понизни. Као што чокот има много грана, и као што тело има много удова, тако је и црква сачињена од великог броја појединачних чланова. Сваки од њих има свој дар који је намерен да буде употребљен на прави начин и на правом месту.

Павле овде наглашава веома значајну ствар, а то је да је црква организам а не организација. И мада је организована, црква је организам, и ова слика тела са много удова је подсетник места и ограничености сваког појединачног хришћанина. Павле не говори само о мом положају у телу, он говори и о мојим ограничењима које имам у том телу. Деловање руке ограничено је чињеницом да је реч о руци. Деловање уха је ограничено чињеницом да је реч о уху. Ухо не може да одради дужност коју има рука, а рука не може да одради оно што треба да учини ухо. Делујући заједно, где сваки појединачни део тела чини своју дужност, заједно расту, доприносе и прослављају моје материјално тело. На исти начин је са нама у телу Христовом. Ја не могу да обављам твоју обавезу или дужност, а ти не можеш моју. Како смо обоје у телу, и обоје делујемо у том телу према нашим различитим способностима, и где свако делује у својим даровима, то тело градимо заједнички. Заједно помажемо сазревању овог тела верника.

Овде нам се нуде три мисли: јединство, различитост и усклађеност. Погледајте јединство. Има много удова, чланова, али је тело само једно. Погледајте различитост. Сви чланови не врше исту функцију. Погледајте усклађеност. Сваки члан зависи од другог члана. Ове три ствари морају да се остваре и помешају. Имамо јединство тела, различитост

улога и усклађеност позиције. Када су ове три ствари остварене и спојене заједно, црква живи правим животом и у стању је да обавља своју дужност.

Израз понизности

У Римљанима 12,6–8 имамо списак од седам дарова. Четири од њих су „званични“ дарови: пророштво, поучење, управљање и показивање милости. Да ли су ови дарови званични или општи мање је важно, Павле наглашава да је потребно показати понизност у исказивању ових различитих служби, односно дарова службе. Павле о *дару пророштва* говори као о првом дару зато што је најважнији и зато што је надахнут изјавом Божије воље. Пророчко дело се чини у пропорцији са количином вере коју пророк има. Чак и када је овај дар дат на чудесан начин, његово коришћење је било ограничено количином вере пророка. Павле тако и каже у 12,6б: *...ако је пророштво, нека буде у сагласју с вером*, односно у сагласности са количином вере коју имамо. Овде је нагласак стављен не на сам дар, већ на пропорционалну веру коју има појединац који се служи овим даром.

Пророштва су била неопходна јер су у свет уводила веру која је једном за свагда била дата вернима (Јудина 3). Пророштво је било окончано онда када је одређена активност била готова или се неки догађај завршио. Пророк је био ограничен у испуњавању овог чудесног дара количином своје вере. А како је ово истина за чудесни дар пророштва, онда можемо речи да је то истина и за других шест нечудесних дарова које Павле наводи.

У случају дарова *служења, поучења и охрабрења*, хришћанин треба да се посвети овом посебном раду. Треба да буде посвећен овој служби у потпуности. Треба да познаје правила по којима се та служба обавља и да делује у оквиру тих правила. Павле каже да, ако је дар особе служење, онда

нека служи. Ако је дар учење, онда нека буде учитељ, а ако је дар охрабривање, онда нека храбри. Када људи знају који им је духовни дар и када почну да делују у том дару, онда их то окупира и тај рад их чини задовољним. Постану свесни шта је оно чиме би требало да се баве. Павле каже да је ово исправно, тако да је наша дужност да пронађемо који је наш дар и да се зарадимо делујући у њему.

Павле онда спомиње **дар давања**. Можда делује мало чудно да је то дар будући да изгледа да је мало људи који га поседују. Али, Павле каже: *...ако показује милост, нека то чини с добром вољом* – у смислу дарежљиво (Римљанима 12,8б). Тај појединац треба да употреби своје власништво и то на дарежљив начин и без ограничења, како би потпомогао хришћанску заједницу.

Следећи дар о ком Павле говори је **управљање, вођење**. Ако похађамо теолошку школу нећемо много научити о управљању, то се тамо не учи. То је дар који се добија од Бога. Особа која управља, треба да управља искрено и марљиво. Треба да упамти да не заузима ничију страну, да буде фер. Не сме да буде лења, већ треба да се труди. Треба да буде радан као вођа. Библијска идеја вође је она о помагању, подизању, вођењу и о примеру који дајемо онима које водимо.

Павле онда говори о дару милости. Ако неко има дар милости, он треба да показује милост и да то чини с добром вољом. Добра воља на грчком језику значи „драговољно“ или „пријазно“. Ови појединци треба да показују милост на тај начин да људима доносе радост. Особа која показује милост препознаје се тако што је жељна и вољна да другим особама олакша неку тегобу, и да се онда те особе боље осећају. То можемо осликати примером када неко посећује особу у болници. Милостива особа улази у ову суморну ситуацију,

а када оде из болнице, за собом оставља мало радости, мало Исуса, и мало светла усред мрачне ситуације.

Када сазнамо који дар поседујемо, уз намеру да у том дару и делујемо, представљаће то најбољи начин да прославимо Бога и да будемо на благослов онима око нас. Треба да будемо група верника који делују кроз Светога Духа који нас је даровао. Морамо да користимо наше дарове како бисмо помогли сазревању браће хришћана око нас, који треба да имају корист од ових дарова.

Обавезе према браћи

Павле говори о неколико обавеза које се тичу свакога појединца. Први је **дар љубави**. Павле ће о томе опет говорити у Римљанима 13,9–13, и мада овде не говори много о томе, Павле ипак каже да је то наша обавеза према браћи и према свету. Помаже нам да тако применимо своје спасење које смо добили кроз Исуса Христа.

Љубав се спомиње у првом делу деветог стиха. Љубав мора да је искрена. Мора да буде нелицемерна. Љубав не подноси оно што је зло и држи се онога што је добро. Павле онда говори о љубави за браћу. Павле каже: *Посветијте се један другом...* Било би изврсно да урадите проучавање о томе колико пута се у Светом писму спомиње израз „један другога“, како бисте видели какав однос имамо не само са Исусом већ и једни са другима. Павле у овим стиховима каже да треба да смо посвећени једни другима, да поштујемо једни друге, и да са другима живимо у сагласности. Треба да схватимо да припадамо другима, јер имамо тај однос „једни с другима“ у телу Христовом, у заједништву. Треба да нам је стало до браће, треба да се о браћи старамо више него о себи.

Следећа обавеза је **дар службе** који ћу посветити браћи (Римљанима 12,11). У овом стиху се говори о три ствари у вези са даром службе. **Прво**, у вези са мојим служењем другима,

треба да сам реван а не да се опирем да радим. **Друго**, мој став треба да је пун елана. **Треће**, треба да будем покоран јер служим Господу.

Павле онда говори о **дару заједничкој** (Римљанима 12,12–14). Павле каже да треба да будем стрпљив са другима зато што заједно трпимо невоље, прогонства и проблеме. Треба да будем јак и веран у заједничкој молитви. Треба да говорим о потребама светих и да будем гостољубив. Ово су ствари које се тичу припадности, поштовања и љубави које треба да показујемо према браћи и сестрама у Христу.

Обавезе према свим људима

У Римљанима 12,14–21 видимо да је мој живот вере сада објављен пред јавношћу. Хришћани живе у свету међу неверницима. Како треба да се понашамо будући да смо оправдани по вери и да више немамо осуду? Какви треба да будемо према нашим непријатељима? У четрнаестом стиху Павле пише: *Благосиљајте оне који вас њођају, благосиљајте, а не куните!* Треба да благосиљам свога непријатеља а не да га кунем. Ово је врло тешко учинити, јер када нас неко прокуне ми не треба да узвретимо, када нам нашкоде, ми треба да благосиљамо и молимо за оне који нам чине зло.

У Римљанима 12,15 видимо како треба да реагујемо на емоције света. Ако се људи радују због неког доброг разлога, онда се радујмо са њима. Ако су у стању жалости, жалимо заједно са њима. Ако имају неки добитак у финансијском, друштвеном или политичком смислу, радујмо се с њима. Ако губе у некој од области свога живота, треба да жалимо и тугујемо са њима.

Када се не слажемо са нечијим мишљењем, или ставом, шта треба да учинимо? Павле на ово питање одговара у Римљанима 12,16: Треба да се спустим до оних који су понизни. То не значи да на друге гледам са висине, већ покушавам да разумем

њихов положај. Можда они то неће схватити, али ја сам на њиховом нивоу. Ја сам грешник благодаћу спасен, баш као што су они грешници изгубљени због својих дела. Што се тиче Божијег вредновања нас двојице, ми смо једнаки. Када смо међу људима овога света не треба да будемо уображени.

Када сам у јавности и када се свашта догађа и зло ми се приближава, када су околности лоше, како треба да се понашам? У Римљанима 12,17 Павле каже следеће: *Никоме не враћајте зло за зло, њазити да чините добро њред свима људима!* Ово је веома тешко учинити. Мојсијев закон каже да се за зла дела враћа злим делима. Закон каже да ако неком ископаш око, тада они треба теби да ископају око. Ако си убио некога, онда мораш умрети. Било је то време у којем је важно принцип око за око и зуб за зуб, живот за живот, зло за зло, и добро за добро. Али, Павле каже да смо под благодаћу и да смо спасени благодаћу. Нема више никакве осуде над нама јер нисмо више деца овога света. Ми смо сада грађани неба. Због добробити коју имамо под благодаћу, више се зло не враћа злим. Морамо да будемо пажљиви и да учинимо оно што је праведно пред свима. Морамо да се постарамо да се учини часна ствар, чак и према стандардима овога света.

У Римљанима 12,18 Павле пише да је оно што ми желимо мир, то је оно што ми ценимо и имамо са Богом. Не би требало да буде превише тешко живети у миру са другима. Међутим, овде се налазе две одреднице тог живота у миру. Прва је: ако је могуће, живите у миру. Понекад то није могуће, али треба да водимо рачуна да, ако пропадну покушаји да дође до мира, да то не буде нашом заслугом. Друга одредница је да треба да се залажемо да живимо у миру. Залагање, тежња за миром, значи да ми треба да се постарамо. Ђаво ће све учинити како до мира не би дошло. Он жели да победи по сваку цену. Насупрот Исусу, који је могао да буде победник само да је

позвао многе легије анђела да му помогну, ђаво није на овом свету да би нам донео мир. Ђаво доводи до тога да дође до осуде, а мир доноси Јагње Божије (Ефесцима 2,14–18).

У вези са осветом, у стиху 12,19 Павле даје лепу изјаву, и мада делује необично, морамо да увидимо да је Бог само за себе резервисао освету том осветољубивом злу. Не треба да се бринемо како се осветити злу које је почињено. Бог ће се за то постарати. Ми зло можемо да мрзимо; можемо да се држимо онога што је добро, али не треба да се светимо злу како би постигли да се догоди нешто добро. Исход се види у стиху 12,20 где Павле каже да на зло треба да узвратимо добрим, а не злим. Шта се тиме постиже? Постиге се да се друга особа осећа лоше због онога што је учинила. Узвраћамо добрим на зло због наше љубави према онима који су у овом свету, и зато што хоћемо да им помогнемо да се ослободе невоља које им је зло донело у живот.

Читава идеја у вези са Павловим речима јесте да зло мора да буде побеђено, и то побеђено добрим (Римљанима 12,21). Ватра се не може угасити сипањем бензина по њој, а то се управо догађа када узвратимо злим на зло. Додајемо гориво на ђаволску ватру. Међутим, када чињењем добра превазиђемо зло, тада гасимо ватру. Исус је главни пример тога о чему се овде говори. Када је био међу својим најгорим непријатељима, он је говорио своје најблаже поуке. Исус је ишао околу и чинио добро, и то је оно што је Павле рекао Корнелију (Дела апостолска 10,38). И док је ишао околу чинећи добро, газио је главу змији све док није потпуно уништио ђаволову силу. Када нам неко учини нажао, немојмо да узвратимо злим. Хајде да узвратимо добрим, јер чинећи добро не само да ћемо служити Богу, већ ћемо и показивати припадност свету који је сам Бог створио и у који доноси радосну вест еванђеља Исуса Христа тамо где више нигде не може да се нађе. Доносићемо

Божији мир у свет. Хајде да се трудимо да будемо понизни, не само према браћи, већ и према свету. Бог вам дао мир у веровању у Исуса.

Хришћанин и грађанске дужности

РИМЉАНИМА 13,1–14

Преглед и увод

У последњем поглављу видели смо Павла како је хришћанима дао 27 кратких заповести, говорећи им да их је благодат учинила одговорним према својој хришћанској браћи и другим појединцима које ће срести на овом свету. Једно питање се овде намеће само од себе, а односи се на то како спасење по благодати кроз веру утиче на однос хришћана и власти у питањима владавине и грађанских дужности. Ово би било врло значајно у случају да је цезар зли човек по имену Нерон, и у тренутку док је Римско царство доносило законе који су имали за циљ да прогањају Божију цркву.

Послушност

Како би одговорио на ову забринутост, Павле у 13,1–7 говори да је наш однос према власти однос послушности. Ово звучи прилично чудно за некога ко је био прогањан у Риму од истих тих људи, за које каже да треба да смо им послушни. Међутим, треба и да разумемо да је ово једини могући пут за Божију децу, ако желе да су грађани који поштују законе. Када је Павле говорио о слободи од закона, није говорио о слободи од одговорности да се закону потчинимо. Он је само мислио да смо слободни од закона као од система по којем ће нам се

судити у вечности. Закон регулише наш живот док смо овде на земљи, али нам се неће судити по том закону када будемо стајали пред Богом.

Обавеза према онима на власти

Павле каже да свако мора да се потчини властима. Овде се ради о послушности, не само у потчињавању захтевима закона, већ и његовој заштити од оних који чувају законе и осуди. Разлог за ово имамо у другом делу првога стиха. Сетите се шта је Исус рекао Пилату када га је Пилат упитао: *Зар мени не одговараш? Зар не знаш да имам власти да те љустим, и имам власти да те разайнем?* (Јован 19,10). Исус је на то питање овако одговорио: *Ти не би имао никакву власти нада мном, да ти није дата одозго...* (Јован 19,11). У књизи пророка Данила 4,17 Данило изјављује да је Бог онај који поставља и уклања цареве. Бог чини оно што он жели да учини. Нико не може да му се супротстави или да сумња у оно што Он чини.

У Данилу 4,30 цар Навуходоносор се хвалише како је подигао велики град, како има дивне вртове и како је снажан и моћан цар. Али, пошто није прославио Бога за то што му је било допуштено да постигне, Бог га је натерао да иде у поља и да хода четвороношке као говедо и да се храни травом. Трајало је то све док му коса није нарасла као перје на птици и нокти као птичје канџе. После одређеног времена Навуходоносору се повратила свест и онда је благословио Вишњег. Признао је да Бог има надмоћ у свим стварима и чини шта год пожели и никога за то не пита за дозволу.

Разлог

Власти је поставио Бог. Они на власти можда не морају да науче лекцију на начин како се то догодило Навуходоносору, али можда могу нешто да науче на основу нашега понашања,

на основу нашега доброга деловања као грађана, и по томе што смо послушни и што поштујемо власт.

Одрицање

Одбијање да послушамо и поштујемо власт је истоветно непослушности и одбијању Бога. Онај који се буну против власти, буну се против нечега што је Бог установио. Они који тако чине сами на себе доносе осуду. Међутим, ако ме власт тера да чиним нешто што је противно Божијем закону, онда морам радије да послушам Бога а не ту власт (Дела 5,29). Ово се не односи на законе који ми се не допадају. Они су само неугодност, или ми мало сметају, али и даље немам право да их не поштујем. Немам право да се буним. Разлог за то не лежи у чињеници да је закон добар или лош, већ да је Бог дао ауторитет тој власти да влада по његовој вољи и на његов начин. Ако то злоупотребљавају, Бог ће им судити, али од мене се и даље очекује да поштујем закон.

Оправдање

Оправдање за послушност видимо у Римљанима 13,3.4. Павле овде говори о томе да смо слободни од страха од власти. Ако не желим да живим у страху, онда ћу чинити оно што је исправно, зато што је руководиоца на власти Божији слуга који ми помаже да учиним оно што је добро. Ако учиним нешто што не ваља, онда имам разлога да се плашим јер тај вођа не носи свој мач непотребно. Он је слуга Божији и кажњава онога који чини зло. Ако чиниш добро, он ће те похвалити и заштитити. Али, ако чиниш зло, он ће ти судити и казнити те, и за то има Божије одобрење.

Дух

Дух послушности видимо у Павловим речима када он говори о неопходности да се потчинимо властима, не само због могуће казне, већ и због наше савести. Треба да будемо

послушни из три разлога. **Под један**, власти је поставио сам Бог. **Под два**, могуће је да ћемо бити кажњени ако не будемо послушни закону, или да ћемо бити награђени ако му се потчинимо. **Под три**, послушни смо законима и властима како бисмо имали чисту савест. Ја припадам Богу а не властима, али како је Бог успоставио власт, она постоји на моју корист и за моје добро. Власти нису установљене како би штетиле човеку, већ да му чине добро. Због односа који имам са Богом, односа према Његовој речи, као и односа које имам према браћи и сестрама у Христу, и мом ставу према спасењу, моја савест ми налаже да се потчиним законима власти.

Примери: порези и позив на послушност

У Римљанима 13,6 Павле потеже питање плаћања пореза. Зашто плаћамо порез? Порез плаћамо како би власти, које су Божије слуге које руководе једним народом, могле да имају своју потпору. Порез се користи како би подржао цивилну власт и њену моћ. Порез плаћамо као део нашег позива на послушност. Овај позив на послушност односи се на четири врсте опорезивања: лични порез, извозни и увозни порез, и порез на приходе. Павле онда говори о нечему што је заиста важно. Ако си дужан да некоме даш част, онда дај част. Част је поштовање и страх. Ако си дужан некоме поштовање, онда мисли високо о њему. Наш однос са Богом захтева од нас да будемо спремни да помогнемо, да се потчињавамо, и да будемо послушни у односу према власти. ***Наша обавеза њима власити јесће да њлајимо, да се молимо и да их слушамо.***

Љубав испуњава све обавезе

Павле показује да љубав испуњава све обавезе које имамо према цивилним властима. Ако наша савест, у страху од казне, и ако наш однос који желимо да имамо са Богом

нису довољни, онда ће љубав испунити све остале обавезе. У Римљанима 13,8–10 видимо како Павле говори о односу између љубави и закона.

Љубав испуњава закон

Павле завршава изјавом са којом је и почео: љубав испуњава закон. Овде треба да видимо да није љубав та која савршено испуњава закон. Ни љубав ни Бог ме не оснажују како бих закон савршено испуњавао. Међутим, ако имам љубави, онда сам испунио саму *суштину* закона. Занимљиво је да је Бог дао закон како би нам донео љубав, и када људи воле онда они задовољавају сваку могућу намеру коју је Бог имао када је закон донео човеку. Када волим друге људе, чиним управо оно шта је Бог учинио. Бог је показао своју љубав према свима нама тако што, док смо још били грешници, Христос је умро за нас (Римљанима 5,8). Христос је умро за слабе, грешне и безбожне. Учинио је то због љубави, и тако је испунио сврху закона и људима је донео спасење. Када волим свог брата и бринем се за брата, онда испуњавам закон на сваки начин на који је то Бог желео. Захвалан сам што је Исус савршено испунио намеру закона кроз своју љубав за нас, али сам исто тако захвалан за то што Божија љубав остаје у мом срцу кроз Светога Духа који ми је дат, и онда када ја не испуњавам сврху закона јер немам довољно љубави за друге.

Љубав збраја све заповести

Друга ствар је да љубав не само да испуњава закон, она држи све заповести. Не држи их савршено, али их одржава на врло леп начин. Павле нам каже да погледамо на све заповести, и да независно од тога колико их је, све заповести могу да се сведу на једно правило: љуби ближњег свога као самога себе. Ако се придржавамо те заповести, тада се придржавамо свих заповести. Ово је исто оно што је Исус рекао када су га питали

која је највећа заповест (Матеј 22,36–38). Читав закон и све речи пророка зависе од те једне речи: љубави. Љубав је тешко дефинисати и тежак је концепт за разумевање. Утиче на наша осећања, али није осећање јер имамо заповест да волимо. Људима не можете заповедати шта да осећају. Они осећају сам начин на који нешто чине највише због околности, онога како размишљају и својих ставова. Љубав утиче на способност човека да чини ствари. Љубав представља активну намеру да се чини добро према другима. Љубав другима жели добро и показује шта је добро у твом животу и шта очекујеш од других.

Љубав благосиља друге

Љубав одржава заповести зато што су заповести дате како би други од њих имали користи. Стих десет нам каже да закон не само што испуњава закон и одржава заповести, већ ми каже и да љубав благосиља моје ближње. Волим како је овде употребљена реч „стога“¹⁰. Љубав ближњему не чини зло. „Стога“ је љубав испуњење закона. Зашто је љубав испуњење закона? Зато што благосиља ближњег. Сваки пут када учиним некеме нажао у физичком, менталном, финансијском или духовном смислу, то не чиним у љубави. Тиме не испуњавам закон. То не представља мој одговор на спасење које ми је Бог дао кроз Христа.

У параболи о милостивом Самарјанину (Лука 10,30–37), тај човек је назван „неки Самарјанин“. Међутим, сваки пут када говоримо о овој параболи, ми га зовемо милостивим Самарјанином. Зашто? Зато што је показао љубав. Он је испунио закон. Он је одржао заповести. Он је благословио свога ближњег. Поред човека, који је био претучен и остављен у јами крај пута да умре, прошли су и свештеник и левит,

¹⁰ Стих 13,10 у оригиналу садржи и реч „стога“, која је у нашем преводу изражена са „дакле“. – Прим. прев.

обојица сматрана за религиозне људе. Они су видели шта се догодило, и пожурили су даље низ пут. А Самарјанин, који чак није ни славио Бога на прави начин или на исправном месту, када је дошао до претученог човека, сишао је у јаму, очистио је човекове ране, ставио га на свог магарца, и одвео га у гостионицу. Онда је за њега изнајмио собу, рекао је власнику да се о њему постара док се не врати, и ако дође до даљих трошкова да ће их он покрити када се врати. Заложиво је своју будућност за некога кога чак није ни познавао. Овако треба да волимо своје ближње, не само речима, већ и на делима. То је моја одговорност према власти и њеним законима, треба да показујем љубав.

Љубав плаћа наше дугове другима

И мада не треба никоме ништа да дугујемо, истовремено смо дужни нашим ближњима и то треба да платимо у целости. Тај дуг о коме Павле овде говори је духовни дуг. Павле овде каже: немојте бити у духовном дугу. Овде се не говори о финансијском или неком материјалном дугу. Не дугујте ништа другима у духовном смислу. Тај дуг се не може никада исплатити у целости, осим кроз непрестану активност кроз коју волимо једни друге. То је једини духовни дуг који сам дужан другим људима. Не треба да сам дужан другима у смислу да им се због тога потчињавам. Једино треба да им подам љубав, и зато што их волим увек ћу се старати за њихово добро.

Како ово применити према властима? Треба да се потчињавамо онима који су на власти. Плаћамо порезе, молимо се за њих, и показујемо им своју љубав тако што им се потчињавамо. Показујући нашу љубав за њих избегавамо да нам се нешто лоше догоди. У 1. Коринћанима 13, Павле говори о особинама љубави. Говори о свим стварима за које сматрамо да су добре, али на крају каже да је све то безвредно

ако нема љубави. Онда говори о свему што представља љубав, али закључује да је од три велике ствари: вере, наде и љубави, највећа ипак љубав.

Мотивација и снага да се иде даље

Ако треба да будем послушан некој безбожној власти, као што је то била римска власт, и да волим незнабожачке идолопоклонике са којима заједно живим у неком граду, онда ће ми за то бити потребна нека јака мотивација. Требаће ми нека стварна снага од Бога за тако нешто. О томе Павле говори у Римљанима 13,11–14. Павле овде упућује апел, у стиху једанаест, и говори да треба да се пробудимо из омамљености: *...јер нам је сад ближе спасање него онда кад смо њоверовали*. Ово је једно дивно ишчекивање. Ноћ је готова, ближи се дан. Павле овде користи контраст дана и ноћи. Од нас очекује да престанемо да живимо као да је тама. Уместо тога, треба да живимо као да је дан (прочитајте Исусове речи у Јовану 3,19.20).

Павле каже да се дан приближио. Он овде говори о Исусу, јер је Исус онај који је „јутарња звезда дана“ како је то објављено у Откривењу 22,16. Исус је онај који је „дан“ како Петар изјављује у 2. Петровој 1,19. Он је светлост света, како Исус описује сам себе у Јовану 8,12.

Практично охрабрење

Павле охрабрује Римљане да живе као да је увек дан, и пред свима. Треба да се уљудно понашају. Не треба да се придружују оргијама, пијанству, сексуалном неморалу, блуду и сласти, свађању и зависти. Павле каже да на себе морају да ставе оклоп светлости. У овом случају тај оклоп је Исус Христос. Павле тај оклоп детаљно описује у Посланици Ефесцима 6,10–17. Имамо веру, праведност, спремност на еванђеље мира, спасење и мач Духа. Све ове ствари представљају Божији

оклоп. Овде, према Павловим речима у Римљанима 13,12.13, оклоп је Исус. На себе треба да обучем пуни Божији оклоп. Треба да се понашам на начин који показује да су сва моја дела видљива пред другима. Треба да се обучем у Господа Исуса Христа.

Треба да избегавам телесне жеље грешне природе. Неке од речи које Павле овде користи нису јасне многим људима данашњице. То су речи као оргије, пијанство, преварност, завист, а Павле каже да оно што треба да чиним управо је супротно тим стварима. У потпуности треба да обновим свој живот тако што ћу обући на себе Господа Исуса Христа. Биће то веома позитивно носити Исуса на себи, као одећу. Негативно ће бити ако се будем бринуо како да испуним жеље своје грешне природе.

Закључак

Читајући поново ове стихове, видимо три веома једноставна начина како да запамтимо како треба да живимо у овом свету. **Прво**, треба да се пробудимо из омамљености. **Друго**, треба да очистимо наш живот. Треба да оставимо по страни дела овога света (таму) и да на себе ставимо оклоп светла (дневно време). **Треће**, Павле каже да треба да одрастемо. Треба да се обучемо у Исуса и да престанемо да мислимо како себи да испунимо жеље грешне природе.

Хришћанин који расте је онај на коме се види да Исуса носи као своју одећу. И више од тога, на њему се види да више не размишља као дете. Не размишља више о томе како да испуни своје жеље, већ мисли о томе како може да послужи свом брату, свом ближњем, и нацији у којој живи. Волимо земљу у којој смо рођени, у њој треба да живимо као Божији грађани. Треба да живимо у њој онако како би Господ Исус Христос живео у њој. У Исусу имам мир. Имам мир у цркви.

И стога, имам мир у народу у којем живим. Дао вам Бог благослов проналажења мира кроз веру у Исуса.

Воleti братство верних

РИМЉАНИМА 14,1–15,13

Увод

Ово поглавље говори о Римљанима 14,1–15,13 који говоре о нашем односу према слабијем брату. Не кажемо овде „слаб“ брат, већ „слабији“ брат. Због нашег спасења и нашег разумевања ослобођености од закона, како треба да се односимо према онима који још увек немају исто такво схватање, а наша су браћа у Христу?

Прихватајте један другогa: порука јакима

Павле у 14,1 започиње позивом јакима да не суде или искушавају онога који је слаб у вери. Павле каже да треба да прихватимо слабога у вери. Не треба да се расправљамо о његовим ставовима, његовим одлукама које се тичу ставова, питања и разлика у односу на моје. Павле ће то илустровати у 14,2–4 тако што говори о два појединца и показује како треба да се прилагодимо када постоје разлике.

Разлика између те две особе је у једењу меса које је било понуђено као жртва идолима. Било које месо које сте могли да купите на пијаци неког паганског града у првом веку. Прво је било коришћено као жртва идолима. Неки од браће, они који су били слабији, досегли су тачку после које нису желели да једу никакво месо, јер су се плашили да је то месо прво

било понуђено као жртва идолима. Јачи брат је знао да идол није бог и могао је да једе то месо без проблема са својом савешћу. А слабији брат, са друге стране, веровао је да се ту радило о неком божанству, и није могао да једе то месо а да не мисли да то чини супротно својој савести.

Прилагођавање се састојало у томе да јачи брат није требало да има нешто против слабијега брата зато што није могао да једе, а слабији брат није требало да оптужује јачега брата зато што је јео месо. Зашто? Зато што је Бог њих обојицу већ прихватио. Бог је обојицу придигао, како се онда усуђују да се међусобно не прихватају. Ако сам ја слабији брат и ако посматрам јачега брата, не треба да га осуђујем да чини нешто што ме вређа. Не смем ни да сумњам у то да га је Бог прихватио. А, ако сам јачи брат, онда треба да прихватим слабијег брата и не расправљам се са њим. Он треба да гледа како живим и ја треба да га поучавам Христовом путу, а не да га одбацујем.

Друга разлика између двоје људи и њихово прилагођавање види се у стиху 14,5. Овде се ради о томе да један од њих каже да су неки дани више свети од других, а друга особа сматра да су сви дани, будући да их је Бог створио, свети. Можда током одређених дана имамо неке обавезе, које немамо неким другим данима, али без обзира на то, сви дани су свети. Прилагођавање се овде састоји у томе да је погрешно расправљати се о овој теми, и покушавати да увериш онога другога да није у праву. Овде се ради о споредном питању. У питању је различито мишљење. Обоје ће отићи на небо, један верујући да су неки дани више свети од других, а други да су сви дани једнаки. Прилагођавање овде подразумева и да се обојица подрже у свом веровању. Шта год да верујеш по овом питању, држи се тога. Буди у то уверен. Нека ти то буде свето. За све што радимо постоји исправан поглед, било да је

то што радимо обавеза или наш избор. А исправан став је да у свему што радимо треба да смо усмерени на Господа (14,6). Све треба да се учини, или да се не учини, имајући ову велику мисао на уму. То чиним за Господа. То је моја служба Богу.

Суштински разлог за чињење свега налази се у 14,7–9. То је исто оно исповедање које имамо у десетом поглављу и које некога води до спасења. Христово господство је од суштинског значаја у доношењу одлука, чак и у томе како ћу прихватити слабијег брата, или ако сам ја слабији брат, како ћу прихватити јачега у вери од себе.

Поседице неприхватања браће

Павле грди своје читаоце због неуспеха у прихватању слабијега или јачега брата (Римљанима 14,10–12). Управо сада стојимо пред Божијим судским престолом, а не само на дан суда. Треба да стојимо пред Богом да нам суди, а не ми да судимо једни другима. У крајњој анализи није ни битно да ли сам ја слабији или јачи брат. Ако сам ја онај јачи брат, онда не смем да гледам на слабијег са висине, а ако сам онај слабији, не смем да осуђујем јачега за оно што чини.

Прави став је онај у коме осећамо свети страх. Павле каже да ћу стајати пред Божијим судским престолом и да ћу му се исповедити. У Божијој присутности ћу бити вечно. Мислећи о том светом страху знам које су ми слабости. Без обзира на то колико сам јак у Христу, то да ћу стајати у Божијој присутности и да ће ме Бог гледати, ствара свети страх и чини да увидим своје слабости. Можда себе видим баш онако како би требало да се видим, као најслабијега од све браће, или као главног од свих грешника.

Стих 12 нам доноси ону чувену изјаву да је свако од нас одговоран пред Богом за све оно што чини, а не за оно што други чине. Свако од нас ће пред Богом одговорати за

себе. Овде се не ради нужно о дану суда, већ о томе да смо свакодневно пред Богом одговорни за своја дела.

Просветлимо једни друге: Не жалостимо слабијега брата

У Римљанима 14,13–18 Павле даје лепу изјаву о томе да не треба да саплићемо слабијега брата. Прво подстицање се налази у тринаестом стиху, и ту треба да запазимо три ствари. Не судимо другима. Морам свесно да одлучим да нећу остављати препреке или саблазан пред братом. Не желим да судим брату, и не желим да га спотичем. Не желим да га саблажњавам нити да успоравам његов духовни раст. Овако размишљам због своје љубави према њему. Желим да мој брат расте. Ако он расте споро, или брзо, то је у реду. Једино што ме занима јесте да је овом брату Бог помогао, баш као и мени, а то значи да му Бог помаже да расте. Није грех бити слаб, и нема хвалисања у томе што је неко јак у вери.

У стиху 14 Павле даје једну шокантну тврдњу. Он каже да зна и да је уверен да ништа није нечисто. Никаква храна није нечиста. То је исто оно што је Петар схватио док је био на крову зграде и док је гледао како се животиње спуштају на чаршаву, када му је Господ рекао да их убије и поједе (Дела 10,13,14). Господ је то објавио Петру како би Петар схватио да оно што Господ сматра чистим Петар не сме да зове нечистим (Дела 10,15). Јачи брат зна да је све чисто. Зна да је Господ све створио, и да то треба да примимо са захвалношћу. У Римљанима 14,15 Павле подсећа своје читаоце да не упропасте свога брата. Не упропаштавајте онога за кога је Христос умро, тиме што ћете га жалостити својом јачином. Можеш да једеш неку храну, али исто тако, можеш и да је не једеш. Имаш право да не искористиш своје право. Али, то право се односи и на јаке и на слабе, али слаби брат не може тако да учини зато што има слабу савест. Слаба савест

се обично уређује законом, не благодаћу и вером. Јачи брат то зна. Он треба да је у стању да се одрекне својих права како не би упропастио свога слабијег брата.

Павле каже: „Не слаби свој утицај оним што чиниш. Не дај да се за оно што чиниш добро говори као да је лоше.“ Зашто постоје јача браћа у заједници или цркви? Зар није то зато да би помогли слабијима да sazру? То се неће догодити ако нашим понашањем одгурнемо слабију браћу и они се од нас држе на удаљености. Биће то штетно по наш утицај. Зато не треба да живимо онако како ће неко да оцени као да је зло.

Исправан, прави став, описан је у стиховима 17 и 18. Царство Божије није у храни и пићу. Без обзира да ли једемо месо или не једемо, да ли пијемо или не пијемо, то није битно када се ради о царству. Оно што јесте битно је да ширимо праведност и мир и радост. Онај ко Христу служи на овај начин угодан је Богу и добар је људима јер се са тим слажу.

Не уништи Божије дело у слабијем брату

У Посланици Римљанима 14,19–23 Павле читаоцима говори о томе да треба да се одлуче и да не стављају препреке или спотицање пред браћом. Павле каже да треба да учинимо све што је могуће како бисмо ишли ка миру и узајамној потпори. Не уништавај Божије дело због хране. Сва храна је чиста, али је погрешно да човек једе нешто што ће другога саплести или саблазнити. Неопходно је да разумемо да не морамо да једемо месо само зато што је месо створено да бисмо га ми јели.

Овде су две ствари неопходне да се спомену. **Прва** је да тежимо миру и узајамном охрабривању. Треба да тежим томе да мир који имам има и мој слабији брат, а то ће довести до раста обојице. То је у сагласности са оним што је Павле желео да постигне у првом поглављу посланице. Желео је да дође у Рим како би његова вера, као и вера оних у Риму, могла да се

изграђује. Зар не би било сјајно да видимо слабијег брата како говори јачем брату о томе да је његова вера ојачала у Христу? Ово ће брже довести до мира него расправа о нечијим ставовима и мишљењима, а која доводи до стварања раздора међу људима.

Друга ствар је да не одбацимо слабијег брата, због онога што ти као јачи брат желиш и чезнеш. Нека браћа су толико јака да би, када би ставила све захтеве пред слабију браћу, могла да их упропасте. Не смем да одбацим слабијег брата тако што ћу тражити своја права да нешто учиним, а што не морам да учиним. То је врло једноставно преимућство које видимо у 21. стиху. То преимућство јесте да јачи брат не треба да учини ништа што би навело слабијег брата да се саплете. Одустаћу од било којег права на нешто. Једино што се мора, што морам и што ћу да учиним, јесте да поштујем Исуса и да му служим. Чак и ако бих имао право да учиним нешто и држим се свога става, одбићу то. Ово је велико преимућство које има само јачи брат.

У стиховима 22 и 23 имамо закључно подсећање које је упућено јачем брату. Ако верујеш да је у реду да једеш месо, и ако знаш да је сваки дан налик један другом, држи онда ту своју веру за себе. Не мораш да идеш околу и говориш о томе. Не мораш да проповедаш о томе, или да поучаваш на ту тему, јер ћеш тиме довести до неслагања, зависти и поделе у телу Христовом. Ћути о својој вери у ове ствари. А слабијој браћи Павле поручује да не раде супротно својој вери. Рекао је да је човек благословен ако верује у оно што чини, али ако за то нема веру онда то не треба да чини. Слабији брат је онај који сумња у такве ствари. Немојте радити супротно својој вери. Чините оно што вам савест налаже и волите своју браћу јачу у вери.

Угађајте једни другима: бити налик Исусу

У 15,1 Павле пише да јаки морају да носе слабости и неуспехе оних који су слаби. Јаки не треба да се труде да угађају себи. Како би ово нагласио, Павле у Римљанима 15,2 охрабрује своје читаоце да, када виде свог слабијега брата и увиде његове слабости, недостатке и незрелост, да се потруде да му угоде јер ће му то помоћи да духовно расте.

У угађању слабијем брату видимо два квалитета: **(1)** то мора да буде за његово добро, и **(2)** то мора да буде за његово просвећење. Као јачи брат треба да се постарам да угодим и задовољим слабијега брата, а не да тежим свом задовољству и својој угодности (види Римљанима 15,3). Христос није угађао себи. Павле поново говори о овоме у Филипљанима 2,5–8 где пише да Исус себе није сматрао равним Богу, већ је уместо тога, оставио Божије обличје и постао слуга. Њему није било важно да угоди себи, он је желео да угоди другима. Павле овде цитира Псалам 69,9б како би поткрепио оно што говори. Исус је на себе примио увреде за слабију браћу. Исто то и ми треба да учинимо данас. Онда Павле говори о надахнућу Старога завета, о свему што је дато за нашу поуку. Сви старозаветни свети били су као Исус када се ради о овоме; на себи су носили слабости њихове слабије браће. Авраам је носио Лотове слабости, Давид је носио Јонатанове слабости, и чинећи тако испуњавали су Христов закон.

Хитан захтев

У Римљанима 15,5.6 Павле упућује Римљане да прославе Бога тако што ће испунити Христов закон. А да би се то догодило, Бог ће им обезбедити охрабрење и издржљивост. Бог у јединству пружа охрабрење. Онима који следе Исуса Христа Бог међусобно даје овакав дух. То значи да, када носимо слабости и бриге слабије браће, онда следимо Исуса. Због овога ће се Богу давати слава.

Примена

У Римљанима 15,7 Павле каже да браћа треба да прихватају један другога, исто онако како их је прихватио Христос. Њихово узајамно прихватање ће прославити Бога. Овај стих се односи и на Јевреје и на нејевреје (15,8). У њему се каже да треба да прихватамо један другога онако како нас је Христос прихватио. Исус је постао службујући онима у обрезању како би потврдио обећање које је дато Аврааму, да ће у његовом семену бити благословени сви народи на земљи, и како би нејевреји могли да прославе Бога за милост коју су добили.

Павлове потврде из Старога завета

У 15,9–12 Павле наводи Псалом 18,49; Поновљеног закона / 5. Мојсијево 32,43; и Исаије 11,10 како би показао да ће нејевреји да славе и величају Бога.

Павле показује зашто је желео да напише ову посланицу Римљанима. У 15,13 каже да је написао ову посланицу како би Римљане испунио радошћу и миром у вери, тако да имају изобилну наду у сили Светога Духа. Жели да се ојачају снагом унутрашњег човека. Жели да имају радост и мир, наду и снагу, све у Светом Божијем Духу.

Закључак

Јачи брат је одговоран да носи бреме слабијег брата. Бог је одговоран за то да јачем брату да снагу да то може да учини, и одговоран је за деловање које ће донети радост, мир, и наду у срца оних који су и јаки и слаби у вери. Све то се сада налази у Павловом завршном поглављу где ће слати поздраве, где ће Римљане похвалити али и упозоравати. Бог вам дао мир у вери у Исуса.

Павле и браћа

РИМЉАНИМА 15,14–16,27

Увод

Ово је завршно поглавље у нашој књизи проучавања Посланице Римљанима. У 15. поглављу посланице Павле говори о хришћанину као о раднику. У Римљанима 16 Павле даје неке закључне поздраве.

ХРИШЋАНИН КАО РАДНИК

Мисао и став радника

Павлово занимање за хришћанског радника види се у Римљанима 15,1–4. Он жели да помогне слабијем брату да узрасте и сазри у Христу. Ум тог радника видимо у 15,5.6 где Павле охрабрује верне да буду једно у уму. *Сйав* тог радника видимо у 15,7–12, где он прихвата друге исто онако како га је Христос већ прихватио.

Опрема радника

У Римљанима 15,13–16 Павле даје списак опреме која ће оспособити његове читаоце да раде за Бога. У стиху 13 он каже да имају радост, мир, поверење и наду, а у стиху 14 говори да су испуњени добротом и знањем. Из тог разлога, каже се да

су довољно компетентни да поуче један другог. У стању су да се узајамно посаветују о добрим и трајним Божијим путевима.

Довољност радника

У Римљанима 15,17–21 Павле каже да су и он и Римљани довољни зато што Христос ради у њима. Још раније им је говорио о троструком опису његове службе. Рекао је да је био Христов радник који је имао свештеничку службу да објављује Христово еванђеље. Тако је и са нама данас; ми смо Христови радници. Служимо у Божијем храму и објављујемо Божију реч. Ово је био најважнији задатак свештеника.

Повремено би свештеник приносио и жртву, али је његова свакодневна активност била да буде међу народом и поучава их о Богу. Павле поручује браћи у Риму да су довољно опремањени да то чине због онога што су чули и видели у њему.

Особине радника

У Римљанима 15,22.23 Павле говори о себи, и каже да су се догодиле неке ствари које су га спречиле да дође у Рим раније, али како су те ствари сада решене, он зна да је Божија воља за њега да настави свој рад. Ово ће Павла одвести и до Шпаније. Изгледа да се тамо још није проповедало о Христу. А на свом путу у Шпанију, Павле ће посетити браћу у Риму. А пошто буде уживао у дугој посети, Павле ће онда имати користи од њихове помоћи. Павле их не пита за помоћ, он очекује да ће та помоћ бити дата.

У 15,25.26 Павле пише како се осећа када се ради о потребама сиромашних. Али, пре доласка у Рим, мора још нешто да се учини. Као апостол нејеврејима, Павле је духовни дужник Јеврејима, и однеће у Јерусалим помоћ коју им шаљу нејеврејска браћа. Павле онда каже како су нејевреји били у обавези да јеврејској браћи пруже помоћ (15,27).

Павле је нејеврејима рекао да су духовно дужни према Јеврејима, и да, стога, треба да помогну Јудејима у њиховим материјалним потребама. То је једнаки удео. Ради се о заједничном учествовању које Павле похваљује и о коме поучава. Јевреји су донели еванђеље незнабошцима, и они сада, када су спасени, а пошто су оправдани, посвећени и прослављени у Исусу, одговарају на материјалне потребе Јевреја. Међу светима у Јерусалиму има неких који су сиромашни, а Павле користи ову прилику да заједно споји Јевреје и нејевреје, тако да они постају једнако дужни једни према другима. Јевреји су са другима поделили своје духовне благослове, а сада нејевреји са њима деле своје материјалне благослове.

Све од Бога зависи

У Римљанима 15,28.29 Павле каже да је под Божијим провиђењем. Римљани су исто под Божијим провиђењем, али Павле је сигуран да ће, када оде лично у Јерусалим и осигура да јеврејски свети добију дар од нејеврејских светих, бити могуће да посети Рим на свом путу у Шпанију, и да га ништа у томе неће спречавати.

Не знамо да ли је Павле икада отишао у Шпанију. Посетио је Римљане, и како се догодило, римска браћа нису морала да га помажу јер је Павле био ухапшен док је још био у Јерусалиму и онда је доведен у Рим о државном трошку. Власт је платила и за његово становање у Риму, хранили су га, стражари су га чували како би обезбедили да му се ништа не догоди. Павлу је финансијски добро ишло док је био у посети браћи у Риму.

Молитвени став радника

У Римљанима 15,30–32 Павле каже да он зависи од молитве, и своје и њихових. Павле жели да му се они придруже у мољењу за његов рад. Жели да га они заступају молитвено

како би у Рим стигао у миру. У 15,31 каже да се моле, **под један**, да буде сачуван од неверних у Јудеји; **под два**, да његова служба у Јерусалиму буде прихватљива светима; и **под три**, да буде у стању да дође и да их види. У овом тренутку, Павле није сигуран која је Божија воља. Он је једино сигуран у то да ће чинити Божију вољу. Шта год била Божија воља за Павла, он ће је са задовољством следити. Павле моли браћу у Риму да се моле за њега. Више можемо да постигнемо молећи се него било шта друго да чинимо, зато што када зависимо од молитве, зависимо од Бога, а то је све што треба да се учини. Павле у 15,32 каже да, када види браћу у Риму, жели да се одмори код њих. Могуће је да Павле зна да му се приближава крај живота.

Приближило се време када ће он бити изливен као жртва за Бога (2. Тимотију 4,6–8). Из тог разлога, Павле жели да се одмори док гледа на плод свога деловања у месту у коме још никада није био. Павле се радује јер зна да када буде отишао код Исуса, што је много боље од свега другог (види Филипљанима 1,22–26), његово дело ће се наставити у овом главном граду, у паганском граду Риму.

Став радника према миру

У Римљанима 15,33 Павле свима жели да имају и искусе Божији мир. Зар има нешто боље што би могао да пожели другима?

Закључак посланице Римљанима

У Римљанима 16,1.2 Павле похваљује сестру у Христу. Фива је послужитељица у цркви у Кенхреји. Реч „послужитељица“ је на грчком женски облик именице „ђакон“. Њу треба похвалити као слугу код цркве у Риму. Не каже се зашто она путује у Рим. Могла је да иде тамо као пословна, богата жена. Шта год да је њен разлог за пут у Рим, Павле каже да је помогла

многима због свог иметка, а један од тих је сам Павле. Зато их Павле моли да учине две ствари за њу. **Прво**, да је приме. Да је поздраве и појеле добродошлицу. Да је прихвате. Да је подраве зато што је у Христу и зато што је велика света особа и слуга. **Друго**, да јој помогну на сваки могући начин, зато што је она била од велике помоћи многима. Реч „помоћ“ је реч од које смо добили израз „покровитељ“. Покровитељ је она особа која је пружала све што је било потребно, особа која је пазила на сва догађања и околности и обезбеђивала да ничега не недостаје. То је Фива радила. Она се старала да ничега не недостаје тако да је оно што су радили могло и да се уради.

Поздрав пријатељима

У Римљанима 16,3–16 Павле шаље поздрав за 28 особа, укључујући и читава домаћинства, које је у Риму познавао. Ово су људи које је Павле упознао на неком другом месту и који су радили заједно са њим или за њега. Почиње у 16,3.4 са Приском и Аквиллом, који су били његови сарадници у Христу Исусу. Били су то сјајни људи. У Делима апостолским са њима се сусрећемо неколико пута. Као и Павле, зарађивали су да би се прехранили шијући шаторе, и Павле је радио са њима у граду Коринту. Поучавали су једни друге и због тог односа су ојачали у вери. Како и када су ризиковали своје животе за Павла не знамо, али су нејеврејске цркве славиле Бога због ово двоје људи, јер да они нису били присутни Павле је могао да буде убијен.

У 16,5 Павле пише Римљанима да поздраве цркву која се среће у њиховом дому. Свуда по Риму постојале су мале групе које су се сретале, као и веће заједнице. Једна од група сретала се у њиховој кући. Павле им шаље поздраве и онда поздравља Епенета, који је први поверовао у Азији због Павловог сведочења. Сада је у Риму и другима говори о еванђељу.

У 16,6.7 Павле шаље поздраве Марији, Андронику и Јунију. Двоје последњих су постали хришћани пре самог Павла и он примећује њихов изузетан рад међу апостолима, чак и да су доспели до затвора због тога. Какав је то био брачни пар? Били су у затвору са Павлом, били су добро познати међу апостолима, и постали су верници у Христа пре самог Павла. Није Павле био први из своје породице који је постао хришћанин. Ево неких његових рођака који су постали хришћани пре њега.

У 16,8–13 Павле шаље поздраве једној другој групи људи. Међу њима је Руф чија је мајка била као мајка и Павлу због начина на који је према њему поступала када год би били заједно.

У Римљанима 16,14–16 Павле поздравља пет особа и кућну цркву у којој су се сусретали. За њима су друга четири имена и спомињање светих који су се састајали са њима. Онда им заповеда да поздраве једни друге светим пољупцем, и јавља им да Христове цркве шаљу своје поздраве онима који су у Риму. Павле каже да сви ови појединци треба да се међусобно поздраве. Он познаје људе у Риму и о свима њима мисли. Има ту осам жена, укључујући и Фиву. Има ту пет домаћинстава који верују у Христа, уз пет кућних цркава. Павле наводи имена троје од својих рођака. Пре него што се ово поглавље заврши, Павле ће послати поздраве за 38 људи, или ће их макар само набројати. Ово су његова браћа у Христу, ово су његови пријатељи.

Споменути су непријатељи и њих се треба клонити

Несрећа је што Павле мора да спомиње и неке своје непријатеље уз упозорење. Треба да схватимо да је против лажних учитеља потребна дисциплина. Павле наводи имена својих непријатеља и у вези са њима каже нам три важне ствари. **Прво**, знајте ко су. Обратите на њих пажњу и сазнајте

о њима. Пазите на њих. **Друго**, окрените се од њих. Немојте имати ништа са њима. Разлози су једноставни: не служе Богу и варају невинне људе. **Треће**, наставите да будете послушни. Свако је чуо о њиховој послушности. Павле је срећан што ту може да нагласи њихову послушност, али осећа да мора да их упозори на ове људе (види Откривење 2,1–7 и Исусово упозорење цркви у Ефесу). Павле је срећан да чује о њиховој вери, али како би наставио да буде радостан у вези тога, мора да буде сигуран и да упозори оне који су добри, невини, и који не знају за зло, као и да се постара да се избега лажни учитељи. Да то није учинио његова радост не би била потпуна.

Павлови сарадници

У Римљанима 16,21–24 Павле шаље своје личне поздраве браћи. Охрабрује то што видимо да је Павле окружен добрим људима који су му помагали у раду. Ово објашњава неке од његових успеха. Тимотеј је увек уз њега. Павле даље спомиње још три своја рођака. Спомиње се његов писар, Тertiје, као и веома важна особа Ераст, који је био градски функционер, и онда још човек по имену Кварт. Сва ова браћа слала су своје поздраве цркви у Риму.

Павле слави Бога

Павле даље пева још једну песму слављења Божијег еванђеља. Овде се част даје Богу због откривања тајне која је толико дуго била скривена и о којој су знали због писања пророка. Тајна која није била откривена у Старом завету сада се објављује свим народима. Тајна је постала позната због две ствари. **Прва** је испуњење пророштава која су дата у прошлости, и **друга** је проповедање еванђеља. Павле каже да је Бог испунио све што је обећао. Дошао нам је Божији Син. Сада имамо спасење. Сврха свега овога била је да свет поверује и послуша. Послушност вере је усмерена једино

према мудрому Богу, уз прослављање и част кроз Исуса Христа, који је славе вредан.

Закључак

Шта је исход свега што смо овде проучавали? Павле даје одговор на то у Римљанима 1,16–17. У свом Сину Бог је представио довољан разлог и цену за наше спасење. Он прихвата наше поверење, ослонац и посвећење Њему као задовољавајући одговор на његово слање Исуса Христа. Због таквог нашег одговора Бог нам даје мир, усаглашеност, радост, победу и став неодвојивости који каже да нас ништа не може одвојити од Божије љубави (Римљанима 8,38.39).

Ово чини у мени да Богу понудим све што јесам, све што имам, и све што ћу икада бити. Све што ћу икада имати припада њему. Господе, употреби то. Употреби то на своју славу. Употреби то на спасење изгубљених људи. Употреби то за изградњу твоје цркве. Употреби то за градњу заједништва свих твојих људи. Употреби то за одбацивање свих злих жеља злих људи на читавом свету. Али, Оче, изнад свега, теби нека је слава. Теби нека је част. Тебе нека прослављамо, увек и заувек у свим покољењима. Зато имамо мир у веровању у Исуса Христа.

Биографија Ричарда Роџерса

Ричард Роџерс је рођен у Даласу, Тексас, у Сједињеним америчким државама 1936. а умро је у јулу 2000. године. Школовао се на Абилејн хришћанском универзитету као и на Хришћанском колеџу Флориде. Веома много је читао и вредно проучавао Свето писмо. Аутор је више од двадесет уџбеника и радних свезака на теме из Светога писма.

Ричард је био активан и надарен евангелизатор, професор и говорник. Све до смрти био је веома тражен мотивациони говорник о мисији и евангелизацији. На Сансет међународном библијском институту у Лубоку у Тексасу, поучавао је више од три деценије, и на тај начин је помогао хиљадама проповедника и мисионара. Био је и ментор тимова за оснивање нових цркава у Калифорнији, Мексику, на Тајланду и на Филипинима.

Ричард је проповедао у локалним црквама у Блу Риџу, у Ејзлу, Мидланду, и у Сансет Христовој цркви у Лубоку. Као говорник гостовао је у 40 савезних држава у САД и у 30 држава у иностранству, а на многим хришћанским универзитетима гостовао је као предавач. Често је говорио на евангелизационим скуповима по САД.

На аудио и видео записима у издању Сансет студија и данас се могу чути и видети његова предавања и проповеди.

Ричард и његова супруга Барбара били су благословени са четворо деце.

Уколико Вам се ова књига допала, наше Удружење вам нуди друга бесплатна издања духовног садржаја. Искористите прилику и јавите нам се путем емаил-а: ikonos.office@gmail.com или на адресу: ИКОНОС, ПП 37, 11060 Београд

ОТКУПЉЕНИ

Ова књига је поклон Источноевропске мисије
(Eastern European Mission) [www.eemeurope.org]
захваљујући даровима верника широм света.

Ова књига није на продају.

ISBN 978-86-83661-47-3

9 788683 661473

SBRR5